

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. & Δ.Ε.
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

«ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ»

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 5-6 ΜΑΪΟΥ 2018

ΤΟΜΟΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

**«ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ»**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 5-6 ΜΑΪΟΥ 2018

ΤΟΜΟΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

Η Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας σε συνεργασία με την ομάδα έργου του Ευρωπαϊκού της Προγράμματος Erasmus+ με τίτλο: «**Managing the refugee and migrant flows through the development of educational and vocational frames for children and adults**», Xenios Zeus διοργανώνει Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: «**Σχολείο ανοιχτό στις κοινωνικές και παιδαγωγικές προκλήσεις**» 4, 5 & 6 Μαΐου 2018 στο Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης. Η διοργάνωση του Πανελληνίου Συνεδρίου αποτελεί συνέχεια των δράσεων της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του έργου του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+ και των ευρύτερων παρεμβάσεων ανάδειξης του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου. Το Συνέδριο έρχεται να καταδείξει τις ιδιαίτερες συνθήκες του σημερινού σχολείου και να συμβάλλει ουσιαστικά στο δημόσιο διάλογο για τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα με την ανάδειξη πρακτικών και παρεμβάσεων αντιμετώπισής τους.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Σκοπός του Συνεδρίου είναι να αποτυπώσει τις σχετικές με το θέμα ερευνητικές μελέτες και πρακτικές παρεμβάσεις, να συνεισφέρει στην ανάπτυξη γόνιμου και δημιουργικού διαλόγου στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής κοινότητας, και να θέσει τις βάσεις ενός ευρύτερου προβληματισμού αναφορικά με τις επιμέρους θεματικές ενότητες, ώστε να αναδειχθούν και να συζητηθούν οι προοπτικές διαμόρφωσης ενός ανοικτού σχολείου το οποίο μπορεί να κατανοεί τις κοινωνικές διαστάσεις της σύγχρονης πραγματικότητας και να ανταποκρίνεται με τις απαραίτητες παιδαγωγικές και διδακτικές παρεμβάσεις, προωθώντας δράσεις για την καλλιέργεια της παιδαγωγικής και κοινωνικής ευαισθητοποίησης.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σχολική βία και εκφοβισμός (ευαισθητοποίηση, πρόληψη, αντιμετώπιση)
- Ζητήματα κοινωνικού αποκλεισμού – Αποτυπώματα της κρίσης στο σχολείο (σχολική αποτυχία, σχολική διαρροή, εύάλωτες ομάδες)
- Διαπολιτισμική Εκπαίδευση - Εκπαίδευση προσφύγων και μεταναστών
- Παιδαγωγική της συμπερίληψης
- Παιδαγωγική της σχολικής τάξης (σχολικό κλίμα, διαχείριση της τάξης, συναισθηματική νοημοσύνη, ανάπτυξη γραμματισμών).

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Στη βάση του σκοπού και των θεματικών ενοτήτων του Συνεδρίου επιδιώκεται, μέσα από κεντρικές ομιλίες, στρογγυλές τράπεζες, εισηγήσεις και βιωματικά εργαστήρια, να δοθούν απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

1. Ποιες είναι οι κοινωνικές και παιδαγωγικές προκλήσεις του σημερινού σχολείου.
2. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του ανοικτού σχολείου.
3. Ποιες εκπαιδευτικές πρακτικές και παιδαγωγικές-διδακτικές παρεμβάσεις μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο προώθησης ενός ανοικτού σχολείου, ανθρώπινου, δημοκρατικού και ελκυστικού.

4. Ποιες είναι οι στάσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών για το σημερινό σχολείο.
5. Ποιες είναι αναγκαίες συνέργειες που πρέπει να αναπτυχθούν για την υπέρβαση δυσκολιών και για την αντιμετώπιση των προκλήσεων.
6. Ποιες είναι οι αναγκαίες επιμορφωτικές παρεμβάσεις υποστήριξης των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο τόσο της επαγγελματικής τους ανάπτυξης όσο και στη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις νέες εκπαιδευτικές προτεραιότητες.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ

Ακριτίδης Νικόλαος, Προϊστάμενος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Αδαμόπουλος Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος, κλάδου ΠΕ 13, Νομικών

Αυγητίδου Σοφία, Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας

Γρόσδος Σταύρος, Σχολικός Σύμβουλος, 5ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Πέλλας

Δημητριάδου Κατερίνα, Αν. Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Φλώρινας Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Ζιάκα Αγγελική, Αναπλ. Καθηγήτρια του τμημ. Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Καρύδας Απόστολος, Σχολικός Σύμβουλος, 9ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Κόπτης Αλέξανδρος, Σχολικός Σύμβουλος, 7ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Μητροπούλου Βασιλική Αναπλ. Καθηγήτρια του τμημ. Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Μπίκος Κωνσταντίνος, Καθηγητής του Τμήματος Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής του ΑΠΘ

Μπίμπου Ιωάννα, Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ.

Μπότσας Γεώργιος, Σχολικός Σύμβουλος, 1ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Χαλκιδικής

Μυλωνάς Δημήτριος, Σχολικός Σύμβουλος, κλάδου ΠΕ 09, Οικονομολόγων

Νικολαΐδης Αλέξανδρος, Σχολικός Σύμβουλος, κλάδου ΠΕ 02, Φιλολόγων

Ντίνας Κωνσταντίνος, Καθηγητής της Παιδαγωγικής Σχολής Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας

Πατσιδου-Ηλιάδου Μαρίνα, Σχολική Σύμβουλος, 7ης Περιφέρειας Ειδικής Αγωγής

Ρουμπίδης Χρήστος, Σχολικός Σύμβουλος, κλάδου ΠΕ 10, Κοινωνιολόγων

Σταγιόπουλος Πέτρος, Σχολικός Σύμβουλος, 2ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Ημαθίας

Συργιάννη Μαρία, Προϊσταμένη Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Τσιβάς Αρμόδιος, Σχολικός Σύμβουλος, 3ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Σερρών

Χαραλάμπους Δημήτριος, Καθηγητής Παιδαγωγικού τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ

ΚΡΙΤΕΣ

Αβδελά Κατερίνα, Εκπαιδευτικός

Αδάμη Κωνσταντίνα, Εκπαιδευτικός

Ακριτίδου Δήμητρα, Εκπαιδευτικός

Αναγνωστοπούλου Μαρία, Σχολικός Σύμβουλος

Αναστασίου Αδάμος, Εκπαιδευτικός

Αντωνιάδου Ευθυμία, Εκπαιδευτικός

Αραμπατζή Χριστίνα, Σχολικός Σύμβουλος

Αρβανιτίδου Βιργινία, Υπεύθυνη Πολιτιστικών

Θεμάτων Δυτ. Θεσσαλονίκης

Βασιλειάδης Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός

Βέτσιος Ελευθέριος, Εκπαιδευτικός

Βίτσου Μάγδα, Προϊστάμενος /νη Τμήματος

Βουλγαρίδου Ολγα, Σχολικός Σύμβουλος

Γεωργιάδης Μιχαήλ, Σχολικός Σύμβουλος

Εφόπουλος Βασίλης, Σχολικός Σύμβουλος

Ζαχαρής Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός

Ζερβού Κυριακή, Εκπαιδευτικός

Ζερδελή Σοφία, Εκπαιδευτικός

Ζησοπούλου Ελένη, Εκπαιδευτικός

Θεοδωρίδου Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός

Ιορδανίδου Μάρθα, Εκπαιδευτικός

Καδιανάκη Μαρία, Σχολική Σύμβουλος

Καλέμης Κωνσταντίνος,

Καπλάνη Θάλεια-Παρασκευή (Εύη), Εκπαιδευτικός

Καπόγιαννη Μαρία, Εκπαιδευτικός
 Καραγιώργου Ιωάννα, Εκπαιδευτικός
 Καρακώστα Αναστασία, Εκπαιδευτικός
 Καρολίδου Σωτηρία, Υπεύθυνη Συμβουλευτικού
 Σταθμού Νέων Κιλκίς
 Κασάρη Γεωργία, Εκπαιδευτικός
 Κασσωτακη-Ψαρουδακη Ποπη, Σχολικός Σύμβουλος
 Κέκια Μέλλω, Σχολική Σύμβουλος
 Κελεσίδης Ευάγγελος, Εκπαιδευτικός
 Κερασσώβιτης Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός
 Κολιπέτρη Ζωή, Εκπαιδευτικός
 Κωνσταντινίδης Αριστείδης, Εκπαιδευτικός
 Μαλέτσκος Αθανάσιος, Σχολικός Σύμβουλος
 Μανάφη Ιωάννα, Σχολική Σύμβουλος
 Μανιάκας Θεόδωρος, Σχολικός Σύμβουλος
 Μαντζανάρης Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός
 Μαρτίδου Ραχήλ, Σχολική Σύμβουλος
 Μαυρίδου Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός
 Μιχαηλίδης Γιώργος, Σχολικός Σύμβουλος
 Μουρατίδου Ευθυμία, Εκπαιδευτικός
 Μπάρτζου Στυλιανή, Εκπαιδευτικός
 Μποταΐτη Αρετή, Σχολικός Σύμβουλος
 Ντούλια Αθηνά, Σχολικός Σύμβουλος
 Ουρμάνη Λαμπρινή, Εκπαιδευτικός

Παλάζη Χρυσάνθη, Εκπαιδευτικός
 Παπαδόπουλος Χρήστος, Σχολικός Σύμβουλος
 Παπαμιχαήλ Μαρία, Προϊστάμενος /νη Τμήματος
 Παρασκευάς Απόστολος, Σχολικός Σύμβουλος
 Πέννα Αλεξία, Διδάκτωρ Παιδαγωγικής εκπαίδευσης
 Ρέλλου Μαρία, Σχολική Σύμβουλος
 Σιακκής Γεώργιος, Σχολικός Σύμβουλος
 Σιδηροπούλος Δημήτριος, Σχολικός Σύμβουλος
 Σουσαμίδου Αικατερίνη, Σχολικός Σύμβουλος
 Στράντζαλης Πολύβιος, Σχολικός Σύμβουλος
 Ταϊλαχίδης Σάββας, Εκπαιδευτικός
 Ταμίσογλου Χρύσα, Εκπαιδευτικός
 Τζιώκα Πηνελόπη, Σχολικός Σύμβουλος
 Τζωρτζάκης Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος
 Τόζιου Σουλτάνα, Εκπαιδευτικός
 Τύμπα Ευαγγελία, Σχολική Σύμβουλος
 Φράγκος Σταύρος
 Χαλκιάς Γεώργιος, Εκπαιδευτικός
 Χαμζαδάκη Γεωργία, Σχολικός Σύμβουλος
 Χαρίσης Αθανάσιος, Υπεύθυνος Συμβουλευτικού
 Σταθμού Νέων Πιερίας
 Χρυσάφη Βαρβάρα, Σχολικός Σύμβουλος
 Ψυχογιού Ευαγγελία, Σχολικός Σύμβουλος

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ανανάδης Παναγιώτης, Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

ΜΕΛΗ

Ακριτίδης Νικόλαος, Προϊστάμενος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Συργιάννη Μαρία, Προϊσταμένη Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Γρόσδος Σταύρος, Σχολικός Σύμβουλος, 5^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Πέλλας

Κόπτης Αλέξανδρος, Σχολικός Σύμβουλος, 7^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Μιμιλίδου Παρθένα, Σχολική Σύμβουλος, κλάδου ΠΕ 10, Κοινωνιολόγων

Μυλωνάς Δημήτριος, Σχολικός Σύμβουλος, κλάδου ΠΕ 09, Οικονομολόγων

Ρουμπίδης Χρήστος, Σχολικός Σύμβουλος, κλάδου ΠΕ 10, Κοινωνιολόγων

Τσιβάς Αρμόδιος, Σχολικός Σύμβουλος, 3^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Σερρών

Ηλιάδης Κωνσταντίνος, εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ 20

Πρασά Χρύσα, εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ60

Σερμέτης Τριαντάφυλλος, εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ01

Στάικου Κρυσταλλία, εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ05

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ **σ.3**

ΠΡΟΛΗΨΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ **σ.5**

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ **σ.15**

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ **σ.19**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ **σ.32**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ **σ.35**

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΩΝ **σ.53**

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ

Μετασχηματίζοντας τις εκπαιδευτικές πρακτικές για ένα ανοικτό σχολείο: διαδικασίες και παραδείγματα υποστήριξης

Σοφία Αυγητίδου

Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Περίληψη

Οι σύγχρονες προκλήσεις της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης και του προσφυγικού ζητήματος επιτείνουν την ανάγκη διαμόρφωσης ενός ανοικτού σχολείου και αποτελούν αφορμή για να ξανασκεφτούμε το σύνολο της εκπαίδευσης στη χώρα μας. Παράλληλα, η ύπαρξη κυρίαρχων και παγιωμένων εκπαιδευτικών πρακτικών που χαρακτηρίζονται από την ομοιογένεια στους στόχους, τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα αλλά και η έλλειψη επιμορφωτικών ευκαιριών για τους εκπαιδευτικούς καθιστά αναγκαία τη συζήτηση για τις διαδικασίες μετασχηματισμού των εκπαιδευτικών πρακτικών για την υποστήριξη ενός ανοικτού σχολείου.

Το ανοικτό σχολείο μπορεί να παρεμβαίνει με στόχο την κοινωνική δικαιοσύνη και την παροχή ίσων ευκαιριών για ολόπλευρη ανάπτυξη στους μαθητές και στις μαθήτριες, ανεξαρτήτως της κοινωνικής τάξης και της πολιτισμικής προέλευσης τους. Προϋποθέσεις ενός ανοικτού σχολείου είναι μεταξύ άλλων η δυνατότητα διερεύνησης του σχολικού πλαισίου, ο συστηματικός σχεδιασμός δράσεων για την αντιμετώπιση των ζητημάτων, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η εξασφάλιση συνεργειών με φορείς και εκτός σχολείου, η υποστήριξη μιας συμμετοχικής εκπαίδευσης σε ένα κλίμα αποδοχής, η λήψη συλλογικών αποφάσεων με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η συστηματική επικοινωνία και η ουσιαστική συνεργασία με τους γονείς.

Πώς όμως το σχολείο μπορεί να αντισταθεί σε μια κοινωνικά άνιση και άδικη πραγματικότητα των μαθητών και των μαθητριών του αναγνωρίζοντας τους περιορισμούς του πλαισίου παρέμβασής του; Ποιες στρατηγικές και πρακτικές έχουν καταγραφεί ως αποτελεσματικές στη διαχείριση των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στους μαθητές και στις μαθήτριες;

Ποιες είναι οι διαδικασίες υποστήριξης αλλά και μετασχηματισμού των εκπαιδευτικών πεποιθήσεων και πρακτικών για μία συμμετοχική και δημοκρατική εκπαίδευση;

Στην ανακοίνωσή μου θα προσπαθήσω να απαντήσω τα δύο αυτά ερωτήματα αντλώντας καταρχήν ερευνητικά αποτελέσματα από το πρόγραμμα «Υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων» (Tocsin) και από τη συνεργατική έρευνα-δράση με ομάδα εκπαιδευτικών στο πλαίσιο του προγράμματος Εκπαίδευσης Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών (Διάπολις).

Ο σύλλογος διδασκόντων ως μία λειτουργική ομάδα (συν -) εργασίας

Κωνσταντίνος Μπίκος

Καθηγητής ΑΠΘ

Περίληψη

Το σύγχρονο σχολείο προσανατολίζεται όλο και περισσότερο προς ανοικτά και ευέλικτα προγράμματα, ξεπερνώντας το ένα και μοναδικό εγχειρίδιο και το δεσμευτικό αναλυτικό πρόγραμμα. Αυτός ο αναπροσανατολισμός κάνει όλο και πιο επιτακτική την ανάγκη να λειτουργήσει ο σύλλογος διδασκόντων κάθε σχολείου ως μία λειτουργική

ομάδα συνεργασίας μεταξύ συναδέλφων, με στόχο την επαγγελματική ανάπτυξη του καθενός και την ικανότητα για συγκεκριμενοποίηση του πλαισίου προγράμματος, αλλά και την εφαρμογή καινοτομιών. Το ερώτημα λοιπόν είναι πώς μπορεί ο σύλλογος διδασκόντων να πάψει πλέον να ασχολείται στις συναντήσεις του αποκλειστικά και μόνο με οργανωτικά και διοικητικά θέματα ρουτίνας, αλλά να δίνεται η ευκαιρία στους συναδέλφους να ξεπεράσουν την ακατανόητη απομόνωσή τους και να επικοινωνήσουν ουσιαστικότερα με θέματα είτε που τους απασχολούν προσωπικά είτε που σχετίζονται με την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Θεραπευτική κουλτούρα και παιδαγωγική πράξη: Τα όρια συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και ψυχολόγων.

Άννα Μπίμπου
Καθηγήτρια ΑΠΘ

Περίληψη

Η εισήγηση επικεντρώνεται στην εργασία των ψυχολόγων ως επαγγελματιών στην σχολική κοινότητα με τους εκπαιδευτικούς σε σχέση με τους/τις μαθητές/τριες και τις οικογένειες, όταν καλούνται να αντιμετωπίσουν σύνθετα ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Τι σημαίνει, με άλλα λόγια, η ψυχολογική γνώση στο συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο του σχολείου. Πώς καλούμαστε ως ψυχολόγοι να διαπραγματευτούμε, για παράδειγμα, τους περιορισμούς του θεσμικού αναλυτικού προγράμματος ή πώς προκρίνουμε την ψυχοκοινωνική συγκρότηση ως βασική στα πλαίσια μιας σχεσιακής πρακτικής ή πρακτικής στα όρια (relational practice ή practice at the boundaries, Edwards, 2012). Θεωρητικά, αντλούμε από νεότερες προσεγγίσεις στην κοινωνικοπολιτισμική θεώρηση του Vygotsky, (πχ Holzman, Cole, Wertsch, Lolland & Lave) και σύγχρονες ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις που υποστηρίζουν την διεπιστημονική και διεπαγγελματική συνεργασία στο σχολείο.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

Οι απόψεις των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού σε μαθητές με ε.ε.α.

Βασιλική Καμναρίδη
Φιλολόγος, ΜΑ Ειδική Παιδαγωγός

Λέξεις κλειδιά:

Σχολικός εκφοβισμός, παιδιά με αναπηρία/ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μορφές εκφοβισμού, συχνότητα, απόψεις εκπαιδευτικών

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας υπήρξε η διερεύνηση του τρόπου κατανόησης του σχολικού εκφοβισμού σε μαθητές με αναπηρία από τους εκπαιδευτικούς. Στην έρευνα συμμετείχαν 20 εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Γενικής και Ειδικής Αγωγής του νομού Αττικής. Η μελέτη στηρίχθηκε στην ποιοτική προσέγγιση με χρήση της ημιδομημένης συνέντευξης ως ερευνητικής μεθόδου. Τα ευρήματα έδειξαν ότι η πιο συχνή μορφή θυματοποίησης στους μαθητές με ε.ε.α. είναι η λεκτική, ενώ ακολουθούν η σωματική, η ψυχολογική, η ηλεκτρονική και η σεξουαλική. Αναφορικά με τη συχνότητα του bullying σε μαθητές με ε.ε.α. και σε τυπικά αναπτυσσόμενους μαθητές, δεν φαίνεται να διαμορφώνεται μια ξεκάθαρη εικόνα, αφού κάποιοι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι οι μαθητές με ε.ε.α. πέφτουν συχνότερα θύματα εκφοβισμού σε σχέση με τους τυπικά αναπτυσσόμενους συνομηλίκους τους, ενώ κάποιοι άλλοι ισχυρίζονται ακριβώς το αντίθετο. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι οι κατηγορίες μαθητών με ε.ε.α. που εμπλέκονται συχνότερα σε καταστάσεις σχολικού εκφοβισμού, είναι οι μαθητές με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής -Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ - Υ), τα παιδιά με νοητική καθυστέρηση και οι μαθητές με αυτισμό/σύνδρομο Asperger.

Χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών που επηρεάζουν το βαθμό εμπλοκής τους κατά της ομοφοβικής βίας στο ελλαδικό σχολείο

Κωνσταντίνος Α. Δαραής
Σχολικός Σύμβουλος, ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Λέξεις κλειδιά:

εκπαιδευτικοί, ομοφοβία, εκφοβισμός, σχολείο

Περίληψη

Η εργασία αυτή παρουσιάζει τις απαντήσεις 391 εκπαιδευτικών σε μια σειρά δηλώσεων ενός εργαλείου, που δημιουργήθηκε για τη μελέτη του προβλήματος του ομοφοβικού εκφοβισμού στα σχολεία. Οι δηλώσεις αυτές σχετίζονται με κάποια χαρακτηριστικά, που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την κινητοποίηση τους για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου φαινομένου, όπως: α) η γνωριμία τους με ομοφυλόφιλα άτομα, β) η σχετική με το θέμα επιμόρφωσή τους, γ) η διδασκαλία τους σε μη ετεροφυλόφιλους μαθητές και η αναγνώριση της ύπαρξής τους, δ) η θρησκευτικότητά τους, ε) η άποψή τους για το ρόλο του σχολείου και στ) οι απόψεις τους για ζητήματα ομοφυλοφιλίας. Το 74,9% των εκπαιδευτικών γνωρίζει προσωπικά κάποιο άτομο ομοφυλόφιλο, το 72,4% είχε μαθητή ομοφυλόφιλο, το 86,2% δηλώνει ότι υπάρχει κάποιο ποσοστό ομοφυλόφιλων μαθητών, αλλά μόνο το 46% κάνει παρέα με ομοφυλόφιλο/ά άτομο/α. Το 90,3% δεν συμφωνεί με την δήλωση να απαγορεύεται η διδασκαλία σε ομοφυλόφιλα άτομα, μόνο όμως το 17,1% έχει επαρκή πληροφόρηση για τη σεξουαλική αγωγή στο σχολείο. Το 66,5% διαφωνεί με την άποψη ότι ο βασικός σκοπός του σχολείου είναι η ακαδημαϊκή μάθηση και το 81,8% δεν επηρεάζεται αρνητικά από τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ: Πρόληψη και πρόωμη παρέμβαση στο Νηπιαγωγείο. Ενδεικτικές δράσεις.

Μαρία Περάκη-Μακρή
M. ED., Προϊσταμένη 3ου Νηπιαγωγείου Βουτών
Ηρακλείου Κρήτης

Περίληψη

Στην Εισήγηση αναλύονται συνοπτικά οι μορφές σχολικής βίας – εκφοβισμού, οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις του εκφοβισμού στα παιδιά θύματα και γίνεται αναφορά στον ρόλο των «θεατών» του σχολικού εκφοβισμού. Στην εισήγηση παρουσιάζονται αναλυτικά δραστηριότητες και δράσεις που έγιναν σε Νηπιαγωγείο του Ηρακλείου με στόχο την ευαισθητοποίηση των νηπίων και την πρόληψη της σχολικής βίας. Το πρόγραμμα αυτό πραγματοποιήθηκε σε τμήμα Νηπιαγωγείου με 17 νήπια και προνήπια. Οι δραστηριότητες έγιναν, στα πλαίσια εφαρμογής προγράμματος Αγωγής Υγείας με στόχο την πρόληψη της σχολικής βίας.

Ο Σχολικός Εκφοβισμός και η Στρατηγική Αντιμετώπισής του από την πλευρά των Διευθυντών και των Εκπαιδευτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Αδάμος Αναστασίου
Εκπαιδευτικός ΠΕ06, PhD

Δέσποινα Ανδρούτσου
Εκπαιδευτικός ΠΕ06, PhD

Ευθύμιος Βαλκάνος
Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο
Μακεδονίας

Λέξεις κλειδιά:
διευθυντές δημοτικών σχολείων, εκφοβισμός,
στρατηγική αντιμετώπισης

Περίληψη

Ο σχολικός εκφοβισμός (bullying) αποτελεί ένα σύγχρονο, παγκόσμιο και απειλητικό φαινόμενο που δημιουργεί πλήθος προβλημάτων. Στην παρούσα έρευνα εξετάζουμε σε επίπεδο τάξης τη στρατηγική που ακολουθούν οι διευθυντές δημοσίων πειραματικών και μη δημοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού, σε ό,τι αφορά ζητήματα που σχετίζονται με την ορθή αντιμετώπιση του φαινομένου. Ένα δείγμα 11 διευθυντών σχολικών μονάδων αποτέλεσε το πεδίο του ενδιαφέροντος της συγκεκριμένης έρευνας. Ειδικότερα, ο πληθυσμός που εξετάστηκε ήταν οι διευθυντές των τριών δημοσίων πειραματικών δημοτικών σχολείων του νομού Θεσσαλονίκης και οκτώ διευθυντές μη πειραματικών δημοσίων δημοτικών σχολείων του ίδιου νομού για το σχολικό έτος 2016-2017. Το πρόβλημα του εκφοβισμού φαίνεται να υπάρχει και να απασχολεί ιδιαίτερα τους διευθυντές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Θεσσαλονίκης που απαρτίζουν το δείγμα της συγκεκριμένης έρευνας, οι οποίοι επιδιώκουν μέσω στρατηγικής να βρουν ενδεδειγμένες λύσεις για την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπισή του. Παράλληλα, οι διευθυντές αυτοί ακολουθούν σε σημαντικό βαθμό κοινές πρακτικές αντιμετώπισης του φαινομένου, στην προσπάθειά τους να το περιορίσουν ή ακόμη και να το εξαλείψουν, από τις οποίες όμως προκύπτουν σημαντικές ελλείψεις.

Γλωσσικός Εκφοβισμός και πώς να αποτραπεί

Θοδωρής Μανιάκας
Σχολικός Σύμβουλος

Περίληψη

Γίνεται προσπάθεια μιας ανθρωπολογικής προσέγγισης του γλωσσικού εκφοβισμού και της εξέλιξης του μέχρι τις μέρες μας. Προτείνονται απλές κινήσεις και στάσεις για να 'διδάξουμε' την ορθή γλωσσική συμπεριφορά που μπορεί να αποτρέψει συγκρούσεις και εντάσεις. Και αυτά όλα μέσα σε ένα αξιακό σύστημα που παραπαίει και μετασχηματίζεται μέσα στην ατέρμονη κοινωνική κρίση. Βασική αποδοχή του αυτονόητου αξιώματος ότι η γλώσσα καθορίζει /ελέγχει/ τη σκέψη (language determines thought) και είναι προϋπόθεση της πράξης. Δράσεις σύντομες, στοχευμένες και ουσιαστικές σε ζεύγη και σε ομάδες. Από την αρχή του σχολικού έτους με παιγνιώδη τρόπο και ευχάριστη προσέγγιση γίνεται η γνωριμία των μαθητών μαθητριών. Μετά τη δημιουργία καλού και ήρεμου κλίματος, αναπτύσσεται η ενσυναίσθηση

και ο αλληλοσεβασμός. Ατομικές εργασίες αναστοχασμού και ανατροφοδότησης ακολουθούν κάθε ένα βήμα / στάδιο των δραστηριοτήτων.

Όταν ο δάσκαλος γίνεται θύμα εκφοβισμού.

Ιωάννης Κουτσοριδής
Σχολικός Σύμβουλος Α/βάθμιας Εκπαίδευσης

Περίληψη

Πρόσφατες έρευνες έχουν δείξει ότι ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών παγκοσμίως πολύ συχνά θυματοποιούνται από τους μαθητές/σπουδαστές τους με διάφορους τρόπους: προσβλητικές χειρονομίες, λεκτικές επιθέσεις, ενοχλητικές συμπεριφορές που παρεμποδίζουν τη διδασκαλία, άρνηση συνεργασίας, διασπορά κακόβουλων ή/και συκοφαντικών φημών, αβάσιμο κουτσομπολιό και κακολογίες σχετικά με τις διδακτικές τους ικανότητες. Σε πιο σοβαρά περιστατικά έχουν καταγραφεί σωματική βία, σεξουαλική παρενόχληση, βανδαλισμός ή κλοπή αντικειμένων του/της εκπαιδευτικού. Οι ερμηνείες που έχουν δοθεί αναφέρονται στο φύλο των μαθητών και την ηλικία τους, το φύλο ή την ηλικία των εκπαιδευτικών καθώς και τα χρόνια εμπειρίας τους. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί απέδιδαν τη θυματοποίησή τους στο φύλο τους, στην εμφάνισή τους, στα αποτελέσματα της δουλειάς τους αλλά και στη συμπεριφορά τους (π.χ. είχαν προσπαθήσει να διορθώσουν τη συμπεριφορά κάποιων παιδιών ή τα τιμώρησαν). Στην εισήγηση παρουσιάζεται η πρόσφατη σχετική βιβλιογραφία και η περίπτωση θυματοποίησης εκπαιδευτικού Α/βάθμιας εκπαίδευσης.

Η διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού των μαθητών με σύνδρομο Asperger και της συμπεριφοράς τους στη τυπική εκπαίδευση

Νικόλαος Απτεσλής
Β' ΚΕΔΔΥ Θεσσαλονίκης

Περίληψη

Στόχος της εργασίας μας είναι να εξετάσουμε τη θέση των μαθητών με σύνδρομο Asperger, οι οποίοι συχνά γίνονται στόχοι εκφοβισμού «υποκινούμενης παραβατικότητας» όταν κάποιος που προτίθεται να τους ξεγελάσει τους προσφέρει τη «φιλία» του και τους κατευθύνει, ως «φίλος» πλέον, να εμπλακούν σε ανάρμοστες καταστάσεις. Οι επιδιώξεις μας είναι να εξαχθούν συμπεράσματα και να προταθούν παρεμβάσεις τόσο για την πρόληψη, όσο και την αποτροπή του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού από και προς τους μαθητές με σύνδρομο Asperger. Με το άρθρο αυτό επιχειρείται μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού στους μαθητές με σύνδρομο Asperger στην τυπική εκπαίδευση. Διερευνώνται τα ειδοποιά χαρακτηριστικά εκφοβισμού των μαθητών υψηλής λειτουργικότητας καθώς και οι τύποι των εμπλεκόμενων μαθητών. Τέλος, εξάγονται συμπεράσματα και προτείνονται παρεμβάσεις τόσο για τη πρόληψη όσο και την αποτροπή του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού από και προς τους μαθητές με σύνδρομο Asperger.

Η βία παίρνει... απουσία

Ειρήνη Πανταζή
Εκπαιδευτικός, ΠΕ 04.02, 2ο Γυμνάσιο Ευκαρπίας

Ελένη Χατζηκωνσταντίνου

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αφορά σε ένα πρόγραμμα δράσεων, που πραγματοποιήθηκε με τη σύμπραξη δύο σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσ/νίκης, για τη δημιουργία σχολικού πολιτισμού ειρήνης. Αφόρμηση αποτέλεσαν κάποια περιστατικά έλλειψης σεβασμού ανάμεσα σε μαθητές, η άσκηση κάποιων μορφών βίας, η απομόνωση εύαλτων μαθητών απ' τους συμμαθητές τους,

Εκπαιδευτικός, 16.01, 3^ο Γυμνάσιο Ελευθερίου
Κορδελιού

Λέξεις κλειδιά:
σύμπραξη, θέατρο Φόρουμ, κοινωνικοποίηση,
ενδυνάμωση, πολιτισμός ειρήνης

η ελλιπής κοινωνικοποίηση αρκετών μαθητών, που είχαν ως συνέπεια και την έλλειψη ενδιαφέροντος για το μάθημα. Το πρόγραμμα δράσεων υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών. Για τις δράσεις αξιοποιήθηκαν και ώρες εκτός ωρολογίου. Σημαντικό αποδείχτηκε ένα βιωματικό εργαστήριο θεάτρου Φόρουμ, που πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία και της Συμβούλου Παιδαγωγικής Ευθύνης του ενός σχολείου, και δύο θεατροπαιδαγωγών. Η άμεση εικόνα ήταν εντυπωσιακή, καθώς οι μαθητές οικοδόμησαν πολύ γρήγορα γέφυρες επικοινωνίας μεταξύ τους, συζητώντας για τα 3θ (θύμα-θύτης-θεατές). Το Φόρουμ ήταν μια αποτελεσματική μορφή παρέμβασης, καθώς απέκτησαν όλοι φωνή και με την «προστασία που παρέχει ο ρόλος», αναδείχθηκαν προβληματισμοί, φοβίες και βιώματα σχετικά με την καθημερινότητα των εφήβων. Δεν έγινε μια επανάληψη στερεοτύπων για το θέμα αυτό, αλλά οι μαθητές κοινωνικοποιήθηκαν και ενδυναμώθηκαν στην πράξη. Σε δεύτερο επίπεδο, ο πολιτισμός ειρήνης διαχέεται σε δύο σχολεία και με τη δημιουργία κοινού λευκώματος. Η ειρηνική επίλυση εντάσεων στην τάξη είχε αποτύπωμα και στην ίδια τη διδακτική πράξη στις Φ.Ε, καθώς η διδασκαλία τους απέκτησε ομαδοσυνεργατικό, μη ανταγωνιστικό προφίλ και παρουσιάστηκε μεγαλύτερο ενδιαφέρον για μάθηση μέσω και της τέχνης.

*Διερεύνηση στάσεων και συμπεριφορών των
εφήβων στη χρήση του Διαδικτύου*

Χρυσάνθη Παλάζη
ΔΔΕ Σερρών

Βασίλης Εφόπουλος
Σχολικός Σύμβουλος Β/θμιας

Περίληψη

Η εισήγηση στόχο έχει να παρουσιάσει τα κυριότερα αποτελέσματα μια εκπαιδευτικής έρευνας δράσης, η οποία διενεργήθηκε σε ένα μεγάλο δείγμα μαθητών/-τριών σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών. Το ερευνητικό εργαλείο του ερωτηματολογίου, περιλαμβάνει διάφορες θεματικές ενότητες (ασφάλεια στο Διαδίκτυο, ένταση χρήσης, προσωπικά δεδομένα, συνήθειες διαδικτυακές δραστηριότητες, κίνδυνοι παρενόχλησης, διαδικτυακός εκφοβισμός κτλ). Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται εστιασμένα τα κυριότερα συμπεράσματα αναφορικά με τις απόψεις των μαθητών-τριών του δείγματος της έρευνας σε θέματα στάσης και διαδικτυακής συμπεριφοράς που χαρακτηρίζουν τους έφηβους χρήστες του Διαδικτύου.

*Διαφορετικότητα και ανθρώπινα δικαιώματα.
Ασκήσεις δημιουργικής γραφής με εικόνες και
παιχνίδια από το διαδίκτυο*

Σταύρος Κουταντώνης
Εκπαιδευτικός, 2^ο ΓΕΛ Σερρών

Δέσποινα Στυλποπούλου
Παιδιάτρος, Γενικό Νοσοκομείο Σερρών

Λέξεις κλειδιά:

Περίληψη

Stop bullying. Μέσα και έξω από το σχολείο, σε αυτήν την ηλικία και για μια ζωή. Πόσο δύσκολο άραγε να είναι να κατανοήσουμε ότι όλοι οι άνθρωποι είμαστε διαφορετικοί αλλά ίσοι και πως όλοι έχουμε τα ίδια δικαιώματα; Καθόλου θα απαντούσαν πολλοί... αλλά τότε γιατί εκφοβίζονται άνθρωποι στο σχολικό περιβάλλον και όχι μόνο; Γιατί γίνονται οι πόλεμοι; Σε αυτή την εργασία γίνεται μια προσπάθεια να ευαισθητοποιήσουμε τους μαθητές δείχνοντας τους εικόνες γνωστές από το διαδίκτυο και ζητώντας τους να τις περιγράψουν και να βρουν λύσεις. Επίσης, για να ενισχύσουμε την ενσυναίσθησή τους, προτείνουμε να παίξουν το παιχνίδι «ταξίδι φυγής» από τη σελίδα της ύπατης αρμοστείας του Ο.Η.Ε. Οι μαθητές

Εκφοβισμός, μετανάστευση, παιχνίδι ενσυναίσθησης, διαδικτυο

καταγράφουν τα ανθρώπινα δικαιώματα που καταπατούνται και αναζητούν λύσεις.

Διδακτική πρόταση αντιμετώπισης του ενδοσχολικού εκφοβισμού: Μπορούμε και αλλιώς

Βασιλική Μηρτσέκη

Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Α/θμια Εκπαίδευση
Ν.Ημαθίας

Λέξεις κλειδιά:

Ενσυναίσθηση, πρόληψη ενδοσχολικού εκφοβισμού

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αναφέρεται στον παιδαγωγικό σχεδιασμό και την υλοποίηση διδακτικού προγράμματος για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού- βίας στα πλαίσια του κοινωνικού-οικοσυστημικού μοντέλου προσέγγισης. Ο εκπαιδευτικός, μέσω της συνεργατικής, κριτικής και βιωματικής μάθησης, οδηγεί τους μαθητές, πέρα από την νοητική τους ανάπτυξη, και στη συναισθηματική. Η διδακτική και μαθησιακή διαδικασία δεν περιορίζεται στα πλαίσια της κατανόησης των γνωστικών αντικειμένων (από τους μαθητές) αλλά με κατάλληλα προγράμματα, εντός της σχολικής πραγματικότητας, βοηθά να αναπτύξουν την ενσυναίσθηση (μέσω της κοινωνικής ευαισθητοποίησης τους) απέναντι στο φαινόμενο του εκφοβισμού. Η συμμετοχή των γονέων σε προγράμματα ενημέρωσης, πρόληψης και συνεργασίας που εκπονεί ο εκπαιδευτικός και στοχεύουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη των δυνατοτήτων και ικανοτήτων των μαθητών του, η ενημέρωση των ΜΜΕ που συνδέεται με την προσπάθεια κινητοποίησης της κοινωνίας, προσδίδουν στην Εκπαίδευση την κοινωνικο-πολιτική και ηθική της διάσταση.

Η αξιοποίηση λογοτεχνικών κειμένων στην εκπαίδευση μαθητών γυμνασίου στη σχολική διαμεσολάβηση: Το παράδειγμα του μυθιστορήματος 'Το ημερολόγιο ενός δειλού'

Αναστασία Πατέρα

Εκπαιδευτικός, μεταπτυχιακό στο σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνιο-συναισθηματικής μάθησης

Δέσποινα Καραμπατζάκη

Δρ. Σχολικής Ψυχολογίας Α.Π.Θ., ΣΣΝ Δ.Δ.Ε.
Τρικάλων

Περίληψη

Με την συγκεκριμένη πρόταση επιχειρούμε να προτείνουμε την αξιοποίηση λογοτεχνικών κειμένων στην εκπαίδευση μαθητών/τριών στη σχολική διαμεσολάβηση στο πλαίσιο ενός προγράμματος Αγωγής Υγείας. Λογοτεχνικά κείμενα που αναδεικνύουν προβλήματα σχέσεων στη σύγχρονη σχολική ζωή όπως η βία και η παραβατική συμπεριφορά μπορούν να αποτελέσουν πολύ χρήσιμα 'εργαλεία' για την εκπαίδευση των μαθητών/τριών στην επίλυση των συγκρούσεων μέσω διαμεσολάβησης. Μυθιστορήματα ή και διηγήματα στα οποία οι συγγραφείς αφηγούνται περιστατικά και γεγονότα συγκρούσεων αποτελούν μια πολύ πλούσια πηγή ανίχνευσης συναισθημάτων, αναγκών, συμπεριφορών, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά την υλοποίηση δραστηριοτήτων με τους μαθητές/τριες. Ιδιαίτερα, όσον αφορά την εκπαίδευση στη σχολική διαμεσολάβηση η αναλυτική αφήγηση σχετικά με τα κίνητρα, τις ανάγκες και τα συναισθήματα που συναντά κανείς, με ιδιαίτερη μάλιστα αισθητική, σ' ένα λογοτεχνικό αφήγημα βοηθά τους μαθητές και τις μαθήτριες να κατανοήσουν τη συμπεριφορά των ηρώων και ταυτόχρονα αποτελεί πηγή άντλησης ιδεών που μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης.

Η θεατρική αγωγή ως μέσο πρόληψης του ρατσισμού στο λύκειο

Μαρία Λυκάρτση

Θεατρολόγος-Φιλολόγος, διευθύντρια ΓΕΛ
Ασσήρου

Περίληψη

Το μάθημα της θεατρικής αγωγής, αν και επιλεγόμενο, προσφέρεται ως μέσο πρόληψης εναντίον του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και κάθε είδους διάκρισης με τρόπο βιωματικό. Με το παιδαγωγικό εργαλείο του εκπαιδευτικού δράματος ο μαθητής προστατευμένος σε ρόλο μπαίνει στη θέση του θύτη, του θύματος και του παρατηρητή σε μια

επινοημένη, αλλά οικεία, ιστορία σχολικού εκφοβισμού. Η πρόταση εφαρμόστηκε κατά το τρέχον σχ. έτος στο ΓΕΛ Ασσήρου. Ακολουθείται η μεθοδολογία του εκπαιδευτικού δράματος, ενός δυναμικού εργαλείου της θεατροπαιδαγωγικής. Η ομάδα των μαθητών καλείται να ζωντανέψει με αυτοσχεδιασμό μια καθημερινή ιστορία σχολικού εκφοβισμού με αφορμή την όποια (θρησκευτική, σεξουαλική, εθνική κλπ) ετερότητα. Οι μαθητές μοιράζονται ρόλους (θύμα, θύτες, παρατηρητές, δάσκαλος, γονείς θύματος) και αφού τους δοθεί μία αρχική συνθήκη, την εξελίσσουν. Στην περίπτωση μας τέθηκε το θέμα της θρησκευτικής ετερότητας, μέσω της επινοημένης ιστορίας μιας μουσουλμάνας μαθήτριας που δέχεται εκφοβισμό, επειδή μοιάζει διαφορετική.

Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τις προβληματικές συμπεριφορές των μαθητών στο σχολείο, τα αίτια που τις δημιουργούν και τρόποι αντιμετώπισής τους

Παναγιώτης Βασιλειάδης

Λέξεις κλειδιά:

εκπαιδευτικοί, προβληματική συμπεριφορά μαθητών, ερμηνευτική φαινομενολογική ανάλυση

Περίληψη

Ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί είναι η διαχείριση των ήπιων ή πιο σοβαρών καθημερινών προβλημάτων συμπεριφοράς στο πλαίσιο της τάξης, καθώς και η διαχείριση του άγχους, που πηγάζει από αυτές τις συμπεριφορές. Οι εκπαιδευτικοί έχουν την τάση να αντιμετωπίζουν τους μαθητές με τη χρήση αρνητικών στρατηγικών, όπως επιπλήξεις, τιμωρίες, ωριαία αποβολή, παραπομπή στον διευθυντή. Συνήθως, οι στρατηγικές αυτές έχουν βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα και εμποδίζουν τον εκπαιδευτικό να κατανοήσει την ψυχολογία του μαθητή. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να αλλάξουν θέση, να ασχοληθούν πιο δραστικά με τα προβλήματα των μαθητών για να ενταχτούν πιο ομαλά στο σχολικό περιβάλλον. Τελικά, ίσως ήρθε ο χρόνος της αλλαγής της φιλοσοφίας του σχολικού οικοδομήματος προς μια ανθρωποκεντρική οπτική με στόχο πλέον τις ανάγκες του μαθητή.

Η επίδραση των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στην άμβλυση του φαινομένου της σχολικής βίας: αποτελέσματα έρευνας

Θεόδωρος Αϊβαλιώτης

Υπεύθυνος Σ.Ε.Π., ΚΕ.ΣΥ.Π. Θερμαϊκού

Ιωάννα Βορβή

Σχολική Σύμβουλος Π.Ε.02, Περιφερειακή Δ/νση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Ελένη Κάρτσακα

Σχολική Σύμβουλος Π.Ε.08, Περιφερειακή Δ/νση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Φωτεινή Κρυσταλλίδου

Υπεύθυνη Σ.Ε.Π., ΚΕ.ΣΥ.Π. Θέρμης

Λέξεις κλειδιά:

Περίληψη

Η σχολική βία αποτελεί μείζον θέμα που απασχολεί την εκπαιδευτική κοινότητα και ολόκληρη την κοινωνία, καθώς το φαινόμενο δεν είναι σπάνιο στο σχολικό περιβάλλον και βαίνει συνεχώς αυξανόμενο. Βασική επιδίωξη του σχολείου είναι η εξασφάλιση ασφαλούς περιβάλλοντος ειρηνικής συνύπαρξης όλων των παιδιών. Αναδεικνύεται, επομένως, η ανάγκη εφαρμογής εκπαιδευτικών προγραμμάτων πρόληψης, έγκαιρης και ορθής διαχείρισης της επιθετικής και παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς. Επιπλέον, είναι σημαντικό το σχολείο να συμμετέχει σε προσπάθειες διερεύνησης γνώσεων και στάσεων των μαθητών για σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα και ιδιαίτερα για θέματα που συνδέονται άμεσα με τη σχολική ζωή, όπως η ενδοσχολική βία. Στην εργασία παρουσιάζεται έρευνα που διενεργήθηκε στο πλαίσιο παρεμβατικού προγράμματος βιωματικής συμβουλευτικής δράσης, το οποίο στόχευε στην αποτροπή της σχολικής βίας μέσα από τη γνωστική, συναισθηματική και αξιακή ενδυνάμωση των μελών της σχολικής κοινότητας, αξιοποιώντας ως βασικά εργαλεία τον λόγο, την τέχνη και τη συμβουλευτική. Η έρευνα διεξήχθη το σχολικό έτος 2016-17 σε μαθητές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Σκοπός ήταν

σχολική βία, έρευνα, εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, πρόληψη

η διερεύνηση των αντιλήψεων και στάσεων των μαθητών αναφορικά με τη σχολική βία και ενδεχόμενης διαφοροποίησής τους πριν και μετά την υλοποίηση του προγράμματος. Τα αποτελέσματα έδειξαν τη σημασία και επίδραση κατάλληλων εκπαιδευτικών δομημένων παρεμβάσεων στον επαναπροσδιορισμό αντιλήψεων και στάσεων ως προς τη σχολική βία.

Συμβουλευτική σε θέματα χρήσης ψηφιακών μέσων: απόψεις για την ασφάλεια στο διαδίκτυο

Δόμνα Τσακίριδου

Δρ. ΑΠΘ, Μ.Δ.Ε., Επιμορφώτρια ΤΠΕ-Ε, Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης

Κωνσταντίνος Μαντζανάρης

Σ.Ε.Π., Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Νικόλαος Μούτσιανος

Μ.Εδ., Μ.Β.Α., Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης

Περίληψη

Η μελέτη επικεντρώνεται στις απόψεις γονέων μαθητών/τριών ενός Δήμου της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, σχετικά με το πόσο ασφαλείς νιώθουν όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, αλλά και σε ποιο βαθμό μπορούν να προστατεύσουν τα παιδιά τους από τους διαδικτυακούς κινδύνους. Οι γονείς που ρωτήθηκαν ανήκουν στην κατηγορία αποφοίτων υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Τα δεδομένα που προκύπτουν θέτουν ένα βοηθητικό πλαίσιο επί των συμβουλευτικών προσεγγίσεων των ειδικών, φωτίζοντας τις απόψεις των γονέων σχετικά με το τι πιστεύουν για τις ενέργειες των παιδιών τους στο διαδίκτυο. Η μελέτη εντάσσεται σε μία ευρύτερη έρευνα που στοχεύει στη διερεύνηση των απόψεων γονέων υποχρεωτικής εκπαίδευσης σχετικά με θέματα ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου, χρήσης του facebook, αλλά και τις απόψεις τους για τα φαινόμενα του ηλεκτρονικού εκφοβισμού, της ενδοσχολικής βίας και του εκφοβισμού. Στην παρούσα μελέτη, θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα σχετικά με τις απόψεις για την ασφαλή χρήση στο διαδίκτυο γονέων και παιδιών. Στο παρελθόν, από εισηγητές της παρούσας ερευνητικής μελέτης, διεξήχθη έρευνα με τους συγκεκριμένους θεματικούς άξονες σε γονείς μαθητών, (υποχρεωτικής, δευτεροβάθμιας και πανεπιστημιακής εκπαίδευσης), ενός άλλου Δήμου. Το ενδιαφέρον της τωρινής μελέτης έχει να κάνει με το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων. Έχει ιδιαίτερη σημασία να καταδειχθούν, αφενός ο βαθμός χρήσης και γνώσης του διαδικτύου από γονείς που ολοκλήρωσαν μόνο την υποχρεωτική εκπαίδευση και αφετέρου η ανάγκη τους για σχετική ενημέρωση.

Μία έρευνα-δράση για την προσέγγιση του εθνοπολιτισμικού «άλλου»: Ανακαλύπτοντας το διαφορετικό παρελθόν, μετασχηματίζοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις στο παρόν

Μαρία Βλαχάκη

Εκπαιδευτικός, ιστορικός – μουσειολόγος, Δρ. Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής

Περίληψη

Στην εισήγηση παρουσιάζονται εκπαιδευτικές δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Εργαστήρι αυτοβιογραφικής αφήγησης» το οποίο λειτούργησε κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2015-2016 σε Δημοτικό Σχολείο της περιοχής της Θεσσαλονίκης. Το πρόγραμμα αναπτύχθηκε ως έρευνα δράση εναθρύνοντας τη συμμετοχή παιδιών, γονέων και μελών της τοπικής κοινότητας που παρείχαν σημαντικές μαρτυρίες για την ιστορία του σχολείου και της περιοχής αποκαλύπτοντας ένα διαφορετικό ως προς την πολιτισμική ταυτότητα των κατοίκων παρελθόν. Στο σχολείο τους ειδικότερα φοιτούσαν μέχρι την περίοδο της γερμανικής κατοχής Εβραίοπουλα, πολλά από τα οποία αποτέλεσαν θύματα των ναζιστικών θηριωδιών κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Αφετηρία της έρευνας δράσης αποτέλεσαν οι δυσχερείς σχέσεις μεταξύ των μαθητών, γηγενών και όσων

είχαν διαφορετική εθνοπολιτισμική καταγωγή στην τάξη. Η απόδοση ιδιαίτερης σημασίας στην πολιτισμική ομοιογένεια, οι ισχυρές κοινωνικές στερεοτυπικές αντιλήψεις για όσους φέρουν μία διαφορετική πολιτισμική ταυτότητα ως ξένους κι απειλητικούς για τη κοινωνική ενότητα και συνοχή, η επιφανειακή γνώση του «άλλου» και η σύνδεση της διαφορετικής εθνοπολιτισμικής καταγωγής με το έλλειμμα σε πολιτισμικό κεφάλαιο αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας δράσης ως οικεία πρότυπα των συμμετεχόντων μαθητών και γονέων κι επιδιώχθηκε μέσω διαφορετικών κύκλων της δράσης και κριτικού αναστοχασμού η πρόκληση και ο μετασχηματισμός τους. Το διαφορετικό παρελθόν του σχολείου αξιοποιείται μέσω μίας δημιουργικής συγκριτικής οπτικής με το παρόν και ειδικότερα τα πρόσφατα γεγονότα του πολέμου στη Συρία εμπλέκοντας ενεργά τους μαθητές στη διατύπωση εναλλακτικών ερμηνειών και ηθικών κρίσεων για την κατασκευή της εικόνας του εχθρικού άλλου, τις συνέπειες ενός πολέμου και τη σημασία πανανθρώπινων και διαχρονικών αξιών όπως η φιλία, η αλληλεγγύη, η συνεργασία, ο σεβασμός στους άλλους η ελευθερία, η ισοτιμία, η δικαιοσύνη.

Εκπαίδευση προσφύγων, παιδιών και γονιών, σε θέματα ασφαλούς διαδικτύου: Μια καλή πρακτική πρόληψης, προστασίας και διαμόρφωσης υγιών συμπεριφορών

Μαρία Α. Παπαδοπούλου

Υπεύθυνη Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Χαλκιδικής

Περίληψη

Πέρα από τη διαδικασία της τυπικής μάθησης, δικαίωμα και ανάγκη των προσφύγων, παιδιών και γονιών, είναι η εκπαίδευση σε θέματα σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής υγείας. Εδώ ακριβώς εντάσσεται η ορθή, υγιής και υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου. Η ανατροπή της ζωής των προσφύγων μπορεί να τους οδηγήσει σε μια ανεξέλεγκτη προσκόλληση στο διαδίκτυο και είναι απαραίτητη η εκπαίδευση σε θέματα πρόληψης, προστασίας, ασφάλειας αλλά και κινδύνων που ελλοχεύουν. Η παρούσα εργασία αναφέρεται στην υλοποίηση επιμορφωτικών συναντήσεων για θέματα ασφαλούς διαδικτύου, με παιδιά και γονείς προσφύγων, στον χώρο φιλοξενίας τους, στο Φιλοξενείο Οικογενειών Αιτούντων Άσυλο, στη Θεσσαλονίκη. Η Υπεύθυνη του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χαλκιδικής και υπογράφουσα την εισήγηση, αποδέχθηκε την πρόσκληση, ύστερα από παρατηρήσεις του εξειδικευμένου προσωπικού (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, παιδαγωγοί) για υπερβολική χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά και τους εφήβους. Στις συναντήσεις υπήρχαν δύο διερμηνείς που έκαναν παράλληλη μετάφραση στην αραβική γλώσσα και στα φαρσί (περσική γλώσσα).

Εθνικές στρατηγικές για την πρόληψη της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού

Χρυσή Πρασά
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Περίληψη

Για την πρόληψη και αντιμετώπιση της Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού καθοριστικός είναι ο ρόλος της εκπαιδευτικής πολιτικής. Οι στρατηγικές που αναπτύσσονται από το Κράτος για αυτό το φαινόμενο είναι απαραίτητες, διότι συμβάλλουν σε ένα βαθμό στην κάλυψη των αναγκών των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων για τη διαχείριση περιστατικών σχολικής βίας. Η σύσταση ομάδας ειδικών, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η σύσταση

υποστηρικτικών δομών, αποτελούν σημαντικές πρωτοβουλίες τόσο για την πρόληψη όσο και για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Στο πλαίσιο αυτό το Υπουργείο Παιδείας, υλοποιεί την Πράξη με τίτλο «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού» κατά το χρονικό διάστημα 2013-2015. Η παρούσα εργασία διερευνά την ανταπόκριση που έλαβε από εμπλεκόμενους και ωφελούμενους η προαναφερθείσα Πράξη, σύμφωνα με τις απόψεις των Περιφερειακών Ομάδων Δράσεων Πρόληψης Κεντρικής Μακεδονίας, εστιάζοντας σε οργανωτικά και επιστημονικά θέματα καθώς και τον βαθμό επίτευξης των προσδοκώμενων στόχων. Ειδικότερα, εξέτασε την οργάνωση και την διοικητική υποστήριξη που παράχθηκε, την συνεργασία των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, την επιμόρφωση που έλαβαν και την αξιολόγηση των δράσεων που υλοποιήθηκαν. Τέλος, έγινε η γενική αξιολόγηση της εφαρμογής της Πράξης παραθέτοντας τα θετικά και αρνητικά στοιχεία και τις προτάσεις βελτίωσης σύμφωνα με τις βιωμένες εμπειρίες και απόψεις των Περιφερειακών Ομάδων Δράσεων Πρόληψης Κεντρικής Μακεδονίας.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Η συμβουλευτική ως μέσο πρόληψης της σχολικής διαρροής στην επαγγελματική εκπαίδευση

Ευπραξία Βλαχοδήμου

Υπεύθυνη Σ.Ε.Π., ΚΕ.ΣΥ.Π. Λάρισας

Μαρία Καραϊσαρλή

Υπεύθυνη Σ.Ε.Π., ΚΕ.ΣΥ.Π. Ρόδου

Θεόδωρος Αντωνίου

Υπεύθυνος Σ.Ε.Π., ΚΕ.ΣΥ.Π. Ηρακλείου

Λέξεις κλειδιά:

Μαθητική διαρροή, Επαγγελματικό Λύκειο, συμβουλευτική, ομαλή μετάβαση.

Περίληψη

Τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας – μελέτης που διενεργήθηκε στη χώρα μας από τα στελέχη του «Παρατηρητηρίου για τα θέματα καταγραφής και αντιμετώπισης της μαθητικής διαρροής» του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, ανακοινώθηκαν την Άνοιξη του 2017 και σε αυτή συμμετείχαν 398.414 μαθητές/τριες Δημοτικών, Γυμνασίων, Γενικών και Επαγγελματικών Λυκείων. Σύμφωνα με τους ερευνητές η μαθητική διαρροή συνιστά ένα μέγεθος που συνδέεται με την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, το οποίο παρουσιάζει διαχρονικά σημαντική μείωση. Παρά τη θετική εξελικτική πορεία του φαινομένου, καθόσον βαίνει μειούμενο, η μαθητική διαρροή, ως αρνητικό εκπαιδευτικό και οικονομικοκοινωνικό φαινόμενο, εξακολουθεί να αφορά σε απόλυτους αριθμούς 4.338 μαθητές/τριες, οι οποίοι/ες δεν καταφέρνουν να ολοκληρώσουν τον κύκλο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης με σημαντικά αυξημένο ποσοστό (4,23%) σε σχέση με το Δημοτικό ή το Λύκειο. Το μεγαλύτερο ποσοστό διαπιστώνεται στην επαγγελματική εκπαίδευση (11%). Το μεγαλύτερο ποσοστό διαρροής καταγράφεται στην Α τάξη και βαίνει μειούμενο στις επόμενες τάξεις κάθε βαθμίδας. Η πρότασή μας αφορά τη συμβουλευτική στήριξη σε μαθητές/τριες Γ τάξης Γυμνασίου και Α τάξης Επαγγελματικού Λυκείου που θα συμμετέχουν σε δράσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των Κέντρων Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού, ΚΕ.ΣΥ.Π. και στοχεύει στην ενίσχυση της αυτογνωσίας των ατόμων για τις σπουδές και τα επαγγέλματα, την παροχή πληροφόρησης, την εκμάθηση τεχνικών λήψης απόφασης και τέλος την ομαλή και ταυτόχρονα δυναμική μετάβαση στην επόμενη σχολική βαθμίδα, την κατάρτιση, την εργασία.

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία γίνεται μία σύντομη βιβλιογραφική επισκόπηση διοικητικών δράσεων διευθυντών σχολικών μονάδων με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων σε σχολικές μονάδες. Η κρίση είναι ένα απρόβλεπτο συμβάν, που προκαλείται είτε από φυσικούς είτε από ανθρώπινους παράγοντες, και μπορεί να διακόψει τη λειτουργία και τη βιωσιμότητά των σχολικών μονάδων. Στον αντίποδα μια κρίση μπορεί να γίνει η γενεσιουργός αιτία ανάπτυξης των σχολικών μονάδων στο βαθμό που έχουν σχεδιαστεί και εφαρμοστεί δράσεις αποτελεσματικής διαχείρισής της. Σε αυτές τις διοικητικές δράσεις περιλαμβάνονται ο καθορισμός του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των

Αποτελεσματικές διοικητικές δράσεις διευθυντών με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων σε σχολικές μονάδες

Δημήτριος Σιδηρόπουλος, M. Ed., M. Th., Ph. D.

Σχολικός Σύμβουλος 3^{ης} Περιφέρειας Π.Ε Νομού Θεσσαλονίκης

Λέξεις κλειδιά:

εξειδικευμένα προγράμματα διαχείρισης κρίσεων, μετασχηματιστικό στυλ εκπαιδευτικής

διοίκησης, συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση εκπαιδευτικών

εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια της κρίσης και η υιοθέτηση ενός μετασχηματιστικού στυλ διοίκησης από τους διευθυντές των σχολικών μονάδων. Όπως φαίνεται αποτελεί προτεραιότητα να υλοποιηθούν εξειδικευμένα προγράμματα βασικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με σκοπό τόσο οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί, όσο και οι διευθυντές όσο και οι εκπαιδευτικοί να εξοικειωθούν στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή δράσεων αποτελεσματικής διαχείρισης κρίσεων στις σχολικές τους μονάδες.

Συμβουλευτικός Σταθμός Νέων της ΔΙ.Δ.Ε. Κιλκίς - Εσπερινό Γυμνάσιο Κιλκίς: Κοινό Όραμα για κοινωνική δικαιοσύνη στην εκπαίδευση των ενηλίκων μαθητών/τριών

Σωτηρία Καρολίδου

M.Sc., M.A. Φιλολόγος – Θεολόγος, Υπεύθυνη Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κιλκίς

Γεώργιος Κατσάρας

Φυσικός Ρ/Η, Διευθυντής Εσπερινού Γυμνασίου Κιλκίς

Άννα Αλεξανδρίδου

Μαθηματικός, Εκπαιδευτικός Εσπερινού Γυμνασίου Κιλκίς

Λέξεις κλειδιά:

Σχολική διαρροή, Κοινωνική Δικαιοσύνη, Γονείς, Συναισθηματικές Ικανότητες

Περίληψη

Το ζήτημα της σχολικής διαρροής, είτε αντιμετωπιστεί ως φαινόμενο που αφορά κυρίως στο πλαίσιο της κοινωνίας, είτε ως απόρροια δυστοκιών του εκπαιδευτικού συστήματος, αποτελεί φαινόμενο πολυπαραγοντικό και σύνθετο, με αποτέλεσμα τα αίτια που συμβάλλουν στην εμφάνισή του καθώς και οι επιπτώσεις σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο να πρέπει να αναζητηθούν σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα. Η διαχρονική διαδρομή του φαινομένου της σχολικής διαρροής που κατά κύριο λόγο πηγάζει από κοινωνικοοικονομικούς, οικογενειακούς λόγους, καθώς και δυστοκίας του εκπαιδευτικού συστήματος να αφουγκραστεί τα προβλήματα και να επαναπροσδιορίσει το ρόλο του, κάνει επιτακτική την ανάγκη μελέτης και διερεύνησης των βαθύτερων αιτιών, αφού έτσι θα γίνουν προσπάθειες στοχευμένες με σκοπό την όσο το δυνατόν περισσότερο μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, αλλά και ενσωμάτωσης των ατόμων εκείνων που για διάφορους λόγους επιστρέφουν μετά από χρόνια στη σχολική κοινότητα. Για τους λόγους αυτούς κρίνονται απαραίτητες συνεργασίες που ενδυναμώνουν τον ρόλο της σχολικής κοινότητας και αναδεικνύουν τις προσπάθειες των συμμετεχόντων που οραματίζονται μια κοινωνία δίκαιη για όλους χωρίς διακρίσεις και προκαταλήψεις, χωρίς περιθωριοποίηση και απόρριψη.

Περίληψη

Σχολικές πολιτικές και στρατηγικές: «Σκέψου παγκόσμια και δράσε τοπικά». Γραμματισμοί σε ένα σχολείο- μια τάξη με παιδιά Ρομά στο Δενδροπόταμο μπροστά σε προβλήματα αποκλεισμού, που βιώνουν.

Άγγελος Χατζηνικολάου

Δάσκαλος στο 5^ο Διαπολιτισμικό σχολείο Μενεμένης (Δενδροπόταμος), δρ ΠΤΔΕ/ΑΠΘ

«Σχολείο ανοιχτό...» είναι η κυρίαρχη φράση στο θέμα του συνεδρίου που δείχνει -δηλώνει ταυτόχρονα μια άρνηση και μια επιθυμία: Η πρώτη άρνηση δημιουργείται απέναντι στην τυποποιημένη και σχολαστική σχολική γνώση, όπως αυτή δομείται από τα ελεγχόμενα αναλυτικά προγράμματα και τα σχολικά εγχειρίδια. Η 2^η άρνηση δημιουργείται απέναντι στη συμβολική και πρακτική αποκοπή του σχολείου από το φυσικό, κοινωνικό οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον του. Από την άλλη μεριά η κυρίαρχη έννοια «σχολείο ανοιχτό» υποδηλώνει –υπονοεί ως διατύπωση: 1. Την επιθυμία, αλλά και την αναγκαιότητα του «ανοίγματος» του σχολείου στο κοντινό φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. 2. υπονοεί ως διατύπωση τη θέληση για την διαμόρφωση μιας «τοπικής σχολικής πολιτικής» με στόχο την ενσωμάτωση στο σχολείο της αντιστοιχίας τοπικής κουλτούρας, η οποία διαμορφώνεται από το ιστορικό πλαίσιο της κοινότητας

Χαρισματικότητα, η αόρατη διαφορετικότητα**Μαρία Μπαξεβάνου**

Ιδρύτρια του Κέντρου ειδικής αγωγής – Κέντρου αξιολόγησης, διαχείρισης, εκπαίδευσης & θεραπείας, χαρισματικών παιδιών, εφήβων & ενηλίκων “συν πλην χάρισμα”

αλλά και το πλαίσιο των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών.

Περίληψη

Η εισήγηση περιλαμβάνει μελέτη, έρευνα, εφαρμογή & αποτελέσματα. Έτσι, προέκυψε η δημιουργία μεθοδολογίας αξιολόγησης, διαχείρισης, εκπαίδευσης & αποτελεσματικής παρέμβασης, σε χαρισματικά παιδιά. Μεγάλη πρόκληση, η προστασία αυτής της ευάλωτης ομάδας.

Παιδαγωγοί (&κοινωνία), οφείλουμε να προσφέρουμε ίσες (όχι ίδιες){equal, not the same} ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά, έτσι ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν στο μέγιστο την δυναμική τους. Και όλα αυτά ενώ παράλληλα θα τα προστατεύουμε.

Στους ν.3194/2003&ν.3699/2008, αναφέρεται πως ΚΑΙ τα χαρισματικά παιδιά έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Χωρίς όμως να προβλέπει κάτι για αυτά (επειδή δεν έχουν μεθοδολογία). Για αυτό καλεί τα ιδρύματα της χώρας να κάνουν προτάσεις.

Ακριβώς πάνω σε αυτό, η αφοσίωσή μου, η βιωματική εμπειρία (από μικρή ηλικία) & με επιστημονική & ερευνητική εργασία κατόπιν, για την αόρατη διαφορετικότητα που είναι η χαρισματικότητα, φέρει σήμερα όλα τα αποτελέσματα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μου, φαίνεται πως αυξάνει κατακόρυφα ο κίνδυνος όχι μόνο της υποαπόδοσης (underachieving), αλλά & της εμπλοκής αυτών των παιδιών σε εξαρτήσεις & παραβατικές συμπεριφορές. Οι αυριανοί επιστήμονες, ηγέτες, καλλιτέχνες, που θα πάνε την ανθρωπότητα ένα βήμα μπροστά, στην καλύτερη περίπτωση χάνονται μέσα από τα χέρια μας και στην χειρότερη καταστρέφονται ή καταλήγουν αλλού. (αποτέλεσμα & περιγραφή της μεθοδολογίας μου παρουσίασα στο «1^ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συνέδριο των κέντρων Πρόληψης των εξαρτήσεων & προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας»

Η κοινωνική διάσταση του επιστημονικού γραμματισμού στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας: ένα παράδειγμα διδακτικής εφαρμογής για το φύλο και τις φυσικές επιστήμες με τη μέθοδο της μετασηματιζουσας μάθησης μέσα από την τέχνη

Άννα Τζαμπάζη

Ερευνητική ομάδα ATLAS, Ερευνητικό εργαστήριο ψηφιακής ανάλυσης και εκπαιδευτικού σχεδιασμού DIDES ΠΤΔΕ του ΑΠΘ

Φανή Σέρογλου

Ερευνητική ομάδα ATLAS, Ερευνητικό εργαστήριο ψηφιακής ανάλυσης και εκπαιδευτικού σχεδιασμού DIDES ΠΤΔΕ του ΑΠΘ

Περίληψη

Τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας αποτελούν κομμάτι της εκπαίδευσης ενηλίκων και ταυτόχρονα υπάγονται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αφού παρέχουν τίτλο σπουδών ισότιμο με το απολυτήριο γυμνασίου σε ενήλικες, άνω των 18 ετών, που εγκατέλειψαν ή δεν ξεκίνησαν τις γυμνασιακές σπουδές τους. Ο πληθυσμός αυτών των σχολείων, στην πλειονότητά του, έχει ένα, τουλάχιστον, από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: είναι άτομα ανειδίκευτα, άνεργα, υποαπασχολούμενα, περιθωριοποιημένα, προερχόμενα από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, επομένως, αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και την υπο-εκπαίδευση και διαχειρίζονται τα αποτελέσματά τους, τη σχολική αποτυχία και τη σχολική διαρροή, δίνοντας τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να βελτιώσουν το μορφωτικό τους επίπεδο, να κοινωνικοποιηθούν και να αποκτήσουν τυπικά προσόντα στην προσπάθειά τους να βρουν δουλειά. Το πρόγραμμα σπουδών στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας είναι ανοιχτό και ευέλικτο, μιας και συντάσσεται με βάση τις ανάγκες των

εκάστοτε εκπαιδευομένων, και διαφοροποιείται τόσο ανά σχολική μονάδα, όσο και ανά σχολική χρονιά.

Ένα σκιάχτρο μια φορά...

Σταματίνα Δήμιζα
ΠΕ60, Phd

Λέξεις κλειδιά:
ελευθερία, αποκλεισμός, διαφορετικότητα,
νηπιαγωγείο

Περίληψη

Η παρούσα διδακτική πρόταση αποτελεί ένα εναλλακτικό σενάριο διδασκαλίας με στόχο την επαφή των μικρών μαθητών του Νηπιαγωγείου με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις πανανθρώπινες αξίες και την άρση των κάθε είδους κοινωνικών αποκλεισμών. Το θέμα της ελευθερίας και το αντίστοιχο σχέδιο δράσης που εκπονήθηκε, υλοποιήθηκε μέσα από μια μουσικοθεατρική παράσταση με τίτλο «Ένα σκιάχτρο μια φορά». Η διδακτική αυτή δράση ζωντανεύει το όνειρο της ελευθερίας του Σκιάχτρου και παρακινεί στο ζωντάνεμα του ξεχασμένου ίσως «Σκιάχτρου» που κρύβουμε μέσα μας. Γιατί αν το Σκιάχτρο εκφράζει τον άνθρωπο που διεκδικεί, αγωνίζεται και ακούραστα κυνηγά τα όνειρα και τους στόχους του, τότε ίσως το «Σκιάχτρο» να είμαστε εμείς και όλοι όσοι βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό λόγω της διαφορετικότητας τους.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

*Ενδυναμωτική Εκπαίδευση: Ένα Μοντέλο
Προσέγγισης της Πολιτισμικής Ποικιλότητας στο
Ελληνικό Σχολείο*

Κωνσταντίνα Παπακώστα
Εκπαιδευτικός – Δρ. Εκπαιδευτικής Πολιτικής
1ο Γυμνάσιο Περαιάς

Λέξεις κλειδιά:
πολυπολιτισμικότητα, διαπολιτισμική
εκπαίδευση, ενδυναμωτική εκπαίδευση,
Ελληνικό Σχολείο

Περίληψη

Η πολυπολιτισμική πραγματικότητα που διαμορφώθηκε στο σύνολο, σχεδόν, της ελληνικής επικράτειας από τα μέσα του 1990 κ.εξ. έχει επηρεάσει καταλυτικά και το σχολικό σκηνικό της χώρας μας. Οι έννοιες «διαπολιτισμικότητα» και «πολυπολιτισμικότητα» έχουν ενταχθεί στην εκπαιδευτική ορολογία, συχνά ως συνώνυμες. Πίσω, όμως, από αυτούς τους διαφορετικούς όρους κρύβονται και διαφορετικά εκπαιδευτικά μοντέλα, τα οποία εκφράζουν και διαφορετικές πολιτικές επιλογές όχι μόνο για την εκπαίδευση, αλλά και για την εξέλιξη της κοινωνίας που τη διαμορφώνει. Στο παρόν άρθρο θα προσεγγίσουμε, εκτός από αυτά τα εκπαιδευτικά μοντέλα, κάποιες βασικές έννοιες που σχετίζονται με τη διαπολιτισμικότητα. Επίσης, θα παρουσιάσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά της ενδυναμωτικής εκπαίδευσης, ως πρόταση διδακτικής στάσης στο πολυπολιτισμικό σχολείο, αλλά και περιπτώσεις και παραδείγματα ενδυναμωτικής και αποδυναμωτικής εκπαίδευσης από τη σχολική πράξη.

*Διερεύνηση των γλωσσικών αναγκών και
δεξιοτήτων των μαθητών-προσφύγων στην
αγγλική γλώσσα*

Μαρία Γιδαράκου
Καθηγήτρια αγγλικής γλώσσας, Med,
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Ιφιγένεια Κωφού
Καθηγήτρια αγγλικής γλώσσας, PhD
2^ο Πειραματικό Λύκειο Θεσσαλονίκης, Ελληνικό
Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Λέξεις-κλειδιά:
επικοινωνιακές ανάγκες, γλωσσικές δεξιότητες,
επίπεδο γλωσσομάθειας

Περίληψη

Η μαζικότητα της πρόσφατης μεταναστευτικής ροής κατέστησε αναγκαία την υποδοχή και εγκατάσταση των προσφύγων, καθώς και την ένταξη των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οργάνωσε ομάδες εργασίας με εκπροσώπους των Υπουργείων και Κυβερνητικών Οργανώσεων, την ανάπτυξη δομών και την ανταλλαγή καλών πρακτικών, ώστε να επιτευχθεί η ακαδημαϊκή ανάπτυξη των παιδιών και να μειωθεί η σχολική διαρροή. Στην Ελλάδα, διορίστηκαν συντονιστές εκπαίδευσης και εκπαιδευτικοί με ελλιπή μάλλον επιμόρφωση και χωρίς προηγουμένως να έχει διενεργηθεί κάποιου είδους έρευνα. Η παρούσα, μικρής κλίμακας, έρευνα που διενεργήθηκε στο 2^ο Γυμνάσιο Σταυρούπολης το σχολικό έτος 2016-2017, επιχειρεί να διερευνήσει τις γλωσσικές ανάγκες και δεξιότητες των μαθητών-προσφύγων και το επίπεδο γλωσσομάθειας, προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις όσον αφορά στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας. Τα εργαλεία της έρευνας αποτελούν ένα ερωτηματολόγιο ανάλυσης γλωσσικών και επικοινωνιακών αναγκών βασισμένο στην ταξινόμια SPEAKING του Hymes (1974, 1977), φύλλο παρατήρησης βασισμένο στα 'Can Do Statements' του Συμβουλίου της Ευρώπης για το επίπεδο 1 και το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας 2016Α για το επίπεδο Α. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι συγκεκριμένοι μαθητές χρησιμοποιούν τη γλώσσα για επικοινωνιακούς σκοπούς, περιορίζονται κυρίως στην κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου παρά στην

Μελέτη της πολιτισμικά υπεύθυνης διδασκαλίας σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και σχεδιασμός επιμορφωτικού προγράμματος

Αλέκα Παναγιωτίδου
Δασκάλα, ΠΕ70

Ευδοκία Κοκουβίνου
Δασκάλα, ΠΕ70

Λέξεις κλειδιά:
πολιτισμικά ευαίσθητη διδασκαλία, εκπαιδευτικές πρακτικές, επιμορφωτικές ανάγκες

παραγωγή, για να ικανοποιήσουν καθημερινές ανάγκες, και η επίδοση των περισσότερων σε επίσημες εξετάσεις είναι ιδιαίτερα χαμηλή.

Περίληψη

Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στη σημερινή κοινωνία είναι καθοριστικός γιατί καλούνται να εργαστούν εποικοδομητικά στο νέο πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Η καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών και ο βαθμός ανταπόκρισής τους σε ένα τέτοιο περιβάλλον έχει αποτελέσει αντικείμενο έρευνας. Κρίνεται απαραίτητο να διερευνηθεί η ύπαρξη πολυπολιτισμικά υπεύθυνης διδασκαλίας στους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, να αναφερθούν οι δυσκολίες που συναντούν με τους πολιτισμικά διαφέροντες μαθητές/τριες και να σημειωθούν οι προτάσεις τους για επιμόρφωση. Η μέθοδος που επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί για την συγκέντρωση του δείγματος είναι αυτή της «βολικής» δειγματοληψίας. Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε είναι το ερωτηματολόγιο αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών, που στηρίζεται στην Κοινωνική Γνωστική Θεωρία μάθησης του Bandura (1977) (Siwatu, 2007). Με το ερωτηματολόγιο της παρούσης έρευνας διερευνούνται οι θετικές προσδοκίες του εκπαιδευτικού για τους/τις μαθητές/τριες από διαφορετικά πολιτισμικά και γλωσσικά περιβάλλοντα, αξιοποιώντας την κλίμακα των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων (Culturally Responsive Teaching Outcome Expectancy scales) των Gibson και Dembo (1984) (Siwatu, 2006a στο Siwatu 2007). Τα κυριότερα αναφερόμενα προβλήματα των εκπαιδευτικών είναι η αδυναμία χρήσης και κατανόησης της ελληνικής γλώσσας των μαθητών/τριών και των γονιών τους με διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο, η έλλειψη διδακτικών προσεγγίσεων και καλών πρακτικών Βάση των παραπάνω σχεδιάστηκε επιμορφωτικό πρόγραμμα σε 2 άξονες: α) βελτίωση των σχέσεων σχολείου – οικογένειας, β) εξάλειψη ρατσιστικών αντιλήψεων και συμπεριφορών εντός και εκτός της τάξης.

Οι Ψαριανοί της Ερέτριας και τα επαγγέλματά τους σε αυτήν

Σταυρούλα Φραγκομανώλη
Φιλολόγος(ΠΕ02) Γυμνάσιο Ερέτριας

Βασιλική Ντόκου
Θεολόγος(ΠΕ01) Γυμνάσιο Ερέτριας

Αγγελική Μπασούκου
Νηπιαγωγός(ΠΕ60) 2^ο Νηπιαγωγείο Ερέτριας

Λέξεις κλειδιά:
κατατρεγμός, αγώνας, δημιουργία, ζωή, επαγγέλματα

Περίληψη

Στα πλαίσια προγράμματος αγωγής σταδιοδρομίας της σχολικής χρονιάς που διανύουμε, 2017-2018, οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου Ερέτριας εκφράστηκαν με ένα ιδιαίτερο αφιέρωμα για τους κατατρεγμένους Ψαριανούς του 1824 που εγκαταστάθηκαν στα Νέα Ψαρά, τη σημερινή Ερέτρια. Η προσπάθεια του αφιερώματος αυτού σκόπευε από τη μια να γνωρίσουν οι μαθητές μας το ιστορικό αυτό γεγονός που αφορά και την πόλη τους, από την άλλη κατανοώντας τον πόνο της προσφυγιάς και το δυναμικό της ανθρωπίνης ψυχής να το αποδώσουν καλλιτεχνικά και να ψυχαγωγηθούν μέσα από αυτό. Στο συγκεκριμένο πόνημά τους με τίτλο «Οι Ψαριανοί της Ερέτριας και τα επαγγέλματά τους σε αυτήν» επιδίωξαν τη συνεργασία και άλλων σχολείων και φορέων του Δήμου Ερέτριας καθώς και του Δήμου Ψαρών. Η ανταπόκριση τους υπήρξε άμεση και συγκινητική. Ως στοιχείο πρωτοτυπίας της εργασίας αυτής μπορεί να θεωρηθεί η σύμπραξη πάρα πολλών φορέων. Οι δήμαρχοι

Ερέτριας και Ψαρών, εκπρόσωποι της Εκκλησίας, πολιτιστικοί σύλλογοι, απλοί άνθρωποι και σχολεία ήταν κάποιοι από αυτούς. Επίσης, κοινός συνεκτικός κρίκος αυτών υπήρξε η άποψη πως η διαπολιτισμική παιδεία αποτελεί θεμέλιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Η βιβλιογραφία μας τέλος, στηρίχτηκε κυρίως στα σχολικά εγχειρίδια και στα βιβλία και στα αρχεία των Ψαριανών που βρίσκονται στο Δήμο Ερέτριας.

Μετανάστευση – προσφυγιά στο δημοτικό σχολείο

Ιορδανία Λιάκου

Διευθύντρια-Δασκάλα, Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Λέξεις-Κλειδιά:

Διαπολιτισμικότητα, εκπαίδευση, μετανάστευση, προσφυγιά

Περίληψη

Διαδακτικό σενάριο με τη χρήση ΤΠΕ, το οποίο εντάσσεται στην ενότητα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και αφορά την εκπαίδευση μεταναστών και προσφύγων. Εξετάστηκε διαχρονικά, το φαινόμενο της μετανάστευσης και της προσφυγιάς, από τα νεώτερα χρόνια, μέχρι σήμερα και διαφοροποιήθηκε η εκούσια από την ακούσια επιλογή μετακίνησης των λαών σε άλλα μέρη. Αναζητήθηκαν τα αίτια, τα προβλήματα που προκύπτουν, καθώς και τα αποτελέσματα, από τις μετακινήσεις των λαών. Μελετήθηκαν άρθρα, μελέτες, κείμενα σχετικά με τη μετανάστευση-προσφυγιά. Όλα τα παιδιά της τάξης, δημιούργησαν πιθανά ή πραγματικά σενάρια, με πληροφορίες από προσωπικές εμπειρίες των συμμαθητών τους. Κατέγραψαν μια πραγματική ιστορία και φιλοτέχνησαν την κάθε σελίδα, με προσωπικές αναφορές συμμαθητή τους, πρόσφυγα από το Αφγανιστάν. Δόθηκε μια ολιστική-προσέγγιση της ιδιότητας του πρόσφυγα-μετανάστη σε κοινωνικό πολυπολιτισμικό επίπεδο. Με τη δύναμη της ενσυναίσθησης, ευαισθητοποιήθηκαν όλοι οι μαθητές/τριες της τάξης σε μια αρμονική αλλά και δημιουργική συνύπαρξη διαφορετικών – πλουραλιστικών κοινωνιών στο χώρο του σχολείου. Αναπτύχθηκαν δεξιότητες-ικανότητες μέσω του διαδικτύου και της συλλογής πληροφοριών. Αξιοποιήθηκε ο επεξεργαστής κειμένου “word” με φύλλα εργασίας που δημιουργήθηκαν μέσα στην τάξη. Σε τελικό στάδιο, τα παιδιά δημιούργησαν δικές τους διαφάνειες προβολής και παρουσίασης “powerpoint” συνδυάζοντας εικόνες και κείμενα.

*Κάπου θα συναντηθούμε, σ' ένα πλανήτη ζούμε.
Δημιουργικές αφηγήσεις νηπίων στο πλαίσιο
εκπαιδευτικού προγράμματος ευαισθητοποίησης
για τους πρόσφυγες.*

Ελένη Ηλία

Δρ. Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ

Λέξεις-κλειδιά:

Πρόσφυγες, εκπαιδευτικό πρόγραμμα, λογοτεχνία, αφηγήσεις.

Περίληψη

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των νηπίων στο θέμα των προσφύγων. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε διάστημα τριών μηνών σε δημόσιο νηπιαγωγείο το 2017. Μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες, το σύνολο των μαθητών προβαίνουν με προθυμία και ενθουσιασμό στη δημιουργία αφηγηματικών κειμένων, με θέμα την αλληλεπίδραση με πρόσφυγες συνανθρώπους μας. Οι μαθητές παράγουν τα πρωτότυπα αφηγηματικά κείμενά τους, με βάση τη διδακτική αρχή της φθίνουσας καθοδήγησης. Ο εκπαιδευτικός θέτει αρχικά στα νήπια γενικές ερωτήσεις και στη συνέχεια συμπληρωματικές, διευκρινιστικές, σε σχέση με τις προηγούμενες απαντήσεις που έχει λάβει, για τα δρώντα πρόσωπα, τον τόπο και το χρόνο δράσης κ.ά. Από τις ερωταποκρίσεις σταδιακά οδηγούμαστε στην αφήγηση των νηπίων, εφόσον οι ερωτήσεις του εκπαιδευτικού

Η κατανόηση και η αξιοποίηση της πολυπολιτισμικότητας στη σχολική τάξη μέσα από καινοτόμες δράσεις για την τοπική ιστορία και τον πολιτισμό

Αναστασία Δ. Βακαλούδη

Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Γεώργιος Π. Τσότσος

Σχολικός Σύμβουλος Πολιτικών Μηχανικών, Αρχιτεκτόνων, Τοπογράφων, Βόρειας Ελλάδας, Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Λέξεις κλειδιά:

διαπολιτισμική εκπαίδευση, καινοτόμες δράσεις, μέθοδος project, τοπική ιστορία

Εφαρμογή και Αξιολόγηση Γλωσσικού Υποστηρικτικού Υλικού του Προγράμματος ΞΕΝΙΟΣ ΖΕΥΣ: Μελέτη περίπτωσης σε πρόσφυγες μαθητές από το camp των Διαβατών.

Νεκταρία Παλαιολόγου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Κωσταντίνος Ντίνιας

Καθηγητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Σταυρούλα-Ελένη Μπαϊκούση

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην εποχή της ισλαμοφοβίας

μειώνονται, στο βαθμό που οι αναφορές των νηπίων γίνονται πληρέστερες και σαφέστερες. Τα κείμενα των νηπίων καταγράφονται από τον εκπαιδευτικό, με παραδοσιακούς ή σύγχρονους τρόπους. Στις ιστορίες των νηπίων κυριαρχούν η φιλική διάθεση και οι στάσεις κατανόησης και αλληλεγγύης απέναντι στους πρόσφυγες, σε πλήρη εναρμόνιση με τους στόχους του προγράμματος.

Περίληψη

Μια ενδεικνυόμενη διαπολιτισμική καινοτόμος δράση είναι η μελέτη των χωρών προέλευσης των μαθητών. Οι ιθαγενείς μαθητές σε συνεργασία με τους αλλοδαπούς συμμαθητές τους εκπονούν σχέδια εργασίας (projects) μελέτης της χώρας προέλευσής τους, με χάρτες των τόπων προέλευσης των μαθητών, με προβολή ταινιών, με βίντεο και πληροφορίες για την κάθε χώρα: πληθυσμός, θρησκεία, εθνικά φαγητά, τέχνες, μουσική, εθνική ενδυμασία, αθλητισμός κ.λπ. Αυτό μπορεί να γίνει στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων ή σχολικών δραστηριοτήτων, με ανάθεση (ή επιλογή από τους μαθητές) εργασιών που θα έχουν ως αντικείμενο τη συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση πληροφοριακού υλικού (α) προκειμένου για αλλοδαπούς μαθητές, για τις χώρες προέλευσής τους και (β) προκειμένου για μαθητές ελληνικής ιθαγένειας, για τους τόπους καταγωγής τους. Με τον τρόπο αυτόν δίνεται η δυνατότητα προσέγγισης και εξοικείωσης των μαθητών μεταξύ τους, μέσα από τη γνωριμία των τόπων προέλευσης και των κοινωνικών και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων των ανθρώπων από διαφορετικούς τόπους και χώρες. Στην παρούσα εργασία προτείνουμε καινοτόμες διδακτικές παρεμβάσεις οι οποίες, μέσω της αλληλογνωριμίας και της αποδοχής της ετερότητας των μαθητών, προωθούν την έννοια της συμπερίληψης και τελικά εξομαλύνουν το σχολικό κλίμα της τάξης, για να διευκολυνθεί περισσότερο η διαχείρισή της.

Περίληψη

Στα πλαίσια της παρακολούθησης του προγράμματος «ΞΕΝΙΟΣ ΖΕΥΣ» εκπονήθηκε πρακτική άσκηση στο camp των Διαβατών, κατά την οποία εφαρμόστηκε το υλικό που προτείνεται από το συγκεκριμένο πρόγραμμα στους πρόσφυγες μαθητές. Στην παρούσα έρευνα, παρουσιάζονται οι δραστηριότητες, τα υλικά, το περιεχόμενο και οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν καθώς επίσης τα θετικά και τα αρνητικά που αναδείχθηκαν από αυτή τη διαδικασία. Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση επιθυμεί να συμβάλλει στο διάλογο για τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα και να αναδείξει κάποιες παρεμβάσεις και πρακτικές που θα οδηγήσουν σε μια καλύτερη διαχείριση των προσφυγικών πληθυσμών στο σχολικό περιβάλλον.

Περίληψη

Το παρόν άρθρο αποτελεί μια θεωρητική προσέγγιση στο φλέγον ζήτημα της ισλαμοφοβίας και της διαπολιτισμικής

Ματθαίος Γιανναράς
Εκπαιδευτικός, Πρότυπο ΓΕΛ Βαρβακείου Σχολής

Λέξεις – κλειδιά:
 ισλαμοφοβία, τρομοκρατία, διαπολιτισμικότητα, πολυπολιτισμικότητα.

εκπαίδευσης ως καίριας διαδικασίας ενσωμάτωσης και ένταξης των προσφύγων και μεταναστών, οι οποίοι προέρχονται από κοινωνίες με διαφορετική κουλτούρα. Εξετάζοντας τις θεωρίες για τις στερεότυπες αντιλήψεις, συμπεριλαμβανομένης και της θεωρίας της κοινωνικής ταυτότητας, έγινε προσπάθεια διερεύνησης της ισλαμοφοβίας ως επίπτωση της τρομοκρατίας και της προσφυγικής κρίσης και ως μια σύγχρονη μορφή ρατσισμού στον σύγχρονο Ευρωπαϊκό χώρο. Έπονται τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για ενσωμάτωση σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων στα σχολεία που σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της πολυπολιτισμικότητας.

Έρευνα σε φοιτητές διαφορετικών πολιτισμικών μειονοτήτων για τη διάθεση αυτών προς τη στατιστική

Μαρία Τσικαλοπούλου
M.Sc. Μαθηματικός

Σοφία Παυλίδου
Δασκάλα

Λέξεις κλειδιά:
 Διάθεση για το μάθημα της στατιστικής, στατιστική, πολιτισμικές μειονότητες, παραγοντική ανάλυση

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της διάθεσης των φοιτητών ως προς το μάθημα της στατιστικής με εφαρμογή σε φοιτητές διαφορετικών πολιτισμικών μειονοτήτων. Αρχικά, αναφέρονται τα αποτελέσματα της διερευνητικής παραγοντικής ανάλυσης που διενεργήθηκε. Εν συνεχεία, δίνονται οι έλεγχοι υποθέσεων (ανεξαρτησίας και συσχετίσεων) που πραγματοποιήθηκαν. Τέλος, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν.

Η δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού για παιδιά πρόσφυγες και η αξιολόγησή του από τους/ τις εκπαιδευτικούς

Σούλα Μητακίδου
Καθηγήτρια ΠΤΔΕ-ΑΠΘ

Θέκλα Μιχάλογλου
*ΣΕΠ Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
 Μεταπτυχιακό δίπλωμα στη Συγκριτική Εκπαίδευση και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα*

Ελένη Ξεφτέρη
*Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
 Διδάκτορας των Επιστημών της Αγωγής*

Λέξεις κλειδιά: πρόσφυγες, εκπαιδευτικό υλικό, επιμόρφωση, αξιολόγηση υλικού

Περίληψη

Στο πλαίσιο του Προγράμματος KA2 Xenios Zeus «Διαχείριση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών μέσω της ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών πλαισίων για παιδιά και ενήλικες» με Συντονιστή Έργου την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ ανέλαβε τη δημιουργία Οδηγού Καλωσορίσματος και Εκπαιδευτικού Υλικού για την εξοικείωση/γνωριμία παιδιών 6-15 χρονών με τον ελληνικό πολιτισμό και γλώσσα σε πλαίσιο άτυπης εκπαίδευσης. Ανέλαβε επίσης και την επιμόρφωση των εθελοντών εκπαιδευτικών που θα αξιοποιήσουν το Εκπαιδευτικό Υλικό και τον Οδηγό Καλωσορίσματος στα κέντρα φιλοξενίας καθώς και την αξιολόγηση και πιθανή αναμόρφωση του δημιουργημένου υλικού. Στην παρούσα ανακοίνωση, αφού γίνει παρουσίαση του Οδηγού Καλωσορίσματος και του Εκπαιδευτικού υλικού, θα επικεντρώσουμε στην αξιολόγηση του υλικού από τις εκπαιδευτικούς που επιμορφώθηκαν πάνω σ' αυτό για να το εφαρμόσουν σε παιδιά πρόσφυγες στα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων των Διαβατών και της Νέας Καβάλας.

Περίληψη

Μια από τις δράσεις της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής που συμβάλλει στη βελτίωση της κατανόησης και γνωριμίας των πολιτιστικών αγαθών των διαφόρων λαών

Το άνοιγμα στην καινοτομία της πολυγλωσσίας και του πολυπολιτισμού «Eveil aux langues» στο

σχολείο. Όταν ο Eulangiος επισκέφτηκε το 17ο Νηπιαγωγείο Σταυρούπολης...

Άννα- Μαρία Μπανάτα
Νηπιαγωγός

είναι το πρόγραμμα «Αφύπνιση στη διαφορετικότητα των γλωσσών και των πολιτισμών». Το πρόγραμμα αυτό, μέσα από την αξιοποίηση της πολιτισμικής πολυμορφίας και της πολυγλωσσίας, ευαισθητοποιεί τους/τις μαθητές/τριες στη διαφορετικότητα των γλωσσών ως προς το άκουσμα, τη γραφή, τη δομή, τη σύνταξη της γλώσσας κτλ., με στόχο οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση να εξοικειώνονται σταδιακά, γλωσσικά και πολιτισμικά με περισσότερες της μιας γλώσσες. Στην παρούσα αναφορά, πρόκειται να παρουσιαστούν οι επιμέρους διδακτικοί στόχοι και η πορεία των δραστηριοτήτων, αλλά και τα τελικά αποτελέσματα και συμπεράσματα που διεξήχθησαν από την εμπειρία αυτή.

Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε διαπολιτισμικό περιβάλλον: Εγώ και οι άλλοι

Παυλίδου Σοφία
Δασκάλα

Τσικαλοπούλου Μαρία
M. Sc. Μαθηματικός

Λέξεις κλειδιά:

Εγώ και οι άλλοι, πρόσφυγες και μετανάστες, διαπολιτισμική εκπαίδευση

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αποτελεί μία διδακτική πρόταση για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε πρόσφυγες και μετανάστες ανεξαρτήτου ηλικίας. Συγκεκριμένα, με το πέρας της διδακτικής αυτής πρότασης, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες θα είναι σε θέση να συστήνουν τον εαυτό τους και τους γύρω τους σε κάποιο άγνωστο πρόσωπο.

Πρόσφυγες μαθητές στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση κατά το σχολικό έτος 2017-2018: Η περίπτωση των μαθητών που ζουν στο Κέντρο Φιλοξενίας της Ριτσώνας.

Άννα Σιγανού
Σχολική Σύμβουλος ΠΕ06

Περίληψη

Η ερευνητική μελέτη αποτελεί μελέτη περίπτωσης της λειτουργίας Τάξεων Υποδοχής Προσφύγων στα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ν. Ευβοίας. Στις τάξεις αυτές είναι εγγεγραμμένοι πρόσφυγες μαθητές που διαβιούν στο Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων στην Ριτσώνα. Η έρευνα αποτελεί ποιοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της επιτόπιας παρατήρησης και τη λήψη συνεντεύξεων. Η ερευνήτρια είναι σύμβουλος παιδαγωγικής ευθύνης των τριών από τις τέσσερις σχολικές μονάδες στις οποίες λειτούργησαν τάξεις υποδοχής προσφύγων στον ν. Ευβοίας κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Ως υπεύθυνη παιδαγωγικής ευθύνης συντόνιζε τις ενέργειες προετοιμασίας των σχολείων για την Υποδοχή των προσφύγων και επόπτευε την διαδικασία υλοποίησης της διδακτικής διαδικασίας. Σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και της διαδικασίας προετοιμασίας και υποδοχής των προσφύγων μαθητών στις σχολικές μονάδες, η ανάδειξη των προβλημάτων και των καλών πρακτικών και η παροχή προτάσεων με βάση τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ερευνητική διαδικασία.

Keep Calm ... I am a refugee!

Δέσποινα Αναργυρίδου
Καθηγήτρια ΠΕ19 Πληροφορικής, 2^ο ΕΠΑΛ
Γιαννιτών

Περίληψη

Στο πλαίσιο του Erasmus + KA2 προγράμματος: «Keep Calm ... I am a refugee!» , στο οποίο το σχολείο μας συμμετέχει μαζί με εταίρους από άλλες 6 χώρες : Τουρκία, Ρουμανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία και Ολλανδία, στόχος ήταν οι δράσεις ευαισθητοποίησης των μαθητών και καλλιέργειας

Σταματία Βλαϊκούδη

Καθηγήτρια ΠΕ18.07 - ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ, 2^ο
ΕΠΑΛ Γιαννιτσών

Ελένη Κορδολαίμη

Καθηγήτρια ΠΕ18.26 - ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ, 2^ο ΕΠΑΛ
Γιαννιτσών

*Η φοίτηση παιδιών προσφύγων στα σχολεία
Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
της Ανατολικής Θεσσαλονίκης*

Θέκλα Μιχάλογλου

ΣΕΠ Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Μεταπτυχιακό δίπλωμα στη Συγκριτική
Εκπαίδευση και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Μαρία Καρβουνιάρη

ΣΕΠ Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Λέξεις κλειδιά: πρόσφυγες, τυπική εκπαίδευση,
πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια

της ενσυναίσθησής τους για την υποδοχή των προσφύγων. Για το σκοπό αυτό μεταξύ άλλων φτιάχτηκε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο μοιράστηκε τόσο την πρώτη χρονιά ανάληψης του προγράμματος όσο και τη δεύτερη, προκειμένου να γίνει μια συγκριτική μελέτη των απαντήσεων.

Περίληψη

Στο πλαίσιο του ρόλου μας ως ΣΕΠ αστικού ιστού Ανατολικής Θεσσαλονίκης αναλάβαμε την πρωτοβουλία καταγραφής της φοίτησης των παιδιών προσφύγων στην τυπική εκπαίδευση. Η παρούσα ανακοίνωση αφορά τη φοίτηση παιδιών προσφύγων στον πρωινό κύκλο των σχολείων Π.Ε. & Δ. Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης, κατά το τρίτο τρίμηνο του σχολικού έτους 2016-17. Η μετακίνηση πολλών προσφύγων από τα κέντρα φιλοξενίας σε διαμερίσματα και η εγγραφή των παιδιών στον πρωινό κύκλο των σχολείων δημιούργησε την ανάγκη χαρτογράφησης της σχολικής τους φοίτησης. Θεωρήσαμε ότι είναι εξαιρετικά χρήσιμο να αποτυπωθεί ο τρόπος που το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα υποδέχθηκε τα προσφυγόπουλα, τα προβλήματα που προέκυψαν, ο τρόπος που αντιμετωπίστηκαν, οι λύσεις που επιλέχθηκαν, οι στρατηγικές που αναπτύχθηκαν από τις σχολικές μονάδες με δεδομένο το πρωτόγνωρο του φαινομένου και του χαμηλού βαθμού ετοιμότητας για την αντιμετώπισή του. Κρίναμε ότι η καταγραφή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, θα συμβάλει μεταξύ άλλων και στον σχεδιασμό μελλοντικών εκπαιδευτικών παρεμβάσεων που θα διευκολύνουν τόσο τη φοίτηση των παιδιών προσφύγων όσο και τους/τις εκπαιδευτικούς και τις σχολικές μονάδες.

Περίληψη

Οι προσφυγικές ροές στη χώρα μας αποτελούν ένα σύγχρονο, καθημερινό και ταυτόχρονα μείζον κοινωνικοπολιτικό θέμα. Η εκπαίδευση, διαδραματίζει ένα σημαίνοντα ρόλο τόσο στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των μαθητών, και άρα των μελλοντικών πολιτών, σχετικά με το προσφυγικό, όσο και στην αποδοχή της πολιτισμικής ετερογένειας ως θεμελιώδες στοιχείο της διαπολιτισμικής κοινωνίας. Παράλληλα, η λογοτεχνία απορροφά, αναπαριστά και ερμηνεύει στοιχεία του σύγχρονου κοινωνικοπολιτικού γίνεσθαι. Έτσι, το μυθοπλαστικό σύμπαν καθίσταται η 'πύλη' της σύνδεσης με την πραγματικότητα, συνιστώντας μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ του κειμένου και του αναγνώστη. Ο σκοπός της παρούσας εισήγησης έγκειται στην παρουσίαση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν στο νηπιαγωγείο με κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών και την κατανόηση της πορείας και των δυσκολιών που βιώνει ο πρόσφυγας, ξεκινώντας από τη χώρα του έως την άφιξή του σε μια άλλη, άγνωστη και ταυτόχρονα ασφαλή πατρίδα. Το Ταξίδι (2016) της Φραντσέσκα Σάννα αποτελεί ένα από τα λίγα σύγχρονα εικονοβιβλία (picturebook) που κυκλοφορούν στη χώρα μας, το οποίο πραγματεύεται το

*Ξεκινώντας με ένα ... Ταξίδι: Εκπαιδευτικές
δράσεις στο νηπιαγωγείο για το προσφυγικό
ζήτημα*

Αναστασία Ζέζου

Διδάκτωρ παιδικής λογοτεχνίας, νηπιαγωγός

Αθηνά Βαϊτση

ΜSc σχολικής ψυχολογίας, νηπιαγωγός ειδικής
αγωγής

‘δύσκολο’, για μικρούς αναγνώστες, θέμα των προσφύγων. Με αφορμή το συγκεκριμένο εικονοβιβλίο πραγματοποιήθηκαν ποικίλες δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο, αποδεικνύοντας ότι η εκπαίδευση μέσω της λογοτεχνίας μπορεί να αποτελέσει συνδετικό κρίκο με τη σύγχρονη κοινωνία, προβάλλοντας ανθρωπιστικές αξίες και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση στάσεων ζωής.

Το ταξίδι του πρόσφυγα

Παναγιώτα Δραγατογιάννη
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής

Λέξεις κλειδιά:
πρόσφυγες, ταξίδι, ενσυναίσθηση,
διαθεματικότητα

Περίληψη

Η εισήγηση περιλαμβάνει ένα διαθεματικό σχέδιο εργασίας που εκπονήθηκε στο Δημοτικό Σχολείο Αγίας Μαρίνας Νέας Μάκρης στα πλαίσια της ευέλικτης ζώνης σε συνδυασμό με τα μαθήματα των εικαστικών, της θεατρικής και της φυσικής αγωγής. Η δράση αυτή βραβεύτηκε από το Υπουργείο Παιδείας και έλαβε τιμητικό έπαινο ως συμβολική πράξη ανάδειξης και αναγνώρισης της ευαισθητοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας στο προσφυγικό ζήτημα. Χρησιμοποιήσαμε την τέχνη για να προσεγγίσουμε το ταξίδι του πρόσφυγα. Οι μαθητές μέσα από δραστηριότητες της Ύπατης Αρμοστείας και ασκήσεις ενσυναίσθησης ένιωσαν πως είναι σε έναν τόπο που έχει πόλεμο και δεν ξέρεις τι να κάνεις, να μείνεις ή να φύγεις; Τι παίρνουν μαζί τους, τι συναισθήματα κυριαρχούν στο ταξίδι, τι δυσκολίες αντιμετωπίζουν όταν φτάνουν σε έναν άγνωστο τόπο, μόνοι τους, χωρίς τους δικούς τους. Πήραν τις τσάντες τους και έβαλαν μέσα τα απαραίτητα για αυτό το ταξίδι και τα δώσανε σε άλλα παιδιά, προσφυγόπουλα, αναπτύσσοντας θετικές στάσεις και κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων των άλλων λαών. Μιλήσαμε για την Ειρήνη και τις αξίες που πρέπει να έχουμε ως άνθρωποι. Διαπίστωσαν ότι η Ειρήνη είναι η βασική αξία της ανάπτυξης και της ευημερίας των λαών μαζί με αξίες όπως ο αλληλοσεβασμός, η κατανόηση, η συνεργασία, η ενότητα, η συνείδηση και η δημοκρατία.

Παρουσίαση προγραμμάτων για το μάθημα της γλώσσας στο δημοτικό σχολείο σε πρόσφυγες και μετανάστες μαθητές

Ευγενία Κουρκουβέλη
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Νεκταρία Παλαιολόγου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΤΝ-ΠΑΜ

Κωνσταντίνος Ντίνιας
Καθηγητής ΠΤΝ-ΠΑΜ

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, η παρουσίαση προγραμμάτων και δράσεων που εφαρμόζονται για το γλωσσικό μάθημα στο ελληνικό δημοτικό σχολείο σε πρόσφυγες και μετανάστες μαθητές/τριες. Το ερώτημα που γεννήθηκε κατά τη διαδικασία της μελέτης, είναι κατά πόσο η ύπαρξη και η εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων είναι γνωστή, συστηματική, αποτελεσματική και καλύπτει τις εκάστοτε εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών. Μέσω της θεματικής ανάλυσης και τη βοήθεια των θεματικών δικτύων μελετήσαμε το σύνολο των νομοθετικών και εκπαιδευτικών κειμένων αλλά και τον κορμό των περισσότερων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που υλοποιούνται στη χώρα μας από τα διάφορα ιδρύματα και οργανώσεις. Στο πλαίσιο αυτό του προβληματισμού αναλύθηκαν οι στόχοι, τα μέσα, οι μέθοδοι και τα αποτελέσματα τέτοιων καλών εφαρμογών εντός και εκτός του σχολείου.

Περίληψη

Με αφορμή την φοίτηση στο ΕΠΑΛ Αλεξάνδρειας ανήλικων προσφύγων και με σκοπό τη διευκόλυνση της ένταξής τους

Πρόγραμμα etwinning με θέμα την ομαλή ένταξη προσφύγων μαθητών στο σχολικό περιβάλλον

Ειρήνη Διούδη
ΕΠΑΛ Αλεξάνδρειας

Θεοδώρα Σαμαρά
ΕΠΑΛ Αλεξάνδρειας

στο σχολικό περιβάλλον, υλοποιήθηκε πρόγραμμα etwinning σε συνεργασία με άλλα Ευρωπαϊκά σχολεία, που επίσης υποδέχτηκαν πρόσφυγες μαθητές. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος έγινε ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών με τους εταίρους και πραγματοποιήθηκαν δραστηριότητες με στόχο τη γνωριμία των μαθητών, αρχικά, και στη συνέχεια την υποστήριξη των προσφύγων μαθητών στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αξιοποίηση της Πληροφορικής και των Νέων Τεχνολογιών.

Προς το ανοιχτό διαπολιτισμικό σχολείο: από τη «μονογλωσσία» των παιδιών Ρομά στην αναστοχαστική χρήση της ρομανί

Φίλιππος Τεντολούρης
Εκπαιδευτικός Α/θμιας, 3^ο Διαπολιτισμικό Σχολείο Μενεμένης / Πανεπιστημιακός Υπότροφος, ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ / Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, ΦΠ-ΑΠΘ

Λέξεις κλειδιά: διαπολιτισμική εκπαίδευση, ρομανί γλώσσα, διγλωσσία

Περίληψη

Ενώ με τους νόμους για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση (π.χ. Νόμος 2413) καθορίζεται το πλαίσιο εκπαίδευσης παιδιών με διαφορετικά πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά (π.χ. παιδιά μεταναστών/στριών και παλιννοστούντων), για τα δίγλωσσα παιδιά Ρομά προβάλλεται η πολιτιστική τους διαφορετικότητα χωρίς κάποια αναφορά στη γλώσσα τους (ρομανί ή ρομανές). Η διγλωσσία των παιδιών Ρομά είναι μία σχολική πραγματικότητα και η αναγκαιότητα χρήσης της ρομανί ως σχολικής γλώσσας δεν απορρέει μόνο από το διεθνές δικαίωμα των παιδιών αυτών να χρησιμοποιούν και να μαθαίνουν τη μητρική τους γλώσσα στο σχολείο αλλά και από το γεγονός ότι η χρήση της μητρικής γλώσσας συνεισφέρει στην αποτελεσματική μάθηση και της δεύτερης/ξένης γλώσσας. Η εισαγωγή όμως της ρομανί είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα λόγω δύο κοινωνιογλωσσολογικών χαρακτηριστικών: (α) της απουσίας μίας ποικιλίας η οποία λειτουργεί ως πρότυπη και (β) του τρόπου επιλογής κάποιου αλφάβητου (π.χ. ελληνικό ή λατινικό) για την γραπτή αναπαράσταση των φθόγγων της. Αυτό δεν θα πρέπει να αποθαρρύνει εκπαιδευτικούς και παιδιά να χρησιμοποιούν τη ρομανί και δίνονται παραδείγματα προφορικών και γραπτών δραστηριοτήτων όπως οργανώθηκαν σε ένα διαπολιτισμικό σχολείο. Τέλος, υποστηρίζεται ότι η εισαγωγή της Ρομανί ως σχολικής γλώσσας συμβολικά αναδεικνύει ένα ελληνο-ρομανό σχολείο, το οποίο δίνει κάποιας μορφής συμβολική εξουσία στους/στις Ρομά.

Ένα σχολείο ανοιχτή αγκαλιά για όλα τα παιδιά

Ελένη Μουρτζίνου
Δ/ντρια 25^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ευόσμου

Περίληψη

Στην παρούσα εισήγηση θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου μας, ως ενός σχολείου ανοιχτή αγκαλιά για όλα τα παιδιά, που βασίζεται στην ανάπτυξη των ανθρωπιστικών αξιών της ισότητας και της αξίας όλων των ανθρώπων, της αλληλεγγύης, της κατανόησης, της αποδοχής και του σεβασμού της ετερότητας, την ανάπτυξη της ευθύνης σε ότι συμβαίνει γύρω μας και ότι συμβαίνει στους άλλους, στη συνειδητοποίηση της κοινής μοίρας των ανθρώπων που ιστορικά μοιράζονται τις δύσκολες συνθήκες του πολέμου, της προσφυγιάς, της μετανάστευσης, της φτώχειας, καθώς και την ανάδειξη των πολλών οπτικών των γεγονότων και τη συγκριτική τους ανάλυση. Με γνώμονα τον ορισμό της εσωτερικής πολιτικής, η κουλτούρα του σχολείου είναι προσανατολισμένη στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και μαθητριών σε πλαίσιο συναισθηματικής

ασφάλειας, θετικής αυτοεκτίμησης και διαμόρφωσης ενεργητικού ρόλου σε μια πολυδιάστατη πραγματικότητα και υποστηρίζεται από τη σταθερή θέση του σχολείου μας στην υπηρέτηση της νομιμότητας και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων όλων των παιδιών ως υπόδειγμα και σταθερά αντιμετώπισης της ρητορικής του μίσους και της ανάπτυξης του φόβου. Θα παρουσιαστούν όλες οι πρωτοβουλίες και οι ενέργειες για την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης μαθητριών και μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων και τοπικής κοινωνίας που είχαν ως αποτέλεσμα την ομαλή ένταξη και φοίτηση των παιδιών προσφύγων στον πρωινό κύκλο του σχολείου μας κατά τις σχολικές χρονιές 2016-2017 και 2017-2018 και τη συμμετοχή των οικογενειών τους στη σχολική καθημερινότητα.

Το graphic novel ως λογοτεχνικό μέσο μαρτυρίας της σύγχρονης προσφυγικής κρίσης (document graphic novel): το παράδειγμα του Threads from the refugee crisis.

Αναστασία Ζέζου

Διδάκτωρ παιδικής λογοτεχνίας

Περίληψη

Το graphic novel αποτελεί ένα καινοτόμο, διακριτό και αυτόνομο λογοτεχνικό μέσο, που έχει αφενός καταστεί σήμερα το ιδανικό 'όχημα' για κάθε είδους αφήγηση και αφετέρου απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Παρά την απουσία διατύπωσης ενός συγκεκριμένου, συνεκτικού και κοινώς αποδεκτού ορισμού και παρά τις αμφισβητήσεις και αντιρρήσεις, ο όρος graphic novel (gn) έχει επικρατήσει και αναγνωρίζεται διεθνώς από τους μελετητές, τους δημιουργούς, τους εκδοτικούς οίκους, τους βιβλιοθηκάρους, τους εκπαιδευτικούς και το αναγνωστικό κοινό. Ταυτόχρονα, παρατηρείται και μία αυξητική τάση εκδόσεων gn ετησίως, κάτι που σημαίνει ότι αφενός ολοένα και περισσότεροι αναγνώστες επιλέγουν να διαβάσουν gn και αφετέρου ότι ολοένα και περισσότεροι δημιουργοί επιλέγουν τη συγκεκριμένη φόρμα, προκειμένου να εκφραστούν και να μεταφέρουν το μήνυμα μιας αυτόνομης και μοναδικής αφήγησης. Συνεπώς, ο 'ελαστικός' όρος gn περιλαμβάνει πληθώρα λογοτεχνικών έργων, που ενέχουν κάποια βασικά ειδολογικά χαρακτηριστικά, όπως η χρήση της γλώσσας των κόμικς, η έκδοση με όρους βιβλίου και οι 'σοβαρές' και νεωτερικές θεματικές.

ΣΑΡΕΒ θα πει φιλία: Ένα πολύτεχνο πρόγραμμα συνάντησης πολιτισμών

Αγγελική Καστρινάκη

Msc Αισθητικής Αγωγής, Εκπαιδευτικός
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Εύα Παυλίδου

Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών
Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ

Αντώνης Λενακάκης

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών
Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ

Λέξεις κλειδιά:

Περίληψη

Τα νέα κοινωνικοπολιτισμικά δεδομένα στη σύνθεση των τάξεων στα ελληνικά σχολεία έχουν οδηγήσει στην ανάγκη υιοθέτησης κι υλοποίησης διδακτικών εφαρμογών, οι οποίες θα ανταποκρίνονται κατάλληλα σε αυτά. Η παρούσα διδακτική εφαρμογή είχε ως σκοπό την ενίσχυση της ικανοποίησης των μεταναστών και προσφύγων μαθητών μιας Τάξης Υποδοχής Δημοτικού Σχολείου εντός του σχολικού πλαισίου, μέσα από το συνεργατικό κινητικό παιχνίδι, τον χορό και το θεατρικό παιχνίδι. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν δώδεκα μαθητές και μαθήτριες πρόσφυγες και μετανάστες, οι οποίοι/ες φοιτούσαν σε δημοτικό σχολείο της Κεντρικής Μακεδονίας, κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους 2017. Βασικό κορμό της διδακτικής πρότασης αποτέλεσε η υλοποίηση παρεμβατικού προγράμματος, το οποίο περιλάμβανε δράσεις κινητικής αγωγής και θεατροπαιδαγωγικά παιχνίδια και ολοκληρώθηκε με τη συνεργατική σύνθεση και παρουσίαση πολύτεχνου

διαπολιτισμική αγωγή, μαθητές πρόσφυγες-μετανάστες, κινητική αγωγή, θεατρικό παιχνίδι

δρώμενου στην ολομέλεια των (έξι) τάξεων των συμμετεχόντων. Παράλληλα, για την αξιολόγηση της δράσης, ακολουθήθηκαν ημερολογιακές παρατηρήσεις (ημερολογίου του εκπαιδευτικού), στις οποίες έγινε ανάλυση. Τα αποτελέσματα από αυτές, έδειξαν πως για την πλειονότητα των συμμετεχόντων ενισχύθηκε το αίσθημα ικανοποίησης. Παράπλευροι στόχοι οι οποίοι φάνηκε να επιτεύχθηκαν ήταν η ενίσχυση της αυτοέκφρασης των μαθητών/ριών και της κοινωνικής αποδοχής τους από το σύνολο των συμμαθητών/ριών τους.

Στάσεις των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως προς την από κοινού εκπαίδευση των γηγενών μαθητών και των παιδιών προσφύγων

Ελένη Σαμσάρη

Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, MEd., Υποψήφια Διδάκτωρ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών

Πέτρος Σαμσάρης

Δρ.Φ., Διευθυντής 2^{ου} Γυμνασίου Σερρών

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια η αυξημένη και ασταμάτητη προσφυγική εισροή αποτέλεσε μια νέα πρόκληση για την Ελλάδα ως χώρα υποδοχής σε ποικίλα επίπεδα. Μία από τις πτυχές του πολύπλοκου αυτού ζητήματος θεωρείται και η εκπαίδευση των παιδιών προσφύγων οι οποίοι κατέληξαν στον ελλαδικό χώρο κάτω από δύσκολες συνθήκες. Το ελληνικό κράτος προσπάθησε να αντιμετωπίσει αυτή τη βασική ανάγκη, μεριμνώντας για τη φοίτηση αυτών των παιδιών, όπως για παράδειγμα σε Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης των Προσφύγων (ΔΥΕΠ). Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν προβλέπεται η από κοινού εκπαίδευση των γηγενών μαθητών και των προσφυγόπουλων στη γενική τάξη. Μία από τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις για την πετυχημένη εφαρμογή της συνεκπαίδευσης είναι η στήριξη του θεσμού και η ενεργητική εμπλοκή των εκπαιδευτικών. Γι' αυτό το λόγο, είναι χρήσιμο να διερευνηθούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών γενικών σχολείων ως προς την από κοινού εκπαίδευση των γηγενών μαθητών και των παιδιών των προσφύγων, καθώς και τυχόν συσχετίσεις των στάσεών τους με ορισμένα δημογραφικά στοιχεία.

Η εξωστρέφεια και η προβολή έργου σε δομημένα πλαίσια (δημοτικό ραδιόφωνο, φεστιβάλ πολυγλωσσίας) ως παράγοντας κινητοποίησης της μάθησης και ως μέσο ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης και αποδοχής των προσφυγόπαιδων

Ρία (Βαρβάρα) Φελεκίδου

Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κ.Μακεδονίας/ Γραφείο Συντονισμού Εκπαίδευσης Προσφύγων

Ελένη Στάμου

Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κ.Μακεδονίας/ Γραφείο Συντονισμού Εκπαίδευσης Προσφύγων

Όλγα Καλομενίδου

Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κ.Μακεδονίας/ Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων αστικού ιστού

Περίληψη

Η πρόταση υλοποιήθηκε σε προσφυγόπουλα που φοιτούσαν σε ΔΥΕΠ με τη συμμετοχή ελληνόπουλων από το ολόημερο. Με τη μέθοδο του project και αξιοποιώντας εργαλεία όπως η αξιοποίηση απλών (A1- A2) ποιητικών και γεμάτων με εικόνες κειμένων που γράφτηκαν ειδικά για τη δράση, όπως η δραματοποίηση αλλά και αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, όπως η αξιοποίηση και επί ίσοις όροις εμπλοκή όλων των γλωσσών των συμμετεχόντων προετοιμάστηκε μία ραδιοφωνική εκπομπή διάρκειας μίας ώρας και μία δράση (διάρκειας 20 λεπτών) για το ετήσιο φεστιβάλ πολυγλωσσίας της Θεσσαλονίκης.

Πρόσφυγας – μετανάστης: Αποδομούμε τα στερεότυπα

Ελένη Κιοσσέ
Φιλολόγος, 4^ο ΓΕΛ Δράμας, Μ.Εδ. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Λέξεις κλειδιά:
πρόσφυγες, μετανάστες, στερεότυπα, ανθρώπινα δικαιώματα

Περίληψη

Η παρούσα διδακτική πρόταση απευθύνεται σε μαθητές/τριες της Γ' τάξης Γενικού Λυκείου, αφορά το μάθημα της Έκφρασης-Έκθεσης και επιλέχθηκε με κριτήριο την επικαιρότητα. Αφορμάται από την άφιξη των Σύριων προσφύγων στη χώρα μας και τις τρομοκρατικές επιθέσεις σε ευρωπαϊκές πόλεις. Στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών μιας πολυπολιτισμικής τάξης αναφορικά με το ζήτημα της προσφυγιάς και της μετανάστευσης, καθώς και στην αποδόμηση στερεοτύπων που συνδέονται με τη μουσουλμανική θρησκεία και τους μουσουλμάνους.

Αποτελεσματική εκπαιδευτική διαδικασία στη μικτή πολιτισμικά τάξη. Από την παρα-κίνηση των μαθητών στην αυτο-κίνηση.

Ευδοκία Τσιρώνια
Αν. Προϊσταμένη ΚΕΔΔΥ Πιερίας

Γεώργιος Παπαγεωργίου
Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε. 4ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ημαθίας

Στέφανος Τσέλιος
Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου Νεόκαστρου Ημαθίας

Περίληψη

Η αποτελεσματική εκπαιδευτική διαδικασία αναφέρεται στα βελτιωμένα μαθησιακά αποτελέσματα, τόσο στο γνωστικό όσο και στο συναισθηματικό επίπεδο κάθε μαθητή. Ο προβληματισμός της σύγχρονης επιστημονικής κοινότητας εστιάζεται πλέον στις στρατηγικές που απαιτούνται για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών μονάδων. Η αναποτελεσματικότητα των διαφόρων εκπαιδευτικών πρακτικών στην εκπαίδευση των Ρομά, αποτυπώνεται στο γεγονός πως, ακόμα και στις περιπτώσεις που ολοκληρώνεται τυπικά ένας κύκλος φοίτησης, ως επί το πλείστον παράγονται λειτουργικά αναλφάβητοι απόφοιτοι. Η ρητορική γύρω από τη σχέση των Ρομά με τη σχολική φοίτηση και την αποτελεσματικότητά της, εστιάζεται ως επί το πλείστον στα κοινωνικο-πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους, μετατοπίζοντας το μεγαλύτερο βάρος της ευθύνης για την «αποτυχία τους» και την χαμηλή ακαδημαϊκή τους επίδοση, περισσότερο στη διαφορετικότητά τους και στη συνειδητή πολιτισμική τους επιλογή για απαξίωση της εκπαίδευσης και ελάχιστα στις εκπαιδευτικές πολιτικές που έχουν εφαρμοστεί.

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά στην εξελικτική πορεία μιας διδακτικής πρότασης για σταδιακή προσέγγιση της αυτοδιαχείρισης στη μάθηση μαθητών μιας μικτής πολιτισμικά τάξης. Αναφέρεται σε συγκεκριμένους τρόπους προσέγγισης της παρεχόμενης ακαδημαϊκής γνώσης από τους μαθητές οι οποίοι ενεργοποιούνται, θέτουν στόχους και παρακολουθούν τη μαθησιακή τους πορεία, αξιολογώντας τα αποτελέσματα της προσπάθειάς τους.

Εγώ+οι Άλλοι=Εμείς, Εκπαιδευτική πρόταση στο πλαίσιο της μετανεωτερικότητας, του εποικοδομισμού και της διαφοροποιημένης μάθησης

Σοφία Θεοδωρίδου
Υπεύθυνη Λειτουργίας ΚΠΕ Έδεσσας Γιαννιτών

Χρυσούλα Πολυτίδου
Μουσικοπαιδαγωγός, Δημοτικό Ωδείο Έδεσσας

Λέξεις κλειδιά:

Περίληψη

Η παρούσα εκπαιδευτική πρόταση διαχειρίζεται την έννοια της διαφορετικότητας και μέσω αυτής τις έννοιες του «απαξιωμένου» και «άχρηστου». Αξιοποιεί προϋπάρχουσες αντιλήψεις, εμπειρίες και αφηγήματα των εκπαιδευόμενων. Τα παραδείγματα αναφοράς της πρότασης θα εστιάσουν στο προσφυγικό ζήτημα. Η συγκεκριμένη θεματική απαντά στο κάλεσμα των καιρών για ενδυνάμωση των αντιστάσεων απέναντι στον ευτελισμό και την απαξία της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας. Η πρόταση απευθύνεται σε μαθητές Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης. Ειδικότερα προτείνεται για εκπαίδευση μαθητών των τελευταίων τάξεων Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου. Έχει ως σκοπό να ενισχυθεί η αντίληψη των μαθητών σχετικά με τον σπουδαίο ρόλο που

αυτογνωσία, ενσυναίσθηση, μετανεωτερικότητα, επικοινωνισμός, διαφοροποιημένη μάθηση

διαδραματίζουν οι προσωπικές τους απόψεις στην ερμηνεία της διαφορετικότητας των «άλλων».

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για σχεδιασμό και υλοποίηση δραστηριοτήτων στην ξενόγλωσση διαπολιτισμική τάξη: αξιοποιώντας την εμπειρία ενός IVLP προγράμματος στις ΗΠΑ

Βασιλική Παπαϊωάννου

Σχολική Σύμβουλος ΔΕ Μαγνησίας, ΠΔΕ Θεσσαλίας

Δημήτριος Βασιλειάδης

Φοιτητής Νομικής ΑΠΘ

Λέξεις κλειδιά:

IVLP, διαπολιτισμική εκπαίδευση, διαφορετικότητα, διαφοροποιημένη διδασκαλία, ξενόγλωσση τάξη

Περίληψη

Στις μέρες μας η έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης, η παραπληροφόρηση, η κινδυνολογία, η απουσία θετικής σκέψης, η κρίση θεσμών και αξιών για την οποία κάποιοι θεωρούν υπεύθυνη την ύπαρξη προσφύγων και μεταναστών στην κοινωνία, αλλά και στις σχολικές τάξεις, αλλά και η διαφοροποίηση των αναγκών του μαθητικού πληθυσμού τα τελευταία χρόνια δεν αφήνουν ανεπηρέαστη ούτε την εκπαίδευση, ούτε τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι αντιμετωπίζουν ήδη προσκλήσεις στο παιδαγωγικό και διδακτικό τους έργο. Η εργασία αυτή στοχεύει στο να περιγράψει τους βασικούς σταθμούς και στόχους ενός IVLP (International Visitor Leadership Program) προγράμματος για στελέχη εκπαίδευσης στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (2017), μια υποτροφία του US Department of State, και να μεταφέρει στους ξενόγλωσσους εκπαιδευτικούς την εμπειρία και τη γνώση σχετικά με τους εκεί τρόπους ενσωμάτωσης προσφύγων και μεταναστών στην εκπαίδευση. Αισιοδοξεί να περιγράψει ποιότητες που θα πρέπει να επιδεικνύει ο/η σύγχρονος εκπαιδευτικός και να δώσει ιδέες για δραστηριότητες, διδακτικό υλικό και καλές πρακτικές που μπορούν να διευκολύνουν τη διδασκαλία σε ξενόγλωσσες πολυπολιτισμικές τάξεις, εξασφαλίζοντας συμμετοχή όλων των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, μετατρέποντας την πρόκληση σε ευκαιρία.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Υποστήριξη Μαθητών με Προβλήματα Όρασης

Νικόλαος Νεράντζης

Φυσικός στην Ειδική Αγωγή & Εκπ/ση 1ο ΓΕΛ & 1ο Γ/σιο Νέας Μηχανιώνας - Τμήματα Ένταξης

Νικόλαος Καζαντζίδης

Φυσικός, 6ο Γ/σιο Θεσσαλονίκης

Αθηνά Αφουξενίδου

Τεχνολόγος, 6ο Γ/σιο Θεσσαλονίκης

Περίληψη

Κατά το σχολικό έτος 2016-17 κληθήκαμε να υποστηρίξουμε μαθητές με προβλήματα όρασης σε Τμήματα Ένταξης (στο 6ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης και στο 24ο ΓΕΛ Θεσσαλονίκης). Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών με προβλήματα όρασης, τα μέσα και υλικά που χρησιμοποιήθηκαν στην διδακτική διαδικασία, τα Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα που συμμετείχαμε - και οι διακρίσεις σε αυτά, καθώς και το 'αντίκτυπο' σε τοπικό και διεθνές επίπεδο των διδακτικών πρακτικών και μεθόδων.

Η παρέμβαση της κοινωνικής εργασίας σε ειδικό σχολείο, μέσα από το παράδειγμα ενός παιδιού που έχει διαγνωσθεί στο φάσμα του αυτισμού.

Νικολέτα Κοτιανίδου

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικών Επιστημών

Σταύρος Φράγκος

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικών Επιστημών

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το θέμα της εκπαίδευσης παιδιών με αναπηρία και συγκεκριμένα το φαινόμενο της διαταραχής αυτιστικού φάσματος σε σχέση με τον κλάδο της κοινωνικής εργασίας. Η εκπαίδευση και η ειδική αγωγή αποτελούν ιδιαίτερα πεδία παρέμβασης για την κοινωνική εργασία. Εστιάζει σε καταστάσεις που αφορούν παιδιά με αναπηρία, στο στενό φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον καθώς και στο σχολείο. Αναλυτικότερα, στο πρώτο μέρος της εργασίας μπορεί κανείς να αντλήσει πληροφορίες για τη μεθοδολογία της έρευνας, η οποία αναφέρεται στην έρευνα στην κοινωνική εργασία, στην ποιοτική μέθοδο έρευνας, τις συνεντεύξεις και τέλος τη μελέτη περίπτωσης. Στη συνέχεια στην εργασία αναπτύσσεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση, με πεδία όπως η κοινωνική εργασία και η εκπαίδευση παιδιών με αναπηρία, τα μοντέλα αναπηρίας, ο κοινωνικός αποκλεισμός και το στίγμα αναπηρίας. Σημαντική είναι η αναφορά στο φάσμα του αυτισμού, τα χαρακτηριστικά του και τη συνεργασία με τους γονείς αυτιστικών παιδιών. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας περιγράφεται η μελέτη περίπτωσης ενός παιδιού με αυτισμό σε ένα ειδικό σχολείο. Αναφέρεται διεξοδικά η παρέμβαση της κοινωνικής εργασίας, το οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον του παιδιού. Τονίστηκαν ιδιαίτερα οι ενδοοικογενειακές τους σχέσεις, η συνάντηση με την οικογένεια και ο τρόπος με τον οποίο η κοινωνική εργασία παρενέβη σ' αυτή την οικογένεια.

Επαγγελματική Εκπαίδευση και συνεκπαίδευση

Αθανάσιος Ε. Χαρίσης

Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό
Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

Μαρία Κοκκίνου

1^ο ΕΠΑ.Λ. Κατερίνης

Περίληψη

Η διδακτική πρόταση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση (σε εξέλιξη) ετήσιου προγράμματος συνεκπαίδευσης μεταξύ μαθητών/τριών Εργαστηρίου Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.ΕΚ.) και μαθητών/τριών ημερήσιου Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.). Κοινός άξονας στη συνεργασία των δύο σχολείων είναι η επαγγελματική εκπαίδευση. Η συνεργασία υλοποιείται στο πλαίσιο των μαθημάτων *Κομμωτική Τέχνη*

Γαλήνη Υφαντίδου
Ε. Ε. Ε. ΕΚ. Κατερίνης

και *Αισθητική Προσώπου* του Τομέα Υγείας Πρόνοιας και Ευεξίας του ΕΠΑ.Λ. και του μαθήματος *Κοινωνική και Επαγγελματική Αγωγή* του Ε.Ε.Ε.ΕΚ., καθώς και στα πλαίσια εορταστικών εκδηλώσεων ή επισκέψεων. Στην εισήγηση, μετά το θεωρητικό και νομοθετικό πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών της επαγγελματικής εκπαίδευσης στις δομές Ε.Ε.Ε.ΕΚ. και ΕΠΑ.Λ. και το νομοθετικό πλαίσιο προγραμμάτων συνεκπαίδευσης, θα παρουσιαστεί το τμήμα του προγράμματος συνεκπαίδευσης που αφορά τη διδακτική προετοιμασία των μαθητών/τριών του Ε.Ε.Ε.ΕΚ. καθώς και μία συνάντηση στα πλαίσια εκδήλωσης εορτασμού της Ημέρας των ΑμεΑ.

Ο ρόλος της σχολικής ηγεσίας και του εκπαιδευτικού οράματος στη δημιουργία ενός ανοιχτού σχολείου

Δρ. Κατερίνα Ματζιάρη
Λέκτορας Συμπεριληπτικής εκπαίδευσης (Inclusive education) και Ειδικής αγωγής στο Manchester Metropolitan University (UK)

Περίληψη

Η έρευνα αποτελεί μέρος της διδακτορικής διατριβής μου για τη σχολική ηγεσία και τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Η διατριβή ολοκληρώθηκε το 2016 με το University of Huddersfield (UK) και χρηματοδοτήθηκε από το ΙΚΥ και μέρη της έχουν παρουσιαστεί στο ευρωπαϊκό συνέδριο (ECER) και βρετανικό συνέδριο (BERA), αλλά δεν είχα την ευκαιρία να την παρουσιάσω σε ελληνικό κοινό. Η έρευνα μελέτησε τους τρόπους που οι διευθυντές δημιουργούν, εξελίσσουν και εφαρμόζουν στο σχολείο τους το εκπαιδευτικό τους όραμα για ένα ανοιχτό σχολείο. Το θεωρητικό μοντέλο που υιοθέτησα αντιλαμβάνεται τη συμπεριληπτική εκπαίδευση ως μια πορεία αλλαγή κατά την οποία οι σχολικοί ηγέτες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Η έρευνα εστίασε στην έννοια του οράματος καθώς αυτό εμφανίζεται στη διεθνή βιβλιογραφία ως κυρίαρχο στοιχείο στην προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στη σχολική μονάδα.

Ένταξη και συμπερίληψη των παιδιών των προσφύγων: επικοινωνία, συνεργασία και διεπιστημονικότητα

Δρ Αλεξία Δ Πέννα
Δασκάλα, Πειραματικό Δημοτικό Σερρών

Λέξεις κλειδιά:
παιδιά πρόσφυγες, συμπερίληψη, συνεργασία, διεπιστημονικότητα

Περίληψη

Η συμπερίληψη (inclusion) συνδέεται άμεσα με τη συνεργασία και τη διεπιστημονικότητα. Σε ένα σχολείο για όλους, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται όλοι οι μαθητές, οι δάσκαλοι είναι απαραίτητο να έχουν ικανότητες, να εφαρμόζουν συνεργατικές μεθόδους και να παρέχουν αποτελεσματικές εμπειρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές. Είναι αναγκαίο να συνεργάζονται με ειδικούς παιδαγωγούς και με άλλες ειδικότητες, οι οποίες διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται τομείς διεπιστημονικής συνεργασίας για την ένταξη και συμπερίληψη των παιδιών των προσφύγων στο σχολείο. Οι τομείς αυτοί αφορούν στην ανάπτυξη τόσο του σχολείου, του μαθήματος, του προσωπικού καθώς και των ενδοσχολικών ή εξωσχολικών υποστηρικτικών δικτύων. Επισημαίνονται ο ρόλος της επαγγελματικής ταυτότητας και η συμβολή της στην ανάπτυξη της διεπιστημονικής συνεργασίας. Αναλύονται προκλήσεις, δυσκολίες και οφέλη. Εξετάζονται τρόποι διασφάλισης της ποιότητας του έργου των διεπιστημονικών ομάδων και αναδεικνύεται η αναγκαιότητα δημιουργίας δικτύων διεπιστημονικής συνεργασίας.

Περίληψη

Συνεκπαίδευση μέσα από την διαφορετικότητα

Μαρία Γκίνογλου

Εκπαιδευτικός ΠΕ30, ΕΕΕΚ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ

Στην εισήγηση παρουσιάζεται η διαδικασία σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης ενός προγράμματος συνεκπαίδευσης που πραγματοποιήθηκε μεταξύ μαθητών του ΕΕΕΚ Γιαννιτσών και του 3ου ΓΕΛ Γιαννιτσών. Ο τύπος του προγράμματος αφορά «την ένταξη και συμμετοχή μαθητών/τριών ΣΜΕΑΕ σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα τάξεων σχολείων γενικής εκπαίδευσης με στόχους γνωστικής ανάπτυξης και καλλιέργειας των ακαδημαϊκών τους δεξιοτήτων» (σύμφωνα με την Υ. Α. 172877/Δ3/17-10-2016, Καθορισμός Διαδικασίας Σχεδιασμού, Υλοποίησης και Αξιολόγησης Προγραμμάτων Συνεκπαίδευσης).

Specialistes στην κουζίνα: Μία διαδικτυακή εκπομπή μαγειρικής από μαθητές Ειδικού Σχολείου

Στεργιανή Κασιόλα

Κοινωνική Λειτουργός, Ειδικό Δ.Σ. Ν. Προποντίδας Χαλκιδικής

Παναγιώτης Κουκουρίκος

Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής, & Καθηγητής Πληροφορικής, Δ.Σ. Χρυσουγής Θεσσαλονίκης

Σοφία Σπύρου

Δασκάλα Ειδικής Αγωγής, 92ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης

Λέξεις κλειδιά:

ειδικό σχολείο, άτομα με αναπηρία, εκπομπή μαγειρικής, διαδικτυο

Περίληψη

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να περιγράψει το καινοτόμο εγχείρημα δημιουργίας μίας διαδικτυακής εκπομπής μαγειρικής από μαθητές ειδικού σχολείου. Μέσα από την υλοποίηση ενός πολιτιστικού προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων, οκτώ μαθητές με αναπηρία από το Ειδικό Σχολείο Νέας Προποντίδας παρουσίασαν μέσω διαδικτύου την εκπομπή μαγειρικής με τίτλο «Specialistes στην κουζίνα». Το πολιτιστικό πρόγραμμα είχε συνολική διάρκεια δύο σχολικά έτη κατά τα οποία προβλήθηκαν συνολικά επτά επεισόδια της εκπομπής. Οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα αποδείχθηκαν specialistes στην κουζίνα, specialistes στην παρουσίαση αλλά και specialistes στην παραγωγή μίας εκπομπής μαγειρικής, γεγονός που οδήγησε το Υπουργείο Παιδείας να χαρακτηρίσει, με σχετική ανάρτηση στην ιστοσελίδα του, το εν λόγω πρόγραμμα ως καινοτομία στην Ειδική Αγωγή.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

*«Ο ρόλος της τεχνολογίας στη ζωή ενός μαθητή»
Παρουσίαση σχεδίου εργασίας*

Κωνσταντία – Ελένη Στράντζου

ΠΕ70, Ιδιωτικό Δημοτικό Κολεγίου Δελασάλ

Λέξεις κλειδιά: σχέδιο εργασίας, τεχνολογικά μέσα, ικανότητα συνεργασίας

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση αποτελεί την παρουσίαση σχεδίου εργασίας, εντασσόμενου στην ενότητα των πολιτιστικών θεμάτων. Το σχέδιο εργασίας φέρει τον τίτλο «Ο ρόλος της τεχνολογίας στη ζωή ενός μαθητή» και έχει ως κύριο στόχο τη δημιουργική ένταξη τεχνολογικών μέσων και εφαρμογών στην εκπαιδευτική πράξη. Υλοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους 2017 – 2018 από τους μαθητές της Ε΄ τάξης του Κολεγίου Δελασάλ. Κατά την υλοποίησή του, ενισχύθηκε η ικανότητα συνεργασίας και η ομαδικότητα μεταξύ των μαθητών και μαθητριών της τάξης, παρατηρήθηκε βελτίωση σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες σε ορισμένα πεδία δεξιοτήτων και αυξήθηκε το ενδιαφέρον και η ενεργός εμπλοκή αυτών στη μαθησιακή διαδικασία. Οι εκπαιδευτικοί των τάξεων χρησιμοποίησαν τη μέθοδο της συμμετοχικής παρατήρησης, για να συγκεντρώσουν και να αξιολογήσουν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα.

Τα παιδιά ως «ειδήμονες»: διαμορφώνοντας τον χώρο του ελεύθερου-αυθόρμητου παιχνιδιού μέσα στην τάξη με τα παιδιά.

Κυριακή Βέλκου

*Σχολική Σύμβουλος 15^{ης} & 38^{ης} Περιφέρειας
Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης,*

*Υποψήφια Διδάκτωρ Παιδαγωγικού Τμήματος
Νηπιαγωγών Π.Δ.Μ.*

Σοφία Ράπτη

*Νηπιαγωγός Διεύθυνσης Π.Ε. Ανατολικής
Θεσσαλονίκης*

Λέξεις κλειδιά:

ελεύθερο παιχνίδι, συμμετοχή παιδιών, μέθοδος μωσαϊκού

Περίληψη

Η παρούσα εργασία έχει ως αντικείμενο την παρουσίαση μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης που είχε στόχο την συμμετοχή των παιδιών στη λήψη αποφάσεων για το ελεύθερο παιχνίδι τους στις γωνιές του νηπιαγωγείου. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη της σημασίας της οπτικής των παιδιών στη διαμόρφωση του χώρου του ελεύθερου παιχνιδιού από τα ίδια. Η υποστήριξη διαλογικών πρακτικών στο πλαίσιο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, πραγματοποιήθηκε σε ένα τμήμα τυπικής τάξης νηπιαγωγείου, στην περιφέρεια της Ανατολικής Θεσσαλονίκης με τεχνικές της μεθόδου Μωσαϊκού. Οι καταγραφές στο ημερολόγιο της εκπαιδευτικού και οι αναστοχαστικές συζητήσεις της εκπαιδευτικού με την σχολική σύμβουλο ως κριτική φίλη αποτέλεσαν επιπλέον εργαλεία συλλογής δεδομένων και υποστήριξαν ένα διαρκή αναστοχαστικό διάλογο με τα παιδιά. Τα συμπεράσματα από την εκπαιδευτική παρέμβαση αναδεικνύουν την πρόκληση που έχει για τη νηπιαγωγό η αυθεντική διαδικασία συμμετοχής των παιδιών στη λήψη αποφάσεων για καταστάσεις που τους αφορούν, καθώς και την αξία που έχει ο λόγος των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Η δυναμική που αναδείχθηκε στο πλαίσιο αλληλεπίδρασης νηπιαγωγού-παιδιών την βοήθησε να μεταπηδήσει από την δασκαλοκεντρική οπτική στην μεθόδευση των ενεργειών της, σε εκείνη που παραχωρεί εξουσία στους μαθητές της και διαμορφώνει μια διαφορετική σχολική πραγματικότητα.

Περίληψη

Τα μηνύματα μιας παιδικής τηλεοπτικής διαφήμισης και η πρόσληψή τους από παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας

Ελπίδα Τοκμακίδου

Εκπαιδευτικός Π.Ε. 70, Διεύθυνση Π.Ε. Δυτικής Θεσσαλονίκης

Λέξεις κλειδιά:

τηλεοπτική παιδική διαφήμιση, κριτική ανάγνωση, ερωτηματολόγιο

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται η διερεύνηση της δύναμης της διαφήμισης και του βαθμού πρόσληψης των μηνυμάτων της από παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Αφορά μια παλαιότερη τηλεοπτική διαφήμιση σοκολάτας και τη διεξαγωγή μιας έρευνας μικρής έκτασης ανάμεσα σε παιδιά νηπιαγωγείου και μαθητές/τριες της Δ' τάξης του δημοτικού σχολείου. Για την πραγματοποίησή της χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις. Στην εργασία προηγείται η ανάλυση της συγκεκριμένης διαφήμισης και ακολουθούν τα αποτελέσματα της έρευνας. Η ηλικία αναδεικνύεται σημαντικός παράγοντας στην πρόσληψη και κατανόηση του διαφημιστικού μηνύματος ενώ υποστηρίζεται η αναγκαιότητα υιοθέτησης διδακτικών πρακτικών στα πλαίσια του «Κριτικού Γραμματισμού», που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως εργαλείο ανάπτυξης κριτικής στάσης απέναντι στο κείμενο της διαφήμισης τόσο από μαθητές/τριες της σχολικής όσο και της προσχολικής ηλικίας.

....και Γονείς πάνε Σχολείο...

Χρυσούλα Ζιώγα

Νηπιαγωγός, Αρχαιολόγος, Med

Λέξεις-κλειδιά:

Γονείς, Συνεργασία, Επικοινωνία, Ανοιχτό Σχολείο

Περίληψη

Είναι γνωστό ότι η συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών τους συμβάλλει σημαντικά στη μάθηση και την ακαδημαϊκή επίδοσή τους. Όπως έχουν δείξει πολλές έρευνες, η γονεϊκή συμμετοχή σχετίζεται θετικά με την επιτυχία τους στο σχολικό πλαίσιο και είναι μια από τις παραμέτρους, που συμβάλουν στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού σχολείου. Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη ενός προγράμματος που αφορά την εμπλοκή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Βασικοί στόχοι του ήταν: Η υποστήριξη των παιδιών στην προσπάθειά τους να ενταχθούν στο σχολικό περιβάλλον, να προσεγγίσουν τη γνώση και η διαμόρφωση θετικού κλίματος ανάμεσα στα μέλη της ευρύτερης σχολικής κοινότητας. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε από το κλασικό τμήμα 2ου Νηπιαγωγείου Κυμίνων όπου φοιτούσαν 13 νήπια και 10 προνήπια και κινήθηκε σε δυο άξονες: α) Εμπλοκή των γονέων σε όσο το δυνατόν περισσότερες εκφάνσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας. β) Εξατομικευμένες αλλά και ομαδικές ενημερώσεις τους για θέματα σχετικά με το Δ.Ε.Π.Π.Σ., την εξέλιξη των παιδιών τους και θέματα γενικότερου παιδαγωγικού ενδιαφέροντος. Προβλήματα προέκυψαν εξαιτίας των καθημερινών υποχρεώσεων των γονέων αλλά αντιμετωπίστηκαν. Μέσα από το πρόγραμμα δόθηκε η δυνατότητα στην εκπαιδευτικό να κατανοήσει καλύτερα τους μαθητές. Επιπλέον τα γνωστικά αντικείμενα αφομοιώνονταν καλύτερα από τα νήπια, αφού οι γονείς ήξεραν με τι ασχολούμασταν και πώς να βοηθήσουν τα παιδιά τους.

Ένα πολυθεματικό πρόγραμμα προσαρμοσμένο στη φιλοσοφία του Κοινωνικού Σχολείου»

Αναστασία Τόλιου

Υπ. Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας

Περίληψη

Το σχολείο αποτελεί έναν κοινωνικό θεσμό που αποβλέπει στην παροχή γνώσεων και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των μαθητών προκειμένου να οργανώσει τη σχολική μάθηση, έτσι ώστε να επιτευχθεί μία ουσιαστική σύνδεση με τις μορφές και τα προβλήματα της ζωής. Σκοπός της έρευνας είναι να εξεταστεί η συμβολή του πολυθεματικού

Αγγελική Τσαπακίδου
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας

Ελένη Τσομπανάκη
PhD: University of Birmingham, Education
Department

Λέξεις κλειδιά:
πολυθεματικό, διατροφή, ολιστική ανάπτυξη

προγράμματος «Κοινωνικό Σχολείο» του καινοτόμου αυτού εγχειρήματος, όπως αυτή επιβάλλεται από το τρέχον κοινωνικό συγκείμενο. Η έρευνα διεξήχθη σε σχολεία του Ν. Θεσσαλονίκης, σε δείγμα 305 παιδιών 6-7 χρόνων. Τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν το κοινωνιομετρικό τεστ που εφαρμόστηκε σε όλο το δείγμα πριν και μετά τη λήξη της έρευνας. Επίσης, πραγματοποιήθηκε ένα πρόγραμμα παρέμβασης. Η παρεμβατική δράση περιλάμβανε ψυχοκινητικές δραστηριότητες στο μάθημα της Ευέλικτης Ζώνης, αναφορικά με τη «Διατροφή» οι οποίες προωθούσαν την αλληλεπίδραση όλου του μαθητικού δυναμικού. Από τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων με τη χρήση του προγράμματος SPSS 23.0 διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά που αποτελούσαν την πειραματική ομάδα παρουσίασαν υψηλότερα στατιστικά αποτελέσματα ως προς τη διεύρυνση του πλέγματος των κοινωνικών τους σχέσεων, αλλά και την υιοθέτηση διατροφικών συνηθειών που εναρμονίζονται με το σωστό διατροφικό πρότυπο.

Σχολεία ανοιχτά στην κοινωνία και τον κόσμο [Ως προϋπόθεση για ανοιχτές και δημοκρατικές κοινωνίες]

Απόστολος Κ. Καρύδας
Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ70

Λέξεις κλειδιά:
ανοιχτό σχολείο, κοινωνία της γνώσης, ψηφιακή εποχή, τοπικές συνθήκες

Περίληψη

«Η εκπαίδευση είναι το πιο ισχυρό όπλο για να αλλάξεις τον κόσμο» Νέλσον Μαντέλα

Στην εργασία αυτή θα επιχειρήσουμε να περιγράψουμε τα βασικά χαρακτηριστικά του «ανοιχτού σχολείου» λαμβάνοντας υπόψη αφενός τις ιδιαιτερότητες της εποχής (κοινωνία της γνώσης, ψηφιακή εποχή, παγκοσμιοποίηση) και, αφετέρου, τις ειδικές συνθήκες της χώρας μας. Πρόσθετα, θα κάνουμε μία προσπάθεια εννοιολογικού προσδιορισμού του *ανοιχτού σχολείου*.

Δικαιώματα του Παιδιού και Δημιουργική Γραφή. Προτάσεις και διδακτικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση.

Μαρίνα Σούνουλου
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Πανεπιστήμιο
Θεσσαλίας

Γεώργιος Σούνουλου
Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Ελληνικό Ανοιχτό
Πανεπιστήμιο

Περίληψη

Η εκπαίδευση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι μια προσέγγιση που μπορεί να διαπερνά το σχολικό πρόγραμμα ή να αποτελεί ξεχωριστή ενότητα με σκοπό την καλλιέργεια και την ευαισθητοποίηση των μαθητών για την κατανόηση των δικαιωμάτων τους και των υποχρεώσεων τους. Η σύγχρονη εποχή χαρακτηρίζεται από μια ρευστή και ευμετάβλητη πραγματικότητα, με αυξανόμενη την προσφυγική ροή και την μεταναστευτική εγκατάσταση. Αυτό το πλαίσιο αναδεικνύει ακόμη περισσότερο την ανάγκη για την εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στα Δικαιώματα του Παιδιού. Η Δημιουργική Γραφή σε συνδυασμό με την τέχνη, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο προσέγγισης στην τάξη για την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στα Δικαιώματα του Παιδιού.

Προσεγγίζοντας με τα παιδιά κινηματογραφικές ταινίες: Βήματα προς την κοινωνική ενσυναίσθηση.

Σταύρος Γρόσδος
Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

Περίληψη

Πρόκειται για διδακτική πρόταση/εφαρμογή, στην οποία οι κινηματογραφικές ταινίες χρησιμοποιούνται στην προσέγγιση κοινωνικών και πολιτικών θεμάτων, όπως πόλεμος, πείνα, προσφυγιά, πολιτικά συστήματα κ.ά.

Εκτίμηση μέτρησης βάρους: Επιδόσεις και στρατηγικές των παιδιών

Φωτεινή Κώστα

Απόφοιτη ΑΠΘ (ΠΤΔΕ), δασκάλα δημοτικής εκπαίδευσης

Δέσποινα Δεσλή

Καθηγήτρια Πανεπιστημίου

Περίληψη

Η παρούσα εργασία μελετά την επίδοση των συμμετεχόντων/μαθητών σε καταστάσεις που αφορούν εκτιμήσεις μεγεθών και συγκεκριμένα εκτίμησης του βάρους, καθώς και των στρατηγικών που αυτοί χρησιμοποιούν για να πραγματοποιήσουν τις εκτιμήσεις τους. Αν και υπάρχει πληθώρα ερευνητικών δεδομένων για την ικανότητα παιδιών και ενηλίκων για υπολογιστικές εκτιμήσεις, γνωρίζουμε ελάχιστα για τις δυνατότητες των παιδιών σχετικά με τις εκτιμήσεις μέτρησης μεγεθών. Αυτό το κενό καλύπτει η παρούσα εργασία.

Τα θεματικά δίκτυα στο πλαίσιο του ανοιχτού σχολείου

Πηνελόπη Ξανθίδου

Σχολική Σύμβουλος Π.Ε.

Λέξεις κλειδιά:

ανοιχτό σχολείο, θεματικά δίκτυα, συνεργασία

Περίληψη

Το ανοιχτό σχολείο οφείλει να ανταποκρίνεται στις κοινωνικές προκλήσεις, αλλά και στις παιδαγωγικές. Ως προς τις πρώτες απαιτούνται συνεργασίες με τοπικούς και κρατικούς φορείς. Ως προς τις δεύτερες απαιτούνται συνεργασίες με εκπαιδευτικούς φορείς και άλλα σχολεία, της ίδιας πόλης, της ίδιας χώρας, άλλων χωρών. Οι μαθητές στο ανοιχτό σχολείο καλλιεργούν και αναπτύσσουν την ανεξαρτησία, την υπευθυνότητα και τη συνεργασία. Αναπτύσσουν τα χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης του 21^{ου} αιώνα, όπως η ικανότητα επίλυσης προβλήματος και οι δεξιότητες, που απαιτούνται για τις ΤΠΕ. Τα θεματικά δίκτυα στην Εκπαίδευση προσφέρουν τη δυνατότητα δημιουργίας και διατήρησης ενός επικοινωνιακού πλαισίου μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών διαφορετικών σχολείων και περιοχών με βάση ένα συγκεκριμένο θέμα, συμβάλλοντας στη δημιουργία ανοιχτών σχολείων. Η οργανωμένη επιστημονική, διδακτική και παιδαγωγική προσέγγιση εκπαιδευτικών θεμάτων, η οποία δύναται να υλοποιηθεί μέσα από τα δίκτυα αυτά καθώς και η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών είναι ο βασικός τους στόχος. Τα θεματικά δίκτυα, ανάλογα με την εμβέλειά τους, μπορούν να είναι τοπικά, εθνικά ή διεθνή. Τα δίκτυα αυτά αποτελούν κοινότητες μάθησης στις οποίες εκπαιδευτικοί και μαθητές εργάζονται, επικοινωνούν και συνεργάζονται πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα, που τους ενδιαφέρει, ανταλλάσσοντάς απόψεις και δημιουργώντας εργασίες.

Εγώ Αθήνα και εσύ Θεσσαλονίκη: Μαθαίνω την ιστορία και τον πολιτισμό της πόλης μου μέσα από περιβαλλοντικά μονοπάτια

Αναστασία Σοροβίγκα

Δ/ντρια του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Γαλατσίου

Περίληψη

Το φυσικό τοπίο της πόλης και τα χαρακτηριστικά του. Το κοινωνικοοικονομικό, φυσικό και πολιτισμικό παρελθόν, παρόν και μέλλον της πόλης. Η καλλιέργεια των μαθητών ως ενεργοί πολίτες και η συμμετοχή τους στο κοινωνικό και πολιτικό γίνεσθαι. Προβληματισμός και ευαισθητοποίηση των μαθητών αρχικά σε περιβαλλοντικά ζητήματα του σχολείου μας και κατόπιν σε περιβαλλοντικά προβλήματα της πόλης μας, με δυνατότητα έκφρασης σκέψης και συναισθήματος. Διαμόρφωση ιδεών, αξιών, στάσεων, με ανάπτυξη συνεργατικών κριτικών και μεταγνωστικών ικανοτήτων. Εστίαση στο ποδήλατο ως εναλλακτικό μέσο. Ιστορική διαδρομή από το σχολείο στην Ομορφοκκλησιά – ιστορία του ναού. Ιστορικά μνημεία των δύο πόλεων.

Το πρόβλημα στην αναγνώριση των συναισθημάτων παιδιών σχολικής ηλικίας

Κωνσταντίνος Δημουλάς

Φιλολόγος – Νομοπολιτικός – Θεολόγος,
Ψυχολόγος, Δρ Ψυχιατρικής Κλινικής
Ψυχολογίας, Ερευνητής Βιοψυχοανάλυσης, Επί
τιμή Α΄ Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων, Ομάδα
Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «έκ τών
ύστέρων»

Ευρυτίδης Δημουλάς

Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός
Υπολογιστών, MSc Παραγωγή και Διαχείριση
Ενέργειας / Ομάδα Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής
Έρευνας «έκ τών ύστέρων»

Μαρία Βουβούση

Φιλολόγος, MSc, Ομάδα Εργασίας
Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «έκ τών ύστέρων»

Αναδεικνύοντας το ρόλο του εκπαιδευτικού ως ηγέτη ενός αποτελεσματικού και ανοιχτού στην κοινωνία σχολείου

Σοφία Ζερδελή

Φιλολόγος – Διδάκτωρ Επιστημών Αγωγής Δ.Π.Θ.

Λέξεις - κλειδιά:

ηγέτης, εκπαιδευτικός, όραμα, καινοτομία,
ανοιχτό σχολείο

Επικοινωνία σχολείου – οικογένειας. Η εφαρμογή Seesaw ως παράγοντας γονεϊκής εμπλοκής.

Ευάγγελος Κελεσίδης

Διευθυντής Δημ. Σχολείου

Ιωάννα Μανάφη

Σχολική Σύμβουλος Δημ. Εκπαίδευσης

Λέξεις κλειδιά:

Γονεϊκή εμπλοκή, αξιολόγηση μαθητή, Seesaw,
εργαλεία Web 2.0

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας ήταν να δειχτεί η «έξοδος» του συναισθήματος στο πρόσωπο του παιδιού, προς γρήγορη και σωστή ερμηνεία από τους καθηγητές μαθημάτων στα Δημοτικά Σχολεία, για την δυνατόν καλύτερη διαχείριση του συναισθηματικού κλίματος στην τάξη των. Σε δείγμα 144 παιδιών (6, 9 και 11 ετών, ισάριθμων αγοριών και κοριτσιών, σε κάθε ομάδα), μαγνητοσκοπήθηκε η διαδικασία έκφρασης της συγκίνησης, υπό την ακρόαση μουσικών κομματιών. Το υποκείμενο κατέγραφε τον βαθμό (1 έως 7) του τι αισθάνθηκε, κατά την διάρκειά της. Την βιντεοταινία είδαν 4 κριτές (δύο άντρες και δύο γυναίκες) και αποτύπωσαν την συναισθηματική έκφραση των υποκειμένων, στην ίδια βαθμολογική κλίμακα. Βρέθηκε αύξηση της εκφραστικής πλαστικότητας κυρίως των παιδιών 9 ετών. Τα μικρότερα παιδιά δυσκολεύονται να εκφραστούν, λόγω της μη εισέτι νευρομυϊκής ωρίμανσης του προσώπου των, τα δε μεγαλύτερα παιδιά για ψυχοκοινωνικούς, κύρια, λόγους.

Περίληψη

Σε μία εποχή συνεχών και ραγδαίων κοινωνικοπολιτισμικών εξελίξεων, η συμβολή του εκπαιδευτικού συστήματος θεωρείται καθοριστικής σημασίας στη διαμόρφωση ενός γενικότερου πλαισίου μεταρρυθμίσεων και νέων δεδομένων. Ως εκ τούτου, η εκπαιδευτική κοινότητα στο σύνολό της, κυρίως όμως ο διευθυντής της σχολικής μονάδας οφείλει να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στον πολύπλευρο ρόλο και στα ποικίλα καθήκοντά του, προάγοντας τη δημιουργία κλίματος συνεργατικότητας και την επίτευξη κοινού οράματος και κοινών στόχων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων της εκπαίδευσης. Στην παρούσα εργασία, διερευνάται ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως ηγέτη ενός αποτελεσματικού και ανοιχτού στην καινοτομία και στην πρόοδο σχολείου, ανάλογου με τις επιταγές της σύγχρονης εποχής.

Περίληψη

Πλήθος ερευνητών υποστηρίζουν πως η γονεϊκή εμπλοκή σχετίζεται με τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και την καλύτερη επίδοση των παιδιών. Ουσιαστικό θεμέλιο της γονεϊκής εμπλοκής είναι η επικοινωνία καθώς μέσα από αυτήν δίνεται η δυνατότητα σε γονείς και εκπαιδευτικούς να ενημερώνονται καλύτερα και πληρέστερα σχετικά με την εξέλιξη, τα ενδιαφέροντα και τις εξειδικευμένες ανάγκες των μαθητών. Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) έχουν αλλάξει θεμελιωδώς τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούμε σήμερα, οπότε καθίσταται αυτονόητο πως διαδραματίζει έναν αυξανόμενο ρόλο στην επικοινωνία και την εμπλοκή των γονέων στο σχολείο.

Σε αυτό το πλαίσιο, παρουσιάζεται στην παρούσα εισήγηση η χρήση του Seesaw, ενός διαδικτυακού εργαλείου για την άμεση, συνεχή και προσωποποιημένη αλληλεπίδραση του

γονέα με το σχολείο. Το Seesaw είναι ένα ψηφιακό portfolio που επιτρέπει στους μαθητές να αποθηκεύουν και να καταχωρίζουν μια ποικιλία εργασιών: βίντεο, φωτογραφίες, κείμενο και σχέδια. Οι γονείς αφού εγγραφούν μπορούν να ενημερώνονται άμεσα αλλά και μιλούν ιδιωτικά τους εκπαιδευτικούς μέσω αυτού του εργαλείου.

Η πιλοτική εφαρμογή του e-portfolio μέσω του Seesaw σε μία τάξη νηπιαγωγείου και δύο τάξεις δημοτικού έδειξε ότι οι γονείς ανταποκρίθηκαν σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό και δήλωσαν κατενθουσιασμένοι από αυτήν τη νέου τύπου εμπλοκή τους στην εργασία του σχολείου.

Ο κακός λύκος και το συνέδριο των «κακών»

Ευαγγελία Παπαθανασίου

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Ανδρονίκη Γακούδη

Εκπαιδευτικός ΠΕ06

Περίληψη

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια διδακτική παρέμβαση στην διάρκεια της οποίας οι μαθητές/ριες του Δ1 τμήματος του 100^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ανατολικής Θεσσαλονίκης επέλεξαν να διαμορφώσουν σε θεατρικό κείμενο και να ανεβάσουν ως παράσταση, το βιβλίο της Σοφίας Παράσχου «Και οι κακοί έχουν ψυχή». Σκοπός της δράσης ήταν η δημιουργία ενός δίγλωσσου τελικού προϊόντος, ως αποτέλεσμα των πολλαπλών μορφών γραμματισμού (ακρόαση, ομιλία, ανάγνωση, γραφή) των μαθητών/ριών μέσα από σκέψη και προβληματισμό πάνω στα κοινωνικά στερεότυπα.

Δράσεις αναμόρφωσης του σχολικού χώρου: βελτιώνοντας το σχολικό κλίμα και αναπτύσσοντας της συνεργατικές δεξιότητες των παιδιών

Νικόλαος Γραίκος

Σχολικός Σύμβουλος Α/θμιας Εκπ/σης

Περίληψη

Οι δράσεις αναμόρφωσης του σχολικού χώρου εξελίσσονται την τελευταία τριετία σε πέντε (5) σχολεία της 1ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Α/θμιας Εκπ/σης Ν. Πιερίας με την πρωτοβουλία και την υποστήριξη του Σχολικού Συμβούλου (ερευνητή) της οικείας περιφέρειας. Οι αναμορφώσεις σχολικών χώρων που πραγματοποιήθηκαν ήταν:

- «Μεσό-τοπιοι»: χώροι συνεργασίας, επικοινωνίας, ξεκούρασης και παρουσία-σης εργασιών που διαμορφώθηκαν στους διαδρόμους και στους ελεύθερους εσωτερικούς χώρους των σχολείων,
- «Εργαστήρια ανάγνωσης, τέχνης και τεχνολογίας»: πολυχώροι που αποτελούνται από βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο, χώρο οπτικοακουστικών μέσων και ελεύθερους χώρους κιναισθητικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων,
- σχολικές αίθουσες διδασκαλίας,
- σχεδιασμός ελαιοχρωματισμών.

Οι διαδικασίες αναμόρφωσης των σχολικών χώρων ακολουθούν ένα πλαίσιο ενεργειών που βασίζονται στην οικειοθελή απόφαση των Συλλόγων Διδασκόντων και στην σύμφωνη γνώμη των Σχολικών Συμβουλίων. Οι Σύλλογοι Διδασκόντων με την υποστήριξη του ερευνητή διερευνούν τις υπάρχουσες λειτουργίες και υποδομές των σχολικών χώρων και αποφασίζουν εάν επιθυμούν να προβούν σε βελτιώσεις. Ακολουθούν επιμορφωτικές δράσεις σε συνεργασία με τον ερευνητή και οργάνωση σχεδίου έρευνας-δράσης (action-research), το οποίο περιλαμβάνει καταγραφή των αναγκών, σχεδιαστικές απεικονίσεις, κοστολόγιο και παιδαγωγική αξιοποίηση. Στις διαδικασίες

εμπλέκονται άμεσα οι γονείς μέσω των Σχολικών Συμβουλίων και κάποιες φορές και οι μαθήτριες/τές με την οργάνωση σχετικών μαθητικών δράσεων.

Η υλοποίηση των προτάσεων βασίστηκε στο προαναφερόμενο σχέδιο δράσης, ωστόσο, πολύ συχνά πραγματοποιούνταν διαλείμματα ανατροφοδότησης και αναστοχαστικές συζητήσεις ως προς την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Η ανάλυση, ερμηνεία και αποτίμηση των αποτελεσμάτων είναι πολυμεθοδική και βασίζεται σε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα.

Για ένα διαφορετικό σχολείο μέσα από την εμπειρία εφαρμογής των Ομίλων Δραστηριοτήτων

Ευαγγελία Τύμπα

Σχολική Σύμβουλος 20^{ης} Περ. Δημ. Εκπ. Θεσ/νίκης

Μαρία Φαλακίδου

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Γρηγόρης Μαυρουδής

Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής

Περίληψη

Μεγάλη βαρύτητα δίνει η επιστήμη της παιδαγωγικής στο να μπορεί το σχολείο να λειτουργεί ως κοινότητα μάθησης, ως ένας φιλόξενος χώρος για τα παιδιά, όπου θα λαμβάνονται υπόψη οι επιθυμίες και τα ενδιαφέροντά τους και όπου θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τα ταλέντα τους και να μάθουν με πιο δημιουργικούς τρόπους πέρα από τα ισχύοντα. Εξίσου μεγάλη σημασία δίνεται στο ρόλο των εκπαιδευτικών, ως δημιουργικών υποκειμένων που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στα δεδομένα εκπαιδευτικά σχήματα και τους παγιωμένους τρόπους διδασκαλίας. Οι ανάγκες/επιθυμίες των παιδιών από τη μια και η δημιουργικότητα των εκπαιδευτικών του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ν. Μηχανιώνας από τη άλλη, οι οποίοι αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως μέρος των αδιεξόδων του σύγχρονου σχολείου, επέλεξαν να διαμορφώσουν ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό κλίμα μέσα από τη δημιουργία Ομίλων Δραστηριοτήτων.

Εφαρμόζοντας ένα Σχέδιο Δράσης, δημιούργησαν ομίλους ενδιαφερόντων, οι οποίοι λειτούργησαν για ένα εξάμηνο στον πρωινό κύκλο για συγκεκριμένη ημέρα. Οι δράσεις, οι αναπλαισιώσεις του προγράμματος, οι τροποποιήσεις των διδακτικών περιεχομένων και γενικότερα η αλλαγή φιλοσοφίας ως προς τη μάθηση και τις διδακτικές πρακτικές που εφαρμόστηκαν, έδειξαν ότι το σχολείο μπορεί να λειτουργήσει ως μια διαφορετική από τα ισχύοντα κοινότητα μάθησης, ενσωματώνοντας όλα τα μέλη της με πιο δημιουργικούς και συνεργατικούς τρόπους και όπου ο ένας μαθαίνει από τον άλλον.

Ελληνικά ηχοτοπία ως εκπαιδευτικό μέσο περιβαλλοντικού και πολιτισμικού γραμματισμού

Χρυσούλα Πολυτίδου

Μουσικοπαιδαγωγός, Δημοτικό Ωδείο Έδεσσας

Σοφία Θεοδωρίδου

Υπεύθυνη Λειτουργίας ΚΠΕ Έδεσσας Γιαννιτσών

Λέξεις κλειδιά:

ηχοτοπία, ακουστική οικολογία, μουσειοπαιδαγωγική, μετανεωτερικότητα, διαφοροποιημένη μάθηση

Περίληψη

Η παρούσα εκπαιδευτική πρόταση αφορά στην αξιοποίηση του ήχου ως μέσο περιβαλλοντικού και πολιτισμικού γραμματισμού. Η συγκεκριμένη πρόταση αποβλέπει επίσης στην ενεργή συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη μαθησιακή διαδικασία. Αυτό επιτυγχάνεται καθώς μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας προβλέπεται να έχει ως αφόρμηση προϋπάρχουσες εμπειρίες, επιθυμίες και ανάγκες του. Ο υποκειμενισμός που διέπει την προτεινόμενη προσέγγιση κατευθύνεται από μια μεταμοντέρνα οπτική της μάθησης, ενώ ταυτόχρονα συνάδει με σύγχρονες αντιλήψεις για αυτήν, όπως είναι αυτή του εποικοδομισμού. Ο περιβαλλοντικός γραμματισμός εντάσσεται στο πλαίσιο της Ακουστικής Οικολογίας, ενώ ο πολιτισμικός σε αυτόν της σύγχρονης Μουσικοπαιδαγωγικής. Η πρόταση, μέσω κατάλληλων προσαρμογών, απευθύνεται σε εκπαιδευόμενους όλων των ηλικιών κι εκπαιδευτικών βαθμίδων, ανηλίκων και ενηλίκων.

«Αν όλα τα παιδιά της Γης πιάναν γερά τα χέρια», θα μπορούσαν να αγκαλιάσουν τη Γη; Η επίλυση προβλήματος συναντά τη λογοτεχνία σε μια τάξη Ε΄ Δημοτικού

Δημήτριος Δεσλής

Μεταπτυχιακός Φοιτητής- Δάσκαλος, Αδαμάντιος Σχολή

Δέσποινα Δεσλή

Επίκουρος Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Α.Π.Θ.

Λέξεις- Κλειδιά: Λογοτεχνία και Μαθηματικά, Επίλυση Προβλήματος

Περίληψη

«Αν όλα τα παιδιά της Γης πιάναν γερά τα χέρια, κορίτσια αγόρια στη σειρά και στήνανε χορό, ο κύκλος θα γινότανε πολύ πολύ μεγάλος, κι ολόκληρη τη Γη μας θα αγκάλιαζε θαρρώ». Το γνωστό ποίημα γίνεται αφορμή για μια μαθηματική δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος. Είναι τα παιδιά αρκετά για να αγκαλιάσουν τη Γη; Μπορούν να αγκαλιάσουν τον Ήλιο ή τους πλανήτες; Μαθητές Ε΄ Δημοτικού επιχειρούν να προσδιορίσουν και να διαχειριστούν δεδομένα προκειμένου να προσεγγίσουν με μαθηματικό τρόπο τα παραπάνω ερωτήματα. Η παρούσα διδακτική εφαρμογή επιχειρεί να αναδείξει αφενός τη δυνατότητα σύζευξης Μαθηματικών και Λογοτεχνίας και αφετέρου τα θετικά αποτελέσματα αυτής της σύζευξης στις στάσεις των μαθητών και στην ικανότητά τους για επίλυση προβλήματος.

Η εκπαιδευτική καινοτομία του αιεφόρου σχολείου: ένα σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία, ένα σχολείο για όλους.

Βασιλική Ιππέκη

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Διεύθυνση ΠΕ Δυτικής Θεσσαλονίκης

Λέξεις κλειδιά:

Αιεφόρο Σχολείο, σχολική βελτίωση, σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία

Περίληψη

Η παρούσα εργασία στηρίζεται στα αποτελέσματα μιας έρευνας, η οποία διεξήχθη με στόχο τη διερεύνηση της εμπειρίας μετασχηματισμού ενός Δημοτικού Σχολείου σε «Αιεφόρο», τις αλλαγές που επιτεύχθηκαν και την συμβολή τους στην σχολική ανάπτυξη. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας, που συμμετείχαν και κλήθηκαν να εκτιμήσουν την εμπειρία τους. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με τη χρήση εργαλείων από την ποιοτική έρευνα. Η ερευνητική μέθοδος, που επιλέχθηκε, ήταν η ημιδομημένη συνέντευξη. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανέδειξε ένα σχολείο που υιοθετώντας τις αρχές της αιεφορίας στην καθημερινή πρακτική του επιτυγχάνει το «άνοιγμα» στην κοινωνία και βελτιωτικές αλλαγές στην ποιότητα εκπαίδευσης και ζωής τόσο στη σχολική μονάδα όσο και την ευρύτερη κοινότητα. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται μέρος των αποτελεσμάτων, που προέκυψαν από τη διεξαγωγή της έρευνας, τα οποία αφορούν στις απόψεις και την εμπειρία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν, αναφορικά με την

σχολική ανάπτυξη και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία στην προσπάθεια μετασχηματισμού του σε αειφόρο, συνοδευόμενες με χαρακτηριστικά αποσπάσματα από τις συνεντεύξεις. Τα παραπάνω συζητούνται σε σχέση με την υπάρχουσα βιβλιογραφία για το Αειφόρο Σχολείο.

Η ανάπτυξη του οπτικοακουστικού γραμματισμού στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω του κινηματογράφου: μία διδακτική εφαρμογή

Νικόλαος Γαλάνης
Εκπαιδευτικός, 2^ο Γυμνάσιο Περαίας

Όλγα Αναστασιάδου
Εκπαιδευτικός, 1^ο Γυμνάσιο Μίκρας

Λέξεις κλειδιά:
οπτικοακουστικός γραμματισμός, ταινία μικρού μήκους, προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων, κινηματογράφος, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Περίληψη

Τρόπο ανάπτυξης του οπτικοακουστικού γραμματισμού της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί και η δημιουργία κινηματογραφικής ταινίας. Ιδανικό πεδίο για την επιτυχημένη ολοκλήρωση μιας μαθητικής ταινίας αποτελούν τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων χάρις στη μαθητοκεντρική, συνεργατική και αυτενεργό φιλοσοφία και χρονική ευελιξία τους, παρέχοντας τη δυνατότητα συναντήσεων εκτός σχολικού ωραρίου. Απόρροια αποτελεί ένα σχολείο ανοικτό στις κοινωνικές και παιδαγωγικές προκλήσεις. Εν προκειμένω, χαρακτηριστική διδακτική εφαρμογή αποτελεί η ταινία μικρού μήκους της θεατρικής ομάδας του 2^{ου} Γυμνασίου Περαίας που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο ενός εγκεκριμένου περιβαλλοντικού προγράμματος κατά το σχολικό έτος 2015- 2016. Ταινία που επιλέχθηκε να συμμετάσχει στη 16^η διοργάνωση της Ευρωπαϊκής Συνάντησης Νεανικής Οπτικοακουστικής Δημιουργίας-Camera Zizanio που πραγματοποιήθηκε στον Πύργο Ηλείας παράλληλα με το 19^ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας (3-10/12/2016). Για την υλοποίηση της ταινίας χρειάστηκαν έξι μήνες, τέσσερις διαφορετικές πόλεις, τριάντα διαφορετικά μέρη, πολλές ώρες γυρισμάτων και μία ομάδα μαθητών που έδωσε την ψυχή της, απόλαυσε και βίωσε αυτή τη μοναδική εμπειρία. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές ανέπτυξαν γλωσσικές, αφηγηματικές, μουσικές, καλλιτεχνικές, κινηματογραφικές, επικοινωνιακές, συναισθηματικές δεξιότητες αποτελώντας το επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τέλος, αμφισβητώντας την υπέρμετρη χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, στάθηκαν ικανοί για τη σωστή διαχείρισή τους και μετέφεραν το μήνυμά τους εκτός σχολείου.

Οι ειδήσεις των οκτώ: οπτικός γραμματισμός

Ελένη Ξυλά
Δ/ντρια, 1^{ου} Γυμνασίου Περαίας, επιμορφώτρια στις Τ.Π.Ε

Λέξεις κλειδιά:
οπτικός γραμματισμός

Περίληψη

Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι η τηλεόραση αποτελεί ένα παράθυρο στον κόσμο. Οι τηλεοπτικές ειδήσεις αναμένεται να προσφέρουν διαφάνεια και πιστότητα. Η κατανόηση της πιστότητας είναι ίσως μια από τις σημαντικότερες δεξιότητες γραμματισμού που απαιτούνται από τους αναγνώστες και τους θεατές στο σύγχρονο κόσμο. Το οπτικό στοιχείο στα ειδησεογραφικά δελτία έχει συχνά υποτιμηθεί ως λιγότερο σημαντικό από το λόγο του παρουσιαστή. Μερικοί ερευνητές έχουν επισημάνει την πολιτισμική σημασία της οπτικής εικόνας στην εδραίωση της αλήθειας. Στον πολιτισμό μας το «βλέπω» έχει γίνει συνώνυμο του «καταλαβαίνω». Μπορεί να ισχυριζόμαστε ότι οι εικόνες χωρίς το λόγο δεν μπορούν να πουν την αλήθεια ούτε και το ψέμα, ωστόσο οι οπτικές τροπικότητες των τηλεοπτικών ειδήσεων είναι πιο σύνθετες από όσο δείχνουν. Στο σενάριο αυτό θα επιχειρηθεί να αποκωδικοποιηθεί ένα μέρος των συμβάσεων που χρησιμοποιεί ένα τηλεοπτικό δελτίο, για να

*Δημιουργικές Εργασίες στο Γενικό Λύκειο:
Διερεύνηση των παραμέτρων οργανωτικής και
διδακτικής-παιδαγωγικής διαδικασίας*

Αναστασία Δ. Βακαλούδη
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων, Περιφερειακή
Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Ιωάννα Π. Βορβή
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων, Διεύθυνση
Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Λέξεις κλειδιά:
Δημιουργικές Εργασίες, Γενικό Λύκειο, έρευνα,
δημιουργικότητα

Αυτοδιαχείριση σχολικής τάξης

Κωνσταντίνος Δημουλάς
Φιλολόγος – Νομοπολιτικός – Θεολόγος,
Ψυχολόγος, Δρ Ψυχιατρικής Κλινικής
Ψυχολογίας, Ερευνητής Βιοψυχοανάλυσης, Επί
τιμή Α΄ Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων, Ομάδα
Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «έκ τῶν
ύστέρων»

Ευριπίδης Δημουλάς
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός
Υπολογιστών, MSc Παραγωγή και Διαχείριση
Ενέργειας / Ομάδα Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής
Έρευνας «έκ τῶν ύστέρων»

Βασιλική Εξάρχου

πείσει τους θεατές ότι πρεσβεύει την αλήθεια, την εγκυρότητα και την πιστότητα του προϊόντος που πουλάει και να κατανοηθεί -στο βαθμό του δυνατού- από τα παιδιά πόσο άκυρο και άκαιρο είναι κανείς να επικαλείται στην επιχειρηματολογία του τη φράση: «το είδα στην τηλεόραση».

Περίληψη

Βασικός σκοπός της εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά. Καθώς ένα από τα ζητούμενα της Λυκειακής Εκπαίδευσης είναι η διαμόρφωση πολιτών που παράγουν δημιουργικά και αποτιμούν τη γνώση, οι Δημιουργικές Εργασίες εντάσσονται δυναμικά στο Γενικό Λύκειο από το σχολικό έτος 2016-2017. Η παρούσα εργασία βασίζεται σε έρευνα που διενεργήθηκε από δύο Σχολικές Συμβούλους Κλάδου ΠΕ02 σε εκπαιδευτικούς των Γενικών Λυκείων Γενικής Παιδαγωγικής Ευθύνης και αρμοδιότητας, το σχολικό έτος 2017-18, στην περιοχή της Ανατολικής Θεσσαλονίκης. Κύριος προβληματισμός της έρευνας ήταν κατά πόσον οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τη Δ.Ε. ως μια χρήσιμη παιδαγωγική πρακτική που μπορεί να συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην πραγμάτωση των παιδευτικών στόχων του Λυκείου. Εξετάζονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών από την υλοποίηση των Δ.Ε. κατά το σχολικό έτος 2016-17 ως προς τα θετικά στοιχεία και τις δυσκολίες που προέκυψαν. Από την έρευνα προκύπτουν συμπεράσματα που σχετίζονται τόσο με τις θεσμικές διαστάσεις της εφαρμογής της Δ.Ε., όσο και με το παιδαγωγικό υπόβαθρο που τη στηρίζει και τις κοινωνικές αναφορές και προεκτάσεις του. Στο τέλος την εργασίας κατατίθενται προτάσεις για τη βελτίωση της εφαρμογής των Δ.Ε. στο Λύκειο.

Περίληψη

Η επιθυμία των παιδιών να έχουν λόγο, που, στο μετωπικό σύστημα διάταξης των θρανίων, εκ των πραγμάτων, δεν έχουν, για όλα όσα συμβαίνουν στην τάξη, οδηγεί στην κυκλική τοποθέτηση των θρανίων, όπου όλοι για όλα μπορούν να κριθούν, αφού πια όλοι βλέπουν όλους για όλα. Ο δάσκαλος κάθεται, σε κινούμενο έδρανο, ανάμεσά τους, όπου, κάθε φορά, θα χρειάζεται. Έδρα και πίνακας δεν υπάρχουν. Το κάθε παιδί, έχοντας, έτσι, πλήρη εικόνα της δράσης των άλλων, μπορεί να είναι ρυθμιστής του μαθησιακού γίγνεσθαι. Το μάθημα είναι μια ενιαία (ποτέ, χωριστά, ως μέρος εξέτασης και μέρος παράδοσης) πλατφόρμα συζήτησης. Η αξιολόγηση όλων, που αφορά στα πάντα (και στο πειθαρχικό, άμεσα εκτελεστέο), είναι δικαιωματικά, καθόσον σ' αυτό το σύστημα το μπορούν, έργο όλων. Τα δελτία της συλλέγονται, στην απολογιστική και προγραμματιστική συζήτηση, στο τελευταίο τέταρτο της τελευταίας ώρας της εβδομάδας, όπου συζητούνται τα πάντα, για τα επόμενα βήματά μας, που καταγράφονται στο

Παιδαγωγός Προσχολικής Εκπαίδευσης,
Γεωπόνος, ΜSc, Ομάδα Εργασίας
Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «έκ τῶν ὑστέρων»

καταστατικό. Τίποτα δεν θα συμβαίνει, την επόμενη εβδομάδα, αν δεν το έχουν αποφασίσει τα ίδια τα παιδιά.

Από την Ακριβούλα...ως την Κατρίν: μια διδακτική πρόταση δημιουργικής γραφής

Ελεονώρα Αναγνώστου
Εκπαιδευτικός, διδάκτωρ δημιουργικής γραφής
ΠΔΜ

Περίληψη

Η διδακτική πρόταση προβλέπει μια συγκριτική ανάγνωση τριών έργων του Αλ. Παπαδιαμάντη (δυο διηγήματα και μια νουβέλα: Όνειρο στο κύμα, Το μοιρολόγι της φώκιας και Η φόνισσα) με ένα μυθιστόρημα του Γ.Μακριδάκη, το Όλα για καλό, κατευθύνοντας εξαρχής στην κειμενική παραγωγή, τη λογοτεχνική γραφή των ίδιων των μαθητών με βάση αυτά τα κείμενα ως λογοτεχνικά ερεθίσματα, αξιοποιώντας τις αφηγηματικές τεχνικές και τους τρόπους τους αλλά με αφηγηματικό υλικό προερχόμενο από τα βιώματα και τις παραστάσεις των μαθητών. Τα διδακτικά βήματα στηρίζονται σε τέσσερα φύλλα εργασίας, τα οποία συσχετίζουν αποσπάσματα από τα έργα των δυο συγγραφέων και με βάση αυτά προτείνουν αποκλειστικά ασκήσεις γραφής, 15 συνολικά ασκήσεις γραφής a la maniere. Η συγκριτική προσέγγιση, άρα και οι ασκήσεις μίμησης, στηρίζονται σε δύο άξονες, τον θεματικό και τον αφηγηματολογικό. Ως κοινά θέματα με διαφορετικό όμως ιστορικό πλαίσιο αξιοποιούνται ο νεανικός έρωτας, η θέση της γυναίκας, το ατύχημα και η απώλεια, η γέννηση και ο θάνατος. Ως αφηγηματικές τεχνικές, η πρωτοπρόσωπη αφήγηση, η τριτοπρόσωπη του παντογνώστη, αφανούς και μη, αφηγητή, ο εγκιβωτισμός.

Ψηφιακό Διδακτικό Σενάριο: Η σύνθεση Ελληνισμού και Χριστιανισμού στην τέχνη

Ευδοκία-Ευθαλία Μαλιτή
ΠΕ1 Θεολόγος, Μεταπτυχιακό στην Δογματική-
Συστηματικός κλάδος του τμήματος Θεολογίας
Α.Π.Θ.
Γυμνάσιο Φιλώτα-Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Φλώρινας

Λέξεις-Κλειδιά:
Εποικοδομιστική, βιωματική-ανακαλυπτική
διδακτική μέθοδος

Περίληψη

Στην εργασία παρουσιάζεται μια διδακτική πρόταση, ένα σενάριο μαθήματος με χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στο μάθημα των θρησκευτικών. Αφορά μια ενότητα της Α΄ τάξης Γυμνασίου που επεξεργάζεται τα στοιχεία που ο Χριστιανισμός δέχθηκε από τον Ελληνισμό, κατά την συνάντησή τους, στον χώρο της τέχνης. Για την πραγμάτωση του διδακτικού αυτού σεναρίου γίνεται χρήση του εργαστηρίου Πληροφορικής του σχολείου και οι μαθητές χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες, χωρίς να ξεχνάμε τις γνώσεις πληροφορικής που κατέχουν, ώστε να μοιραστούν στις ομάδες. Το σενάριο απαιτεί τρεις διδακτικές ώρες, εμπλέκει και άλλα μαθήματα του σχολείου (Ιστορία, Καλλιτεχνικά, Πληροφορική, Νεοελληνικά Κείμενα, Μουσική), αξιοποιεί το Διαδίκτυο, τον Επεξεργαστή Κειμένου Word, το padlet ή ένα blog, το photo story, το edmodo, το power point. Τα παιδιά, παίρνοντας τα φύλλα εργασιών, αποκτούν δεξιότητες ανάλυσης, συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών, μπορούν να αναπτύξουν συνεργατικό πνεύμα, να καλλιεργήσουν διαλογική ικανότητα με συζητήσεις στην τάξη, να υιοθετήσουν θετική στάση ως προς την χρήση και χρησιμότητα του Η/Υ στην μαθησιακή διαδικασία, να εργάζονται ομαδικά.

Παιδαγωγική της τάξης: Ο Τοίχος

Κλεονίκη Δρούγκα

Περίληψη

Πρόκειται για Δημιουργία ταινίας μυθολογίας κοινωνικού περιεχομένου με στοιχεία φοβικού ρεαλισμού. Κύριοι προβληματισμοί της ταινίας είναι η παιδαγωγική της τάξης

Φιλολόγος, Διδάκτορας Επιστημών της
Εκπαίδευσης

και η ενεργητική ακρόαση. Το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής ταινίας αφορά μια ομάδα μαθητών που προκαλούν προβλήματα και ενοχλούν τόσο τον καθηγητή όσο και τους υπόλοιπους συμμαθητές τους μέσα στην τάξη. Κάποια Παρασκευή, ωστόσο, μετά το σχολάσμα ένας από την ομάδα των «ανήσυχων» συνειδητοποιεί ότι άφησε το μπουφάν του στο σχολείο και ζητά από τους υπόλοιπους να τον συνοδεύσουν μέσα στο σχολείο, να το πάρει. Ξαφνικά κλειδώνουν οι πόρτες και οι μαθητές εγκλωβίζονται μέσα, ενώ έκπληκτοι παρακολουθούν καθηγητές τους να κάνουν μάθημα σε ανύπαρκτους μαθητές. Νιώθουν ότι δεν τους βλέπουν και, κάθε φορά που απευθύνονται στους καθηγητές τους, νιώθουν ότι να μιλάνε σε τοίχο. Οι μαθητές σαστίζουν και ζητούν εξηγήσεις. Τότε, ένας ένας οι συμμαθητές τους εξηγούν ότι τους έστησαν παγίδα. Η ομάδα βγαίνει έξω από το σχολείο, βιώνοντας περίεργα συναισθήματα. Καθώς τα παιδιά βγαίνουν έξω, ένα θυμάται ότι ξέχασε το μπουφάν του μέσα στο σχολείο.... Οι μαθητές δημιουργούργησαν την ταινία στη συνέχεια την παρακολούθησαν. Η καθηγήτρια συνέθεσε φύλλα εργασίας, που δόθηκαν στους μαθητές που τη δημιούργησαν.

*Εφαρμογή λογισμικού προσομοίωσης για την
εκπαίδευση βασικών εννοιών της Εφοδιαστικής
στον Τομέα Διοίκησης και Οικονομίας των
Επαγγελματικών Λυκείων*

Δρ. Δημήτριος Φωλίνας
Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΕΙ Κεντρικής
Μακεδονίας

Δρ. Δημήτριος Μυλωνάς
Σχολικός Σύμβουλος Οικονομολόγων

Μαρία Χατζηπαναγιώτη
Επιστημονικός Συνεργάτης Τμήματος Διοίκησης
Συστημάτων Εφοδιασμού ΤΕΙ Κεντρικής
Μακεδονίας

Περίληψη

Στην εκπαιδευτική διαδικασία η χρήση εξειδικευμένων εφαρμογών λογισμικού πρέπει να έχει κεντρικό ρόλο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εφαρμογή της προσομοίωσης. Σύμφωνα με τον Βρατσάλη (2002) η προσομοίωση είναι "η κατασκευή που απεικονίζει, βάσει κάποιας θεωρίας, το πραγματικό". Στην εκπαιδευτική διαδικασία, μπορούμε να ορίσουμε τη προσομοίωση ως (συνήθως) μία εφαρμογή λογισμικού που επιδιώκει να αναδημιουργήσει τα χαρακτηριστικά του πραγματικού κόσμου. Η προσομοίωση θεωρείται ως ένα βασικό εκπαιδευτικό εργαλείο επιτρέποντας στον εκπαιδευτή να ελέγχει το περιβάλλον μάθησης τροποποιώντας τις κύριες παραμέτρους του ανάλογα με τους εκπαιδευτικούς στόχους εκτελώντας διαφορετικά σενάρια. Η εφαρμογή του λογισμικού προσομοίωσης στοχεύει στην κατάκτηση από τους μαθητές των βασικών εννοιών της Εφοδιαστικής: α) ανεφοδιασμός και διαχείριση ζήτησης, β) Οικονομική Ποσότητα Παραγγελίας και γ) Φιλοσοφία Just-In-Time.

Σχολείο και κοινωνία: συγκοινωνούνται δοχεία

Ελένη Καραμανώλη
Φιλολόγος, Υπ.Διδάκτορας Α.Π.Θ.

Περίληψη

Η ερευνητική μελέτη θα αφορά την παρουσίαση της σημαντικότητας απόκτησης γραμματισμού κατά την εκπαιδευτική πράξη. Με την απόκτηση σχολικού, κριτικού και ιστορικού γραμματισμού προωθείται η δημιουργία ενός σχολείου ανοικτού στην κοινωνία και τις προκλήσεις της. Ταυτόχρονα, διαφαίνεται η αέναη αλληλεπίδραση του σχολείου και της κοινωνίας ενός σχολείου ικανού να απορροφήσει τους συνεχείς κραδασμούς της κοινωνίας και να τους αξιοποιήσει προς όφελος των μαθητών. Βασικός σκοπός της σχεδιαζόμενης έρευνας είναι η ανάδειξη της σπουδαιότητας απόκτησης γραμματισμού στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η σπουδαιότητα έγκειται τόσο στην αποτελεσματικότερη διαχείριση της σχολικής τάξης όσο

και στη δημιουργία ενεργών, κριτικά σκεπτόμενων πολιτών. Ειδικότερα θα εξεταστούν ο σχολικός, κριτικός και ιστορικός γραμματισμός που συμβάλλουν στην επίρρωση του παραπάνω στόχου και στη δημιουργία ενός σχολείου ανοικτού στις προκλήσεις της μεταβαλλόμενης κοινωνίας. Με τη διεξαγωγή της έρευνας προσδοκάται να αναδειχθούν τεκμηριωμένα οι νέες προοπτικές που παρέχουν οι κοινωνικο-πολιτισμικές προσεγγίσεις σε μικροεπίπεδο (ατομικό-σχολικό) και μακροεπίπεδο (κοινωνικό), να προταθούν στρατηγικές που μπορούν να ακολουθηθούν με επίκεντρο τον μαθητή και να αναδειχθεί η συγκλίνουσα σχέση του σχολείου και της κοινωνίας

Αντιλήψεις διδασκόντων εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το συμβουλευτικό τους ρόλο προς τους/τις μαθητές/τριες

Ελένη Μπρίζα

Εκπαιδευτικός ΠΕ1402 ΜSc Συμβουλευτικής στην Ειδική Αγωγή, στην Εκπαίδευση και στην Υγεία.

Περίληψη

Στο θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας σκιαγραφείται το πλαίσιο της Δευτεροβάθμιας εκπαιδευτικής πράξης. Παρότι το κείμενο αντλεί από τη βιβλιογραφία έγινε προσπάθεια να διευκρινισθεί ο ρόλος του διδάσκοντα εκπαιδευτικού στη διευκόλυνση της μάθησης και στην ολιστική ανάπτυξη των εφήβων μαθητών/τριων. Επισημαίνονται οι ανάγκες των μαθητών Γυμνασίων και Λυκείων στη χώρα μας. Τονίζεται η έννοια και η σημασία της συμβουλευτικής στην εκπαίδευση ενώ παράλληλα αναφέρονται ανάλογα ερευνητικά ευρήματα απόψεων εκπαιδευτικών. Ακολούθως αναπτύσσεται ο διευκολυντικός ρόλος του εκπαιδευτικού προς τους μαθητές/τριες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Επίσης έγινε προσπάθεια να καταδειχθεί το αναπόσπαστο της συμβουλευτικής διάστασης του εκπαιδευτικού λειτουργήματος και επισημαίνονται τα αποτελέσματα και οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτό το συμβουλευτικό έργο. Υποστηρίζεται η σπουδαιότητα της σχέσης διδάσκοντα-μαθητή στην εκπαιδευτική πράξη και αναφέρονται τα χαρακτηριστικά και οι ανάγκες του εκπαιδευτικού-συμβούλου των μαθητών/τριων.

Αναπλαισίωση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου διδασκαλίας κατά πνεύμα των Συνθετικών Δημιουργικών Εργασιών

Παναγιώτης Δόμβρος

Εκπαιδευτικός Αγγλικής Φιλολογίας – Θεατρολόγος, Διευθυντής, Γυμνάσιο Επανομής

Λέξεις-κλειδιά:

Συνθετικές Δημιουργικές Εργασίες, Ομαδοσυνεργατική, Ιστορία

Περίληψη

Η εργασία εστιάζει στην προσαρμογή/αναπλαισίωση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου, έτσι ώστε να εξυπηρετεί ταυτόχρονα τη συνεργατική μάθηση αλλά και τη δυνατότητα ατομικής αξιολόγησης των μαθητών στο πλαίσιο των Συνθετικών Δημιουργικών Εργασιών.

Ο εκπαιδευτικός ως σύμβουλος: η συνάφεια των συμβουλευτικών θεωριών με το έργο του εκπαιδευτικού

Θανάσης Μπαζούκης

Φιλολόγος, Υπεύθυνος Σ.Σ.Ν. Πέλλας

Περίληψη

Έχοντας ως αφετηρία την εμπειρία της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων, στην εργασία αυτή επιχειρώ, αφενός, να υπενθυμίσω ότι κομβικές έννοιες των κυρίαρχων προσεγγίσεων στη Συμβουλευτική (γνωσιακή-συμπεριφορική προσέγγιση, συστημική προσέγγιση, προσωποκεντρική προσέγγιση, ψυχοδυναμική προσέγγιση, με έμφαση στην τελευταία) ήδη διαπνέουν έγκυρες

Λέξεις-κλειδιά:
συμβουλευτικές προσεγγίσεις, μεταβίβαση,
ναρκισσισμός

εκπαιδευτικές πρακτικές και δράσεις. Αφετέρου, υποστηρίζω ότι, μέσω της βαθύτερης κατανόησης των συμβουλευτικών θεωριών και, κυρίως, μέσω των στάσεων που αυτές εμπνέουν, ο εκπαιδευτικός είναι σε θέση να βρει κατάλληλες απαντήσεις σε κλιμακούμενες προκλήσεις στο πεδίο των διαπροσωπικών σχέσεων στο σύγχρονο σχολείο. Η ανάδειξη του συμβουλευτικού ρόλου του εκπαιδευτικού ενδεχομένως αποτελεί μια δυνατότητα ουσιώδους αναπροσδιορισμού του ανθρωπιστικού προσανατολισμού της σύγχρονης εκπαίδευσης.

Η κοινωνική πρόκληση της απασχόλησης και η εκπαιδευτική πολιτική: ο θεσμός της Μαθητείας στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση των ΕΠΑ.Λ.

Αθανάσιος Ε. Χαρίσης

*Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό
Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου*

Παναγιώτα Ζαχαράτου

*Εκπαιδευτικός-Οικονομολόγος στο 1^ο ΕΠΑ.Λ.
Κατερίνης, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο
πρόγραμμα «Διοίκηση Ολικής Ποιότητας &
Καινοτόμες Εφαρμογές στην Εκπαίδευση» του
Α.Π.Θ.*

Γεώργιος Τζήμας

*Εκπαιδευτικός ΤΕ0103 και Υπεύθυνος
Μαθητείας στο 1^ο ΕΠΑ.Λ.*

Περίληψη

Υψηλή ανεργία, ανειδίκευτο προσωπικό, ‘working poor’, ‘NEETs’ αποτελούν την πραγματικότητα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι σημερινοί νέοι στην αγορά εργασίας. Η μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία είναι συνδεδεμένη με απροσδιόριστα ‘κενά’ που συνεπάγονται ανασφάλειες και απογοητεύσεις. Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου υποστηρίζει ότι η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση, αρχική ή συνεχιζόμενη, αποτελούν επένδυση που ενισχύει την απασχόληση. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικές πολιτικές στην Ελλάδα για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στοχεύουν διαχρονικά στο να κάνουν την επαγγελματική εκπαίδευση πιο ελκυστική και να την συνδέσουν με την αγορά εργασίας αλλά δεν τα έχουν καταφέρει και η ελληνική κοινωνία επιμένει στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση. Η πιο πρόσφατη προσπάθεια της εκπαιδευτικής πολιτικής αφορά την εισαγωγή της Μαθητείας στα ΕΠΑ.Λ. Ως Μαθητεία ορίζεται το εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο ο μαθησιακός χρόνος εναλλάσσεται μεταξύ χώρου εργασίας και εκπαιδευτικής δομής. Ο μαθητευόμενος συνδέεται με συμφωνητικό Μαθητείας με τον εργοδότη, λαμβάνει αμοιβή ή επίδομα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, και έχει ασφαλιστική κάλυψη. Η μαθητεία υλοποιείται με βάση πρόγραμμα μάθησης το οποίο επιμερίζεται στον χώρο εργασίας και στην εκπαιδευτική δομή.

*«Ανακαλύπτω τον εαυτό μου». Βήματα πλάνου
Σταδιοδρομίας για επιτυχημένη επαγγελματική
επιλογή μέσα από βιωματικές ασκήσεις*

Θεοδότη Λούδα

*Καθηγήτρια Φιλολόγος ΠΕ02, Υπεύθυνη ΚΕΣΥΠ
Κοζάνης*

Λέξεις κλειδιά:

δεξιότητες, αποδοχή, επάγγελμα, βιωματική
μάθηση

Περίληψη

Η διδακτική πρόταση αφορά στη βιωματική διδασκαλία ενότητας του σχολικού εγχειριδίου της Έκφρασης- Έκθεσης της Β΄ Λυκείου, που σχετίζεται με την εργασία και την επιλογή επαγγέλματος. Η αυτογνωσία – αυτοαντίληψη είναι ο πρώτος στόχος ενός πλάνου Σταδιοδρομίας για μια επιτυχημένη επαγγελματική επιλογή και οι βιωματικές ασκήσεις που προτείνονται για τους μαθητές αποτελούν τα πρώτα βήματά του. Από τις προτεινόμενες ατομικές και ομαδικές εργασίες οι μαθητές αποκτούν κίνητρο για μάθηση με ευχάριστο τρόπο, συμμετέχουν, ανιχνεύουν τα δυνατά τους σημεία και τις προτιμήσεις τους, διαπιστώνουν ότι είναι ίδιοι αλλά ταυτόχρονα διαφορετικοί από τους συμμαθητές τους, ενθαρρύνονται από το διδάσκοντα που επιβλέπει διακριτικά προσπαθώντας να ανιχνεύσουν τις κατάλληλες δεξιότητες που απαιτούνται για τα διάφορα επαγγέλματα αλλά και τα στερεότυπα που πολλές φορές τα συνοδεύουν. Αναπτύσσουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη,

μαθαίνουν να αποδέχονται το διαφορετικό μακριά από εκδηλώσεις βίας και επιθετικότητας συμβάλλοντας έτσι και στη δημιουργία θετικού σχολικού κλίματος.

Το θετικό σχολικό κλίμα ως υποστηρικτικό πλαίσιο της «εκπαίδευσης για όλους»

Ευγενία Δανηλίδου

Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02, Περιφερειακή Δ/νση Εκπαίδευσης Κ. Μακεδονίας

Ιωάννα Βορβή

Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02, Περιφερειακή Δ/νση Εκπαίδευσης Κ. Μακεδονίας

Λέξεις κλειδιά:

«Εκπαίδευση για όλους», σχολικό κλίμα, καλές πρακτικές, ετερότητα

Περίληψη

Οι συνεχείς αλλαγές και η ετερότητα που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη κοινωνία αναδεικνύουν ως βασική επιδίωξη του σχολείου την «εκπαίδευση για όλους». Καθώς ο μαθητικός πληθυσμός στα ελληνικά σχολεία παρουσιάζει ανομοιογένεια και εμφανίζει μεγάλο εύρος διαφοροποιήσεων, είναι σημαντική η δημιουργία θετικού σχολικού κλίματος, το οποίο παρέχει ασφαλές περιβάλλον που επιτρέπει να εκφράζονται όλοι οι μαθητές και να αξιοποιούνται οι ιδιαίτερες ικανότητες, δεξιότητες, εμπειρίες τους και το πολιτισμικό τους κεφάλαιο. Το σχολικό κλίμα και η καλή ποιότητα της επικοινωνίας του ανθρώπινου δυναμικού ενός σχολείου θεωρούνται σημαντικοί παράγοντες για την απόδοση μιας σχολικής μονάδας και συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία και διατήρηση ευνοϊκού σχολικού και μαθησιακού περιβάλλοντος. Στην εργασία παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά του θετικού σχολικού κλίματος και προτείνονται εκπαιδευτικές πρακτικές που συντελούν στη διαμόρφωσή του, οι οποίες συνάδουν με τις αρχές και τους στόχους της «εκπαίδευσης για όλους» και ενδυναμώνουν τον δημοκρατικό τρόπο λειτουργίας της σχολικής μονάδας.

Διαμεσολάβηση ομηλικών στα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πέλλας. Προβληματισμοί και προτάσεις από την πρώτη εφαρμογή του θεσμού

Αντωνία Παπαδάκη

Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02, Περιφερειακή Δ/νση Εκπαίδευσης Κ. Μακεδονίας

Ευγενία Δανηλίδου

Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02, Περιφερειακή Δ/νση Εκπαίδευσης Κ. Μακεδονίας

Λέξεις κλειδιά:

Διαχείριση συγκρούσεων, διαμεσολάβηση ομηλικών, διαπροσωπικές σχέσεις

Περίληψη

Βασική επιδίωξη του σύγχρονου σχολείου αποτελεί η διαμόρφωση μιας κουλτούρας που δημιουργεί ευνοϊκό μαθησιακό και κοινωνικό περιβάλλον, δίνει έμφαση στην ποιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων, ενισχύει τη συνεργασία και το συλλογικό πνεύμα, αξιοποιεί την ετερότητα και ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις εκπαιδευτικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης και της οργάνωσης της σχολικής ζωής. Οι συγκρούσεις εντός της σχολικής μονάδας διαταράσσουν τις ανθρώπινες σχέσεις, ανατρέπουν το θετικό κλίμα και παρεμποδίζουν τη μαθησιακή διαδικασία. Ο θεσμός της διαμεσολάβησης ομηλικών μπορεί να βοηθήσει τα άτομα όχι μόνο στην επίλυση των διαφορών τους αλλά και στην απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς οι μαθητές μαθαίνουν να συνδιαλέγονται, να επικοινωνούν ουσιαστικά μεταξύ τους και να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους. Η εισήγηση αναφέρεται στον θεσμό της διαμεσολάβησης ομηλικών και στην εφαρμογή του σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πέλλας. Παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις που προέκυψαν μετά από την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μαθητών και μετά από την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας στα σχολεία. Αναδεικνύονται, επίσης, οι προϋποθέσεις για την ορθή και επιτυχή λειτουργία του θεσμού, καθώς μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση του σχολικού κλίματος.

Περίληψη

Αυτοδιαχείριση σχολικού μαθήματος

Κωνσταντίνος Δημουλάς

Φιλολόγος – Νομοπολιτικός – Θεολόγος,
Ψυχολόγος, Δρ Ψυχιατρικής Κλινικής
Ψυχολογίας, Ερευνητής Βιοψυχοανάλυσης, Επί
τιμή Α΄ Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων, Ομάδα
Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «έκ τῶν
ύστέρων»

Ευριπίδης Δημουλάς

Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός
Υπολογιστών, MSc Παραγωγή και Διαχείριση
Ενέργειας / Ομάδα Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής
Έρευνας «έκ τῶν ύστέρων»

Μαρία Βουβούση

Φιλολόγος, MSc, Ομάδα Εργασίας
Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας «έκ τῶν ύστέρων»

*Η δημιουργία κινήτρου (motivation) στην τάξη
της ξένης γλώσσας (γαλλικών) μέσα από ένα
εικονογραφημένο άλμπουμ για παιδιά (album de
jeunesse)*

Παρασκευή Αϊβαλή

Καθηγήτρια γαλλικής γλώσσας, MSc

*Τα παιδιά ερευνούν και μιλούν για την
οικονομική κρίση στο σχολείο.*

Στέλλα Πονίδου

2^ο Γυμνάσιο Χαριλάου

Ελένη Βασιλάκου

2^ο Γυμνάσιο Χαριλάου

Ασπασία Παπαδοπούλου

2^ο Γυμνάσιο Χαριλάου

Ιφιγένεια Παπαρίδου

2^ο Γυμνάσιο Χαριλάου

*Το λογοτεχνικό κείμενο σαν όχημα ανάγνωσης
του κόσμου των «άλλων» How “foreign” is the
foreign?*

Γιούλη Καφετζή

Msc, Υποψήφια Δρ ΠΤΔΕ ΑΠΘ, Δ/νση ΠΕ Αν.
Θεσ/νίκης

Με κυκλική τοποθέτηση των θρανίων και τον δάσκαλο να κάθεται ανάμεσά τους, όπου, κάθε φορά, θα χρειάζεται, σε έδρανο, δίπλα από κάθε καρέκλα παιδιού, πλοηγός, έχοντας, έτσι την δυνατότητα να έχουν λόγο, που, στο μετωπικό σύστημα, εκ των πραγμάτων, δεν έχουν, για όλα όσα συμβαίνουν στο μάθημα, κάτι που μπορεί, για όποιο παιδί θέλει, να αποτυπώνεται στο ημερολόγιό του, κάθε παιδί, έχοντας, έτσι, πλήρη εικόνα της δράσης των άλλων, μπορεί να είναι ρυθμιστής του μαθησιακού γίγνεσθαι. Το μάθημα είναι μια ενιαία (ποτέ, ως μέρος εξέτασης και μέρος παράδοσης) πλατφόρμα συζήτησης. Η αξιολόγηση όλων, στο μάθημα, που αφορά στα πάντα (και στο πειθαρχικό, άμεσα εκτελεστέο), είναι έργο όλων. Τα δελτία της συλλέγονται, στο τέλος κάθε εβδομάδας, στην απολογιστική και προγραμματιστική συζήτηση, στο τελευταίο τέταρτο της τελευταίας ώρας, όπου συζητούνται τα πάντα. Οι προαιρετικές, όποιες, εργασίες, για το μάθημα αποτυπώνονται σε μεγάλα κοινά τετράδια και αξιολογούνται, διαγωνισμικά, στο τέλος της χρονιάς, σε γιορτή λήξης.

Περίληψη

Με στόχο την επίλυση προβλημάτων κινητοποίησης των μαθητών στην τάξη των Γαλλικών ως ξένης γλώσσας στραφήκαμε σ' ένα βοήθημα εκμάθησης και σχεδιάσαμε επί τόπου παιδαγωγικές παρεμβάσεις και δραστηριότητες. Το συγκεκριμένο εγχείρημα έλαβε χώρα την χρονιά 2017 στην Τρίτη τάξη του Γυμνασίου (σε δυο τμήματα) ενός δημόσιου σχολείου στο Νομό Λακωνίας. Ο αριθμός των μεταναστών στην εν λόγω περιοχή (Βουλγαρία, Ρουμανία, Αλβανία) είναι αρκετά υψηλός.

Περίληψη

Πρόκειται για μια σύντομη και ερασιτεχνικού τύπου μελέτη η οποία εκπονήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος δημοσιογραφίας που γίνεται στο σχολείο μας και ξεκίνησε από τις ερωτήσεις ,ανησυχίες, απορίες των παιδιών για το τι θα γίνει με την οικονομική κρίση και πώς προδιαγράφεται το δικό τους μέλλον. Η ερευνητική διαδικασία ξεκίνησε με τη διαπίστωση (αρχικά σε επίπεδο συζήτησης) ότι τα παιδιά της ομάδας γνωρίζουν τι σημαίνει οικονομική κρίση, τη βιώνουν μέσα στις οικογένειές τους και το φιλικό τους περιβάλλον. Σκοπός της έρευνας ήταν να καταδείξει ότι η κρίση προβληματίζει και επηρεάζει τη ζωή και την ψυχολογία ακόμη και μικρών σε ηλικία μαθητών και ότι αντιλαμβάνονται πολλά περισσότερα από όσα θεωρούν οι μεγάλοι ότι μπορούν να αντιληφθούν.

Περίληψη

Στη σημερινή πολυπολιτισμική πραγματικότητα των σχολικών τάξεων, οι εκπαιδευτικοί καλούνται να εφαρμόσουν και (κυρίως) να επινοήσουν μεθόδους και τεχνικές για να διαχειριστούν τις όποιες πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των μαθητών τους. Το μάθημα των ξένων γλωσσών στα σχολεία ΕΑΕΠ, διευρύνει και καλλιεργεί αυτές τις προσπάθειες παρέχοντας τη βάση για μια βιωματική

Ξένια Σαμαρίνη
Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας, 11^ο Δημ. Σχ.
Καλαμαριάς

Λέξεις κλειδιά:
διαπολιτισμική αγωγή, παιδαγωγική της
ενσωμάτωσης, διδακτική της ξένης γλώσσας

προσέγγιση των παιδιών στην συνύπαρξη της ποικιλόμορφης κουλτούρας των λαών. Η διαπολιτισμική αγωγή στοχεύει να καλλιεργήσει στα παιδιά την αποδοχή της διαφορετικότητας και τη διαπολιτισμική ικανότητα, μέσα από συγκεκριμένες παιδαγωγικές επιλογές και διδακτικές προσεγγίσεις. Η παιδαγωγική αντίληψη της πρότασης που παρουσιάζουμε, εστιάζει στην αποδοχή των ατομικών ιδιαιτεροτήτων, στην προσπάθεια καλλιέργειας της κριτικής ικανότητας των παιδιών να τις εντοπίζουν, να τις αναλύουν και να τις αξιολογούν μέσα από βιωματικές δραστηριότητες. Μέσα από την αναμόρφωση του αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος των Αγγλικών, αξιοποιήθηκε το λογοτεχνικό κείμενο για να αναπροσαρμόσει το διδακτικό πλαίσιο του μαθήματος ενσωματώνοντας τους γνωστικούς στόχους του ΑΠ σε ένα πρόγραμμα λογοτεχνικής ανάγνωσης. Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης πρότασης ήταν η ενεργή εμπλοκή των παιδιών, η διαρκής διαπραγμάτευση μέσα στη σχολική τάξη, η πολιτισμική προσέγγιση του πλαισίου του κειμένου και τέλος, η επίτευξη των γνωστικών στόχων του μαθήματος για το σύνολο των παιδιών της τάξης.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΩΝ

Αίβαλή Παρασκευή, σ.50	Ζιώγα Χρυσούλα, σ.36
Αίβαλιώτης Θεόδωρος, σ.10	Ηλία Ελένη, σ.21
Αλεξανδρίδου Άννα, σ.16	Θεοδωρίδου Σοφία, σ.30, σ.42
Αναγνώστου Ελεονώρα, σ.45	Ιππέκη Βασιλική, σ.42
Αναργυρίδου Δέσποινα, σ.24	Καζαντζίδης Νικόλαος, σ.32
Αναστασιάδου Όλγα, σ.43	Καλομενίδου Όλγα, σ.29
Αναστασίου Αδάμος, σ.6	Καμιναρίδη Βασιλική, σ.5
Ανδρούτσου Δέσποινα, σ.6	Καραϊσαρλή Μαρία, σ.15
Αντωνίου Θεόδωρος, σ.15	Καραμανώλη Ελένη, σ.46
Απτεσλής Νικόλαος, σ.7	Καραμπατζάκη Δέσποινα, σ.9
Αυγητίδου Σοφία, σ.3	Καρβουνιάρη Μαρία, σ.25
Αφουξενίδου Αθηνά, σ.32	Καρολίδου Σωτηρία, σ.16
Βαΐτση Αθηνά, σ.25	Κάρτσακα Ελένη, σ.10
Βακαλούδη Αναστασία, σ.22, σ.44	Καρύδας Απόστολος, σ.37
Βαλκάνος Ευθύμιος, σ.6	Καστρινάκη Αγγελική, σ.28
Βασιλάκου Ελένη, σ.50	Κατσάρας Γεώργιος, σ.16
Βασιλειάδης Δημήτριος, σ.31	Κατσιόλα Στεργιανή, σ.34
Βασιλειάδης Παναγιώτης, σ.10	Καφετζή Γιούλη, σ.50
Βέλκου Κυριακή, σ.35	Κελεσίδης Ευάγγελος, σ.39
Βλαϊκούδη Σταματία, σ.25	Κιοσσέ Ελένη, σ.30
Βλαχάκη Μαρία, σ.11	Κοκκίνου Μαρία, σ.32
Βλαχοδήμου Ευπραξία, σ.15	Κοκουβίνου Ευδοκία, σ.20
Βορβή Ιωάννα, σ.10, σ.44, σ.49	Κορδολαίμη Ελένη, σ.25
Βουβούση Μαρία, σ.39, σ.50	Κοτιανίδου Νικολέτα, σ.32
Γακούδη Ανδρονίκη, σ.40	Κουκουρίκος Παναγιώτης, σ.34
Γαλάνης Νικόλαος, σ.43	Κουρκουβέλη Ευγενία, σ.26
Γιανναράς Ματθαίος, σ.23	Κουταντώνης Σταύρος, σ.8
Γιδαράκου Μαρία, σ.19	Κουτσουρίδης Ιωάννης, σ.6
Γκίνογλου Μαρία, σ.34	Κρυσταλλίδου Φωτεινή, σ.10
Γραίκος Νικόλαος, σ.40	Κώστα Φωτεινή, σ.38
Γρόσδος Σταύρος, σ.37	Κωφού Ιφιγένεια, σ.19
Δανηλίδου Ευγενία, σ.49	Λενακάκης Αντώνης, σ.28
Δαραής Κωνσταντίνος, σ.5	Λιάκου Ιορδανία, σ.21
Δεσλή Δέσποινα, σ.38, σ.42	Λούδα Θεοδότα, σ.48
Δεσλής Δημήτριος, σ.42	Λυκάρτση Μαρία, σ.9
Δήμιζα Σταματίνα, σ.18	Μαλτή Ευδοκία-Ευθαλία, σ.45
Δημουλάς Ευριπίδης, σ.39, σ.44, σ.50	Μανάφη Ιωάννα, σ.39
Δημουλάς Κωνσταντίνος, σ.39, σ.44, σ.50	Μανιάκας Θεοδωρής, σ.6
Διούδη Ειρήνη, σ.27	Μαντζανάρης Κωνσταντίνος, σ.11
Δόμβρος Παναγιώτης, σ.47	Ματζιάρη Κατερίνα, σ.33
Δραγατογιάννη Παναγιώτα, σ.26	Μαυρουδής Γρηγόρης, σ.41
Δρούγκα Κλεονίκη, σ.45	Μηρτσέκη Βασιλική, σ.9
Εξάρχου Βασιλική, σ.44	Μητακίδου Σούλα, σ.23
Εφόπουλος Βασίλης, σ.8	Μιχάλογλου Θέκλα, σ.23, σ.25
Ζαχαράτου Παναγιώτα, σ.48	Μουρτζίνου Ελένη, σ.27
Ζέζου Αναστασία, σ.25, σ.28	Μούτσιανος Νικόλαος, σ.11
Ζερδελή Σοφία, σ.39	Μπαζούκης Θανάσης, σ.47

Μπαϊκούση Σταυρούλα-Ελένη, σ.22
Μπανάτα Άννα- Μαρία, σ.24
Μπαξεβάνου Μαρία, σ.17
Μπασούκου Αγγελική, σ.20
Μπίκος Κωνσταντίνος, σ.3
Μπίμπου Άννα, σ.4
Μπρίζα Ελένη, σ.47
Μυλωνάς Δημήτριος, σ.46
Νεράντζης Νικόλαος, σ.32
Ντίνας Κωνσταντίνος, σ.22, σ.26
Ντόκου Βασιλική, σ.20
Ξανθίδου Πηνελόπη, σ.38
Ξεφτέρη Ελένη, σ.23
Ξυλά Ελένη, σ.43
Παλάζη Χρυσάνθη, σ.8
Παλαιολόγου Νεκταρία, σ.22, σ.26
Παναγιωτίδου Αλέκα, σ.20
Πανταζή Ειρήνη, σ.7
Παπαγεωργίου Γεώργιος, σ.30
Παπαδάκη Αντωνία, σ.49
Παπαδοπούλου Ασπασία, σ.50
Παπαδοπούλου Μαρία, σ.12
Παπαθανασίου Ευαγγελία, σ.40
Παπαϊωάννου Βασιλική, σ.31
Παπακώστα Κωνσταντίνα, σ.19
Παπαρίδου Ιφιγένεια, σ.50
Πατέρα Αναστασία, σ.9
Παυλίδου Εύα, σ.28
Παυλίδου Σοφία, σ.23, σ.24
Πέννα Αλεξία, σ.33
Περάκη-Μακρή Μαρία, σ.6
Πολυτίδου Χρυσούλα, σ.30, σ.42
Πονίδου Στέλλα, σ.50
Πρασσά Χρυσή, σ.12
Ράπτη Σοφία, σ.35
Σαμαρά Θεοδώρα, σ.27
Σαμαρίνη Ξένια, σ.51
Σαμσάρη Ελένη, σ.29
Σαμσάρης Πέτρος, σ.29

Σέρογλου Φανή, σ.17
Σιγανού Άννα, σ.24
Σιδηρόπουλος Δημήτριος, σ.15
Σοροβίγκα Αναστασία, σ.38
Σούνογλου Γεώργιος, σ.37
Σούνογλου Μαρίνα, σ.37
Σπύρου Σοφία, σ.34
Στάμου Ελένη, σ.29
Στράντζου Κωνσταντία-Ελένη, σ.35
Στυλπινοπούλου Δέσποινα, σ.8
Τεντολούρης Φίλιππος, σ.27
Τζαμπάζη Άννα, σ.17
Τζήμας Γεώργιος, σ.48
Τοκμακίδου Ελπίδα, σ.36
Τόλιου Αναστασία, σ.36
Τσακνίδου Δόμνα, σ.11
Τσαπακίδου Αγγελική, σ.37
Τσέλιος Στέφανος, σ.30
Τσικαλοπούλου Μαρία, σ.23, σ.24
Τσιρώνια Ευδοκία, σ.30
Τσομπανάκη Ελένη, σ.37
Τσότσος Γεώργιος, σ.22
Τύμπα Ευαγγελία, σ.41
Υφαντίδου Γαλήνη, σ.33
Φαλακίδου Μαρία, σ.41
Φελεκίδου Ρία(Βαρβάρα), σ.29
Φραγκομανώλη Σταυρούλα, σ.20
Φράγκος Σταύρος, σ.32
Φωλίνας Δημήτριος, σ.46
Χαρίσης Αθανάσιος, σ.32, σ.48
Χατζηκωνσταντίνου Ελένη, σ.7
Χατζηνικολάου Άγγελος, σ.16
Χατζηπαναγιώτη Μαρία, σ.46

